

COMPUTERWORLD
SZÁMÍTÁSTECHNIKA

Nemzetközi informatikai és üzleti hetilap • Alapítva 1969 • www.computerworld.hu

2004. augusztus 10. • XIX. évfolyam 33-34. szám

Bankom, bankom...

A hazai bankok az elmúlt években jókora összegeket fordítottak ügyfélkapcsolat-kezelő rendszerek kifejlesztésére. A partnerek ma még viszonylag keveset érzékelnek a változásokból, szakemberek szerint azonban egy-két éven belül gyökeres reformokra lehet számítani, és egyre több lesz a személyre szabott ajánlat

9. oldal

Csatlakozzunk az ADSL-hez

A hagyományos ADSL (kábeles) kapcsolatban a modem után egy Ethernet kábel közvetítésével mindjárt a számítógép következik. Az ADSL-útválasztó viszont belép ket-tejük közé, s az alapfeladata csupán annyi, hogy ha a számítógép kapcsolatba akar lépni a hálózattal (lekér egy weboldalt), akkor felépíti a kapcsolatot, elküldi a kérést, majd a választ továbbítja a számítógépnek. Ez a funkcionalitás egyébként ma minden operációs rendszerben benne van.

Az ADSL-routerek, vagy gateway-k, vagy kapuk - minden gyártó, forgalmazó más-

képpen nevezi - viszont ezenfelül többet, sokkal többet tudnak. Képesek arra, hogy több számítógépet is használjunk egy ADSL-kapcsolaton keresztül, akár egyszerre, akár felváltva. Sok készülék rendelkezik vezeték nélküli modulokkal, ennek segítségével újabb gépekkel, immár WLAN-kapcsolaton keresztül használhatjuk az ADSL-hozzáférést. A számítástechnikai eszközök közül talán ezekből a legnagyobb a választék. Általában 4-6-8 LAN-kapus változatban készülnek, de újabb hálózati kapcsolók beiktatásával több géppel is kapcsolatot teremthetünk - ezek az otthoni, kis irodáknak szánt gépek általában 253 számítógépet tudnak kiszolgálni. Ez több mint elég. Képességeik nagyon eltérőek.

(Bővebben a 15. oldalon)

Lassan tisztul a piac

Több szempontból is érdemes felkészülni az őszi informatikai szezonra: nemcsak a gyártók vezetnek be a piacra alapvető újításokat, hanem több, ez idáig „köbe vésett” szabvány is megváltozik. A legfontosabb változtatás talán az, hogy a legnagyobb lapkagyártó, az Intel foglalatot váltott - hangsúlyozza *Francia Róbert*, az egyik hazai disztribútor, az Expert Kft. szakembere. Az új processzorokon már csak érintkezők lesznek, a korábban jellemző „lábak”, illetve „tüskék” átkerülnek az alaplapokra. Ez a processzorok teljesítményére önmagában nem lesz hatással (sokan vitatják is a változtatás szükségességét). Mivel a jövőben a gyártó ezzel a szabvánnyal hozza ki új termékeit, így azoknak, akik a legújabb technológiát szeretik használni, és kedvelik az

Intel termékeit, hamarosan alaplapot kell cserélniük.

A memóriáknál várhatóan általános lesz a DDR2-es szabvány és az 533-as órajel, míg az AMD Athlon 64-es processzorainak ára radikálisan csökken. Az AMD - talán az Intel Celeron mintájára - Sempron néven kihozza az Athlon belépőszintű változatát. Csökken majd a processzorok órajelének emelkedési üteme is, mert a melegebb problémáit egyre nehezebb orvosolni a megfelelő zajszint mellett. A DVD-írók tovább gyorsulnak (a CD-íróknak már nincs hova), és elérhető árkategóriába kerülnek a ma még high-endnek számító 400 gigabájtos merevlemezek. Az ősztől egyértelmű lesz a PCI Express VGA-kártya térhódítása.

(Folytatás a 4. oldalon)

ONLINE

www.szti.hu/cikkek/
globalislapkawww.szti.hu/cikkek/
folytatás

SMS, roaming: nem árt figyelni

A napokban sajtótájékoztatót tett közzé a Nemzeti Hírközlési Hatóság hírközlési fogyasztói jogok képviselője, *Juhász Károly*, az utóbbi hónapokban tapasztalt, mobiltelefonokkal kapcsolatos panaszokat összegző vizsgálatának eredményét. A kifogások nagy része a külföldi mobiltelefon-használatra, a betárcsázós programokra és a számhordozásra vonatkozott.

A külföldi mobilhasználat pluszköltségei a különböző szolgáltatók roaming-szerződéséből adódnak. *Juhász*

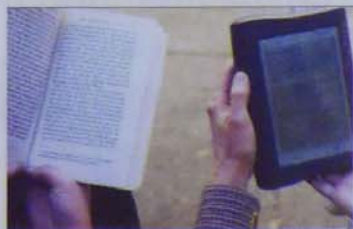
Károly szerint, ha külföldről telefonálunk, nem érdemes az automatikus hálózatváltásra hagyatkozni. A manuális hálózatváltás olcsóbb, viszont több időt vesz igénybe - több számolással jár -, mivel az egyes szolgáltatók

hónapiján olvasható tájékoztató táblázatokon a díjkülönbségek nem minden esetben egyértelműek. Így például különbség lehet a számlázási egységek és a pénznemek között, de a szolgáltatók bármikor megváltoztathatják árait is.

(Folytatás a 7. oldalon)

A fordítógépek lélektana

A fordítógépek használata hosszú múltra tekint vissza, és már számos területen sikerrel alkalmazzák. Az időjárás-jelentéseket

Kanadában már több mint 27 éve számítógéppel fordítják le franciáról angolra, illetve angolról franciára. Ez a METEO rendszer már közel 80 000 szót tud lefordítani. A fordítógépek alkalmazási köre ma azonban még elég behatárolt, és csak bizonyos esetekben érdemes használni őket.

Gábor Kata, az MTA Nyelvtudományi Intézet Korpusznyelvszervi Osztályának tudományos munkatársa szerint a gépi fordítás használati utasítások, kézikönyvek fordításához nagyon jól használható.

(A teljes cikk a 23. oldalon olvasható)

ÁRA: 351 FT

Kivételes akció a nyári melegre!

Most csak **990 Ft/hónap**
előfizetési áron juthat hozzá a megújult
Computerworld-Számítástechnikához!
Az akció 3 hónapos előfizetés esetén érvényes!

tenyérgeppel és GPS-szel

Lapelőfizetés leggyorsabban:

<http://mediashop.idg.hu> vagy terjesztes@idg.hu

COMPUTERWORLD
SZÁMÍTÁSTECHNIKA

Információ első kézből

Akcióink az adatok feldolgozhatósága miatt csak azon új előfizetőinkre vonatkozik,
akik az IDG Magyarországi Lapkiadó Kft.-nél fizetnek elő!

TARTALOM

2004. augusztus 10.

www.szamitastechnika.hu

együttműködésben a FigyelőNettel

AKTUÁLIS

- 4 **Cégvilág**
- 4 **EMC: két számjegyű bevételnövekedés**
- 4 **Mi történik a héten?**
- 4 **Analóg vagy digitális?**

Csórián Sándor

- 4 **Lassan tisztul a piac**
- 5 **Power5 és virtuális kiszolgálók**
- 5 **Microsoft kontra Google**
- 6 **Spamküldés mobilon**
Kis János
- 6 **Új márkastratégia a Siemens Mobile-től**
- 7 **Pluszköltségek külföldi mobilhívásoknál**
Árokszállási Gábor
- 7 **Minden területen növelte forgalmát az eTel**
- 7 **Fekete bogys telefon**

- 8 **SATA tárolási megoldás**
- 8 **Szkenner automata filmtovábbítóval**
Barabás Balázs
- 8 **Professzionális kamera**
- 8 **Védett gép, combo, DeskView**

ÜZLET

- 9 **Bankom, bankom, mondd meg nékem**
Mozsik Tibor
- 9 **Atlas, új szereplő a színen?**
- 9 **10 000 processzor 1 Linux**
- 9 **Talisma-újdonság**
- 9 **Klikkeljen és beszéljen!**
Munkatársunktól
- 10 **Növő idő**
Böhm Mária
- 12 **Bázeli iránytű: merre előre?**

Töröcsik Balázs

- 13 **Romániából indul az Atlas Telecom Group**
- 14 **Virtualizáció minden téren**
Barabás Balázs

TECHNOLÓGIA INFORMÁCIÓ

- 15 **Tizenhét ADSL-útválasztó**
Makk Attila
- 15 **Tizenévesen kaszinózni**

- 15 **2,75 millió dolláros e-mail**
- 15 **RFID-azonosító emberekben?**
- 15 **Erősödik a Sony Ericsson**
Csórián Sándor
- 15 **Szimulált vírusfejlődés**
- 15 **Többformátumú 16x DVD-író**
- 16 **Mit tudnak az ADSL-útválasztók?**
- 19 **Vírushelyzet 2004 – július**
- 20 **Fókuszban**
Olimpia 2004: IT-maraton
- 20 **A pontos idő**
- 21 **Megoldásszállítók**
Összeállította:
Trautmann Balázs

- 23 **Kétmillió kötet egy lemezen**
- 23 **High-tech lovaglás**
- 23 **Netirók**
- 23 **Enciklopédia nyílt forrásból**
- 23 **A fordítógépek lélektana**
Milhoffer Tamás
- 24 **Ország és Halász**
- 25 **Digitális Egyiptom**

Nem kell elutazni, hogy a világ csodáit láthassuk. Elég a megfelelő weboldalra kattintani

- 26 **Vélemény**
A hárombetűs napi csoda
Vass Enikő
- 26 **Olvasói levelek**
- 26 **Előzetes**

ONLINE

[WWW.SZT.HU](http://www.szamitastechnika.hu)

NÖTT A GLOBÁLIS LAPKAPIAC

Gazdaság

A memória és a vezeték nélküli lapkák iránti erős kereslet hatására 40 százalékkal nőttek a globális félvezető eladások június folyamán. Európa forgalma 29 százalékkal 3,1 milliárd dollárra nőtt, Japánban 26,3 százalékkal 3,8 milliárdra nőtt a forgalom.

www.szamitastechnika.hu/cikkek/lapka

VISSZAVONTA KERESÉTÉT

Jogi esetek

A Cisco visszavonta szerzői jogi keresetét a kínai Huawei Technologies cég ellen. A kínai hálózati cég nem forgalmazza a vitatott termékeket, módosított szoftvere külsején és felhasználói kézikönyve szövegén.

www.szamitastechnika.hu/cikkek/cisco

KULCSTARTÓS FLASHMEMÓRIA

Új termékek

Néhány adat-mí-
att felesleges egy komplett noteszgépet hurcolásznunk: tökéletesen megteszi az M-Systems 2 gigabájtos DiskOn Key kulcstartós flashmemóriája. A memória 16 megabájtos változatban készül. Gyakorlati haszna enyhén szólva kérdéses, a 2 gigabájtos verzió viszont komoly kapacitást kínál.

www.szamitastechnika.hu/cikkek/diskonkey

HÁTIZSÁK ÁRAMFORRÁSKÉNT

Új termékek

Az APC, a TravelPower Backpack TPC-1900P külsőre teljesen hétköznapi hátizsákot formáz, valójában azonban áramadapter, amellyel fel lehet tölteni a notesz PC, a mobiltelefon és a PDA akkumulátorát – ha nem is a levegőből, de a levegőben: a repülőgép ülése melletti aljzatból az autó akkujából egy cigarettagyújtó adapter beiktatásával.

www.szamitastechnika.hu/cikkek/backp

A BIZTONSÁGOS SZÁMÍTÁSÉRT

Biztonság

A Microsoft kutatói csoportja egymillió dollárt különít el olyan számítástudományi, üzleti és jogi kurzusok szervezésére, amelyek a biztonságos számításra koncentrálnak. A pénzre a tantervek benyújtásával lehet pályázni.

www.szamitastechnika.hu/cikkek/biztm

FÁJLCSERÉLŐK ELLEN

Világháló

Az online kalózkodás felszámolása céljából a francia internetszolgáltatók vállalták, hogy figyelmeztetik előfizelőiket, ha azt tapasztalják, hogy védett fájlok illegális megosztásában vesznek részt. Ez egy pontja annak a megállapodásnak, amelyet a kormány, az internetszolgáltatók és a zenészek írtak alá.

www.szamitastechnika.hu/cikkek/fajlcsere

Iratkozzon fel tematikus hírleveleinkre!

www.szamitastechnika.hu/hirlevel.php

CÉGVILÁG

Távközlési növekedés

A TELE 2 továbbra is tartja egyenletes növekedési ütemét az ügyfélszám és a nyereségesség tekintetében. A nyilvánosságra hozott negyedéves eredményei most is pozitív eredményeket mutatnak. Az adózás utáni nyereség 38 százalékkal növekedett az előző év hasonló időszakához képest, ügyfélszáma pedig egymillió előfizetővel gyarapodott, így meghaladta a 24,9 milliót. Az új előfizetők közel 40 százalékát a közép-európai régió adta. A TELE 2 Magyarországon három hónapja kezdte meg működését, olcsó vezetékes híváslehetőséget kínálva – egyelőre csak a Matáv területén élőknek – nemzetközi, belföldi távolsági és mobil irányokban.

Vonalas számhordozhatóság

A Matáv 2004. júliustól bevezetett Áthelyezés számmegtartással nevű új szolgáltatása lehetővé teszi, hogy az ügyfelek díjkörzetben belüli költözés esetén megtarthassák meglévő Matáv-telefonszámukat. Számmegtartás mellett a telefonvonal-áthelyezés egyszeri díja augusztus 1-jétől analóg csatlakozásnál bruttó 6000 forint, ISDN2 csatlakozásnál bruttó 9000 forintot kell fizetni. Számmegtartás nélkül a telefonátthelyezés analóg csatlakozás esetén bruttó 2000 forint, ISDN2 csatlakozás esetén bruttó 5000 forint.

CA-díj a MINOR-nak

A MINOR Csoport bejelentette, hogy az elmúlt év eredményei alapján megkapta a Computer Associates International, Inc. (CA) cégtől a 2004-es év kiemelkedő értékesítési partnere díját. A Computer Associates három márkájának – BrightStor tárkezelő szoftver, eTrust biztonságkezelő szoftver és az ügyfélkapcsolatok azok teljes élettartama alatt kezelő AllFusion szoftver – értékesítési partnereit tüntette ki. A MINOR Csoport egyik CA-s projektje volt a K&H Bank számára telepített Unicenter alapú rendszerfelügyelet és a BrightStor tárkezelővel ellátott mentési rendszer. A MINOR Csoport CA-megoldásából származó forgalma a CA 2004-es pénzügyi évében közel 1,25 millió dollár volt.

MI TÖRTÉNIK A HÉTEN?

AUGUSZTUS 11. Konzultáció az információs iparág fejlesztésére kiírt pályázatokról Budapesten

Információ: www.itkht.hu

AUGUSZTUS 19. Symantec Tesztlabor Napok Budapesten

Információ: www.symantec.com

AUGUSZTUS 23. Microsoft SQL Server 2000 programozás címmel szakmai tanácskozás Budapesten

Információ: www.netacademia.net

Bővebb információ: www.szth.hu/esemenyek

ÜZLET

EMC: két számjegű bevételnövekedés

Az EMC képviselője a cég forgalmának és nyereségének ugrásszerű növekedéséről adott hírt. A tárolórendszereket gyártó cég hardver- és szoftverreladási ugyan nőttek, de a piac így is „kihívásokkal teli”.

Az EMC második negyedévi nyeresége 192,8 millió dollár – egy részvényre számítva 8 cent – volt, szemben az egy évvel ezelőtti időszak 81,74 millió dolláros, illetve 4 centes eredményével. A június 30-án lezárult negyedévi bevételei elérték az 1,97 milliárd dollárt, s ez 33 százalékkal több, mint az egy éve elért 1,48 milliárdos bevétel. A cég eredményei összhangban voltak a Wall Street várakozásaival.

A cég elnök-vezérigazgatója, Joe Tucci közleményében elégedettségnek adott hangot a két számjegű bevételnövekedéssel kapcsolatban, de a piac továbbra is sok kihívást rejt, mert a felhasználók egyre többet követelnek az IT-szolgál-

tatóktól. A cég minden termékcsaládjának növekedést mutatott. Különösen nagy volt a forgalomnövekedés a kis- és közepes cégeknek szánt Clariion-családnál, ahol a tavalyi 228,3 millió bevétel 326,1 millió dollárra nőtt. Az EMC azonban a tavalyi októberben beolvasztott Legato, a decemberben csatlakozó Documentum és a januárban megvásárolt VMware-ből is profitált. Utóbbi rekordbevételért ért el: a második negyedévben 47,2 milliárd dollárral járult hozzá az anyacég forgalmához. Ez a szám az első negyedévben 39,3 millió volt. A három cég nélkül az EMC forgalma csak 19 százalékkal nőtt volna.

A cég a harmadik negyedévre 8-9 centes részvénynyereséget és megközelítőleg 2 milliárd dolláros bevételt vár.

MUNKATÁRSUNKTÓL

(Az EMC-ről bővebben l. a 14. oldalon)

ONLINE

www.emc.com

hungary.emc.com

IBM Magyarország: új vezérigazgató

Paál Péter vette át az IBM Magyarországi Kft. vezérigazgatói posztját augusztus 3-tól. Paál Dietrich Rössner-t követi a tisztségben, aki hároméves megbízatásának lejártával az IBM bécsi regionális központjában folytatja pályafutását. Paál Péter tíz éve az IBM munkatársa, a villamosmérnök végzettségű szakember 2001

Paál Péter vezérigazgató

óta a cég bécsi irodájában dolgozott az IBM Global Services szolgáltatási üzletágnál, előtte pedig a közszférából származó ügyfelekért felelt. Korábban távközlési, szoftverfejlesztő vállalatoknál és kutató intézményeknél tevékenykedett. Egyetemi és doktori végzettségét a Budapesti Műszaki Egyetemen szerezte.

IT-PIAC

Lassan tisztul a piac

(Folytatás az 1. oldalról)

A nagyobb sávszélességgel szolgáló szabvány az AGP felváltására jön létre. Bár az új szabvánnyal készített grafikus kártyákat hivatalosan már mindkét nagy gyártó forgalmazza, valódi PCI Express kártyája egyelőre csak az ATI-nak van. Az NVIDIA processzorral szerelt kártyákon egy ségédlapka alakítja át az AGP-jeleket PCI Express-kompatibilissé, tehát a cég egyelőre a régi kártyáit „húzza” feljebb. Össze azonban várhatóan az NVIDIA is kihozza majd valódi PCI-kártyáit.

A műszaki fejlesztések mellett a piac sem marad mozdulatlan – teszi hozzá Balázs Attila, az Expert ügyvezetője. Mára egyértelműen látszik, hogy komoly hátrányt szenvednek azok a vállalkozások, amelyek kimaradtak a Sulinet Expressz

programból, hiszen az utóbbi időben ez gyakorolta a legnagyobb hatást a számítástechnikai piacra. A változtatások hatásait illetően – kiszélesedett a kedvezményezett köre, de változott a kedvezmény igénybevételének módja – megosztott a szakma. A várakozások mégis inkább pozitívnak mondhatók.

A szokásos nyári pangás után összességében megelégnél a kereslet, és a fentebb felsorolt technológiák bevezetése is hoz majd némi növekedést a felső kategóriás termékek körében.

MUNKATÁRSUNKTÓL

KLICK Ha többet akar tudni

www.expert.hu/expert.html

FOTÓ

Analog vagy digitális?

A fotózásban kétségtelenül a nyár a főszezon. Aligha van olyan család, amely legálább a nyaralás alatt ne fényképezne digitális vagy analóg filmes kamerával. Melyiket érdemes magunkkal vinni? Attól függ. A digitális kamera előnye, hogy nem kell hozzá film, és megspóroljuk az előhívás költségét is. Mit tehetünk azonban akkor, ha betelt a memóriakártyánk? Előbb-utóbb egyetlen memóriakártya kapacitása elegendő lesz majd, és/vagy olyan olcsó lesz, hogy többet is vihetünk magunkkal. Addig noteszgépet, mobil kártyaolvasóval kombinált merevlemezű vagy CD-íróval vihetünk magunkkal. Ennél kényelmesebb, ha a memóriakártya tartalmát egy fotószolgáltatónál CD-re írjuk, de erre még nincs felkészülve minden hagyományos fotószolgáltató. A biztonság kedvéért vigyük a gép USB-kábelét is, hátha a boltban éppen ilyen nincs kéznél.

Akkor is szolgáltatóhoz kell fordulnunk, ha nincs otthon fotónyomatónk, és papírképet is szeretnénk a felvétele-

Mit vigyünk magunkkal?

Analog kamerával

- > Elegendő filmet. Hűtőben minőségromlás nélkül tárolhatjuk, a lejárat dátumnál jóval hosszabb ideig
- > Tartalék elemet

Digitális kamerával

- > Tartalék elemet, illetve akkumulátort a töltővel együtt. Az LCD-kereső folyamatos használata gyorsan lemeríti a telepeket
- > Olyan eszközt, amelyre átmásolhatjuk a betelt memóriakártya tartalmát
- > A 220 voltos hálózat dugaszolóaljzata külföldön más kialakítású lehet, ezt előzetesen ellenőrizzük vagy vigyünk magunkkal univerzális csatlakozót

inkről. Az árak változók, de a digitális memóriakártyán vagy CD-n vitt képekről való papírképezés egyelőre drágább, mint a negatív filmről való nagytítás. Tehát ha papírképet is akarunk, akkor valószínűleg nem járunk jobban a digitális kamerával. Még akkor sem, ha van fotónyomatónk és otthon nyomtatjuk ki a képeket, mert a tinta és a megfelelő fotópapír sem olcsó.

CSÖRIÁN SÁNDOR

HARDVER

Power5 és virtuális kiszolgálók

Az IBM bemutatta Power5 mikroprocesszorokra és Virtualization Engine technológiára épülő UNIX-rendszereit.

Az IBM p5 szerverek lehetővé teszik a processzoroként több virtuális kiszolgálók, más néven „dinamikus logikai partíció” kialakítását, amelyek egy másodpercen belül átkonfigurálhatók, így a rendszer rugalmasan igazítható az üzleti igények változásához.

A p5 rendszerek több operációs rendszert (AIX5L 5.2, AIX5L 5.3, LINUX Red Hat és Novell Suse, IBM i5/OS) tudnak

párhuzamosan futtatni úgy, hogy egy processzor kapacitásának tízedrészét használják fel. Az IBM eServer p5 520, 550 és 570 modellek 2-16 darab Power5 processzort tartalmazhatnak. Az IBM rendszerei kompatibilisek a jelenlegi eServer pSeries kiszolgálógenerációval.

Az IBM eServer p5 termékcsalád fejlesztői hozzávetőleg 1000 független szoftverszállítót segítenek a UNIX és Linux operációs rendszerrel kompatibilis p5-megoldások fejlesztésében.

BARABÁS BALÁZS

Meggérdeztük...

Warren Bernstein
IBM alelnök

A Power-technológia mellett az IBM termékeiben fontos szerepet játszik a virtualizációs szoftvermotor (a Virtualization Engine).

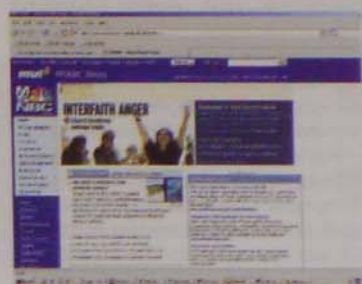
A virtualizációt minden kiszolgálósorozatunkra kiterjesztjük. Átneveztük az operációs rendszerünket is:

a korábbi OS400 most i5/OS. Korábban az volt a felfogás, hogy az OS-400 zárt rendszer, bár sok független szoftverfejlesztő hangoztatta, hogy nem az. Most még inkább szeretnénk tudatosítani: a megújult operációs rendszerünk az egyik legnyitottabb platform, P5-rendszereink pedig egyformán futtatják az i5/OS-t, az AIX-et, a Linuxot és a Windowst.

ONLINE

Microsoft kontra Google

A szoftveróriás egy új szolgáltatás bétatesztjét indította el az MSNBC.com webhelyen, amely lehetővé teszi a látogatóknak, hogy személyre szabva keressenek vagy kapjanak híreket. A Google saját hírszolgáltatása nagyjából 4500 hírforrásból

válogatja össze a híreket. A Microsoft szolgáltatása ugyanezt teszi, csak az MSN keresőtechnológiája segítségével.

Az MSNBC Newsbot 4800 hírforrást böngészik át, és egy „virtuális újságos standot” kínál az általa legfontosabbnak tartott hírekből és képekből hét átfogó kategória szerint, például külpolitika, szórakozás és sport. A látogató személyre szabva is válogathat a hírek között. A

szolgáltatás a korábban olvasott hírek alapján javasol neki híreket. A webhely Your history néven egy linket is kínál, ahol kilistázzák a korábban olvasott híreket, és itt módot adnak a felhasználónak a visszacsatolásra.

A szolgáltatás jelenleg bétaverzióban érhető el a Microsoft és az NBC News közös hírportálján, de csak a bétateszt idején. A tesztelésben az Associated Press is részt vesz oly módon, hogy a kísérlet idejére elérhetővé tette az AP Online híreit. Az új hírszolgáltatással a Microsoft növelni akarja részesedését az internetes keresőpiacból, amelyet a Google ural. A múlt hónapban feljavította az MSN Search szolgáltatást, és nem egészen két hét jelentette be, hogy megvásárolta az e-mail és asztali kereső Lookout Software céget.

A Google és a Microsoft egyaránt algoritmust használ szerkesztők helyett híroldaluk vezető híreinek kiválasztásához: a technológiai különbség meglehetősen eltérő eredményeket produkál.

IDG NEWS SERVICE

KLIKK További információk
www.sz.hu/klk/goglenews

online Computerworld Számítástechnika

Események

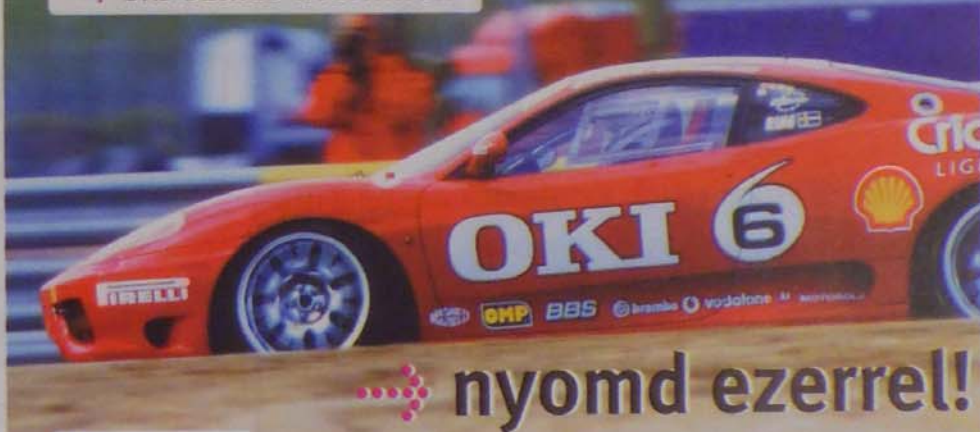
Nem akar lemaradni a fontosabb rendezvényekről?

A CW-SZT Online szolgáltatásával mindig naprakészen tájékozódhat a tervezett IT eseményekről, több hónapra előre!

SZÁMÍTÁSTECHNIKA
Információ első kézből

www.computerworld.hu

OKI SZÍNES NYOMTATÓK

nyomd ezerrel!

OKI

OKI Systems (Magyarország) Kft. 1134 Budapest, Váci út 35. Telefon 814 8000 Fax 814 8000 e-mail: info@oki.hu www.oki.hu
OKI SHINRAI PARTNEREK • BUDAPEST C-Enter 999-4460 • Daten Kantor Trade 203-9302 • Duná Elektronika 237-7299 • Euro One 469-6353
 Getronics 206-3250 • Gránátalma 315-1797 • Humansoft 270-7621 • Kivonta 269-5262 • Műszertechnika Rendszersház 469-6205
 Nádor Rendszersház 220-4904 • Négyfőpus 350-6157 • Pop! Computer PC 269-3587 • Printer Hotline 223-0229 • PrintRex 222-2919 • Professionál 216-5300
 PÜB 351-8409 • R+R periferia 322-3034 • Sprint Computer 237-5020 • Szivárvány 252-0545 • Szív 238-7740 • Technotrade 467-6111 • EGER Ansys 36/537-204
 GYŐR Info-Rex 3G 96/418-846 • Line-Comp 96/413-818 • HÓDMEZŐVÁSÁRHELY Dettlin 62/246-810 • KECSKEMÉT Bestrom 76/485-149
 MÁTÉSZALKA Wantex 44/502-859 • MISKOLC Bx-Next 46/504-158 • PÉCS Lettcomp 72/511-183 • SALGÓTÁRJÁN Coral Plusz 32/317-322
 SZEGED Dádalma Trade 62/422-999 • Sprint Computer 62/552-233 • SZÉKESFEHÉRVÁR Albacomp 22/515-414 • ITV Albatech 22/500-331
 SZOLNOK Win Investor 56/413-086 • SZOMBATHELY Flag 94/301-890 • OKI BEMUTATÓTEREM • BUDAPEST HSP 210-2516

TELEKOMMUNIKÁCIÓ

Spamküldés mobilon

Néhány héttel ezelőtt megváltozott a mobilcégek e-mail címét és hozzáférést adó szolgáltatása. Korábban ingyenesen kaphattunk az e-mailünkről mobilunkra értesítést, az ugyanis benne foglaltott a postafiók árában.

Az ingyenességnek ez az általános formája azonban megszűnt, a szolgáltatók meglehetősen eltérő módon számították ki, mennyiért éri meg e-mailjeinket SMS-ben továbbítani.

A Pannon augusztus elsejétől tette fizetősé mobilposta-szolgáltatását. De hasonló a helyzet a T-Mobile-nál is; például a Domino kártyás (korlátlan mennyiségű) SMS-értesítés 15 forintba kerül. A procedura a következő: a szükséges beállítások elvégzése után – internetes, illetve WAP-os felületen –, ha az adott hívószám előfizetője SMS-ben megerősíti, hogy SMS-értesítéseket kíván fogadni, a rendszer üzenetet küld a 9878-xxx számtartományból az új elektronikus levél beérkezésekor 1db belföldi T-Mobile hálózaton belüli hívószámra. Ha a valódi e-maileken kívül a naponta érkező spameket is hozzáveszünk, akkor ez a szolgáltatás meglehetősen nagy összeget tehet ki. Hiszen minden egyes üzenet pénzbe kerül, ráadásul

szul a szolgáltató a hosszabb e-maileket darabokra vágja, és annyszor számítja fel a tarifát. Így például a Pannon akár több részre vágva és több SMS-ben küldi el a „nigériai fiúk” üzenetét.

Miután spamszűrőt nem alkalmaznak a szolgáltatók, ezért egyelőre magunknak kell védekeznünk. Az első megoldás drasztikus, de hatékony: felmérjük, hogy valóban kell-e nekünk mobilon olvasgatni az e-mailjeinket. Ha nem, akkor egyszerűen letilthatjuk az SMS-értesítést.

Más megoldást kell keresni, ha valóban szükség van az ilyesfajta értesítésre is. Ilyen esetben tehát élnünk kell a szolgáltatók által egyébként felkínált korlátozással, amit az e-mail postafiók webfelületéről állíthatunk be. (Ha nem találjuk a lehetőséget, nyugodtan hívjuk fel az ügyfélszolgálatot, hiszen azért vannak...) A beállítások között a legfontosabb, hogy letiltsuk a folytatólagos SMS-küldést. Ez a beállítás a Pannon új rendszerében van meg. Ott ugyanis az első néhány karakter már elegendő információt tartalmaz a feladóról és a témáról, a többi, ha érdekli az embert, le lehet majd tölteni széles sávon a webmailen. Ha viszont a teljes levél továbbítása van beállítva, akkor a Pannon azt maxi-

mum annyi részletben továbbítja, amennyit engedélyeztünk.

A T-Mobile-nál az értesítés a címre, tárgyra és a feladóra terjed ki, de ha hosszú, akkor azt is több részletben továbbítja nekünk. A következő és még keményebb lépés biztos eredményre vezet: csak egy bizonyos feladótól érkező levél esetén küldjön a szolgáltató ún. részlet-értesítést. (A Pannon rendszer interneten felkínált webmail felületén ez beállítható.) A kívánt domainneveket például: kaku.hu vagy a teljes feladót, mondjuk, gyalogkakukk@kaku.hu be kell írni mint feltételt. Akkor ezt a címet küldi el nekünk, s ez belefér az SMS normál hosszába. Ezt is a webfelületen lehet beállítani a szolgáltatóknál.

Érdemes a beállításokat más esetben is böngészni, hiszen a szolgáltatók nemcsak az árral, hanem az ötletekkel is versengenek. És persze minden megszokott beállítás módosítása előtt, minden változás után érdeklődjünk a neten az ügyfélszolgálatnál: mennyibe is fog az nekünk kerülni? Ugyanis a csodák korát éljük: lehet, hogy ami az egyik tarifaomagban ingyenes, a másikban fizetős szolgáltatás, vagy fordítva. Esetleg megszokott csomagunk is módosulhat.

Mindezek a szabályok az összes mobil- és vezetékös szolgáltatóra egyformán érvényesek ma. Holnap még inkább...

KIS JÁNOS

Új márkastratégia a Siemens Mobile-tól

A Siemens Mobile újonnan meghirdetett Designed for life márkastratégiajának középpontjában az ötletes technikai megoldások és az innovatív formatervezés állnak.

Az új márkastratégia vizuális megjelenésének jellemző jegei az ikonikus design, a letisztult képi világ, a visszafogott, természetes színek használata, a tiszta és átlátható tipográfia, valamint a készülékek formájának és kidolgozásának hangsúlyozása.

A Siemens mobiltelefonok kialakításán hat ország negyven formatervezője dolgozik. A Siemens Mobile 2003-ban 8,4 százalékos világgiacl részesedést ért el a mobilkészülékek terén.

Állást keres?

Velünk mindössze egy SMS-sel eljuttathatja rövid bemutatkozását az informatikai cégek vezetőinek asztalára!

SMS-szám:
(06-90) 635-311

A szöveg maximum 160 karakter lehet.

Tüntesse fel nevét és főbb adatait (név, a betölteni kívánt munkakör, e-mail cím, telefonszám). A beérkezett SMS-eket a szerkesztőség az érkezés sorrendjében gondozza, de csak az álláskeresésre vonatkozó hirdetéseket jelentetjük meg.

Egy SMS ára: 400 forint+áfa

Küldés módja: SZT szököz és a szöveg

Érettségivel, idegennyelvű gyors- gépiró, számítástechnikai szoftverüzemeltetői és számítástechnikai programozó végzettséggel állást keresek Budapesten. andee@send.hu (06-30) 524-5753

Bannercsere, apróhirdetés, irodatechnika, CD- és DVD-lemezek, tartók, táskák, digitális nyomtatás: <http://pc.inf.hu> Zoli e-mail: calderon@pannongsm.hu

27 éves lány otthon végezhető másodállást keres. Érettségivel és középfokú szoftverüzemeltetői végzettséggel rendelkezem. Számítógép, nyomtató, scanner, internet-hozzáférés van. MLM, úgynöki munka kizárva! macs2@freemail.hu

Többéves kiadványszerkesztéssel, grafikai tervezéssel, nyomdai előkészítőt tapasztalattal állást keresek PC-s környezetben, Photoshop- Quark- Corel- ismerettel. E-mail: graphicdesign@mail.datanet.hu; telefon: 06 30 5489063

Nagy adminisztratív gyakorlati rendelkező gyors- és gépiró (irafkezelő-irattáros, szociálpolitikai, számítógép-kezelő, kereskedő-boltvezető) tanfolyamokkal, jogosítvánnyal, alapfokú angol nyelvizsgával) állást keres Salgótarján térségében. medeine@starjan.hu (06-20) 356-2809

DTP-operátor többéves kiadványszerkesztéssel, grafikai tervezéssel, nyomdai előkészítőt tapasztalattal állást keres PC-s környezetben Photoshop-, Quark-, Corel- ismerettel. graphicdesign@mail.datanet.hu (06-30) 548-9063

25 éves vagyok, jelenleg is alkalmazott, mellékjöveldmel keresek. Otthon végezhető (internet van, ADSL), esetleg autós (sotör) munkát keresnék. Városban jól és gyorsan kiismerem magam. Autóval és jogosítvánnyal rendelkezem már 99 óta. Amennyiben ilyen munkakörökben keresne megbízható, talpraesett embert, kérem keresse meg. Szeretlek vezetni, a hosszú távolság sem akadály. ukrissz@adsl.pantel.hu (06-30) 415-2279

24 éves, friss diplomás okleveles tapani mérnök, számítógép-kezelő és szoftverüzemeltető végzettséggel (Word, Excel, PowerPoint, Autocad-ismeret) munkát keres Sopron környékén. zsuzszi@freemail.hu

27 éves lány számítástechnikai diplomával, kereskedelmi végzettséggel állást keres Debrecenben vagy környékén. E-mail: varszilv@freemail.hu

DTP-operátor, nyomdai előkészítő, korrektor, 25 éves szakmai gyakorlattal, löbbéves szkenneres tapasztalattal számlaképes nyomdai előkészítő (szkenner operátor, képfeldolgozó, tördelő, korrektor) képzettségnek megfelelő munkát keres. Saját gépkocsi van. PC-, Mac-kompatibilitás. Használt szoftverek: Photoshop, QuarkXPress, Freehand, alapszinten Corel és Illustrator. E-mail: elsner@vnet. (06-30) 984-2904

MÉRŐK-INFORMATIKUS, informatika szakos mérnök-tanár mellékállásban végezhető munkát keres. Budapesti tanfolyami oktatás. Óraadás érdekelne elsősorban: tihanyiattila@freemail.hu (06-70) 367-8949

Középkorú (49) vegyész-mérnök, cellulóz- és papírgyártás technológus, informatikai szakmérnök, alkalmazott állást keres bármilyen területen. ibalogtx@freestart.hu (06-30) 265-0906

35 éves (elsőfokú) végzettségű hölgy számítógépes ismerettel adminisztratív területen állást keres. E-mail: evica555@freemail.hu; telefon: 06-30-354-8500

Delphi programozó állást keres. Kérésre önéletrajtot küldök. redouane@freemail.hu; (06-30) 492-4752

Otthon végezhető adatrgóztési, szövegszerkesztői vagy egyéb, távmunkában végezhető adminisztratív tevékenységet keresek. Állandó szélessávú internetelérésrel rendelkezem. ginabodor@freemail.hu

ROAMING

Pluszköltségek külföldi mobilhívásoknál

(Folytatás az 1. oldalról)

Külföldi utazás előtt tehát érdemes információkat gyűjteni a célszegről az operátor telefonos ügyfélszolgálatánál vagy weboldalán az esetleges kellemetlen megle-

Az Európai Bizottságnak – amely az EU legfelsőbb versenyhatóságának szerepét is ellátja – a célkeresztjébe került két brit szolgáltató, az O2 és a Vodafone, amiért indokolatlanul magas díjakat szabott ki

	T-Mobile	PANNON GSM	Vodafone
Ausztria	T-Mobile (World Class díjsomag használatával)	tele.ring Telekom	Mobilkom Austria AG
Franciaország	Orange (World Class díjsomag használatával)	Bouygues Telecom	SFR Cegetel
Görögország	O-Telecom	O-Telecom	Vodafone Panafon
Horvátország	HT Mobilie	VIPNET	VIP-NET GSM
Nagy-Britannia	Orange	T-Mobile UK Ltd.	Vodafone Ltd
Németország	E-Plus	O2 Germany (Nyári roaming használatával)	Vodafone D2 GmbH
Olaszország	TIM	Vodafone Omnitel	Vodafone Omnitel N.V.
Spanyolország	Movistar (World Class díjsomag használatával)	Telefonica Moviles (MoVISTAR)	Vodafone Espana S.A.
Törökország	Telsim	Turk Telecom GSM/TELSIM GSM)	Turkcell
Tunézia	Tunicell	Orascom Telecom Tunisie	Orascom Telecom Tunisie

Összehasonlító roamingtájékoztató előfizetéses mobilfelhasználók részére

petések elkerülése végett. A leggyesze-
rűbb – de nem a legolcsóbb – megoldás a
szolgáltatók által kínált, a partnerország-
ból azonos díjért igénybe vehető roaming
használat, amelyenél a hálózatkeresés au-

azok a nemzetközi felhasználókra, akik
Angliában is használni akarták mobiltele-
fonjukat, és az ő hálózatukat vették igény-
be. A „vendég” felhasználók magasabb
áron beszéltek, mint az angliaiak. Az EU
mostani fellépése az egész unióban a
roamingköltségek csökkenését eredmé-
nyezheti, hiszen amiért eltiltják a Voda-
fone-t és az O2-t, az érvényes szinte min-
den más szolgáltatóra Európában, tehát a
döntés áttételesen őket is érinteni fogja.

A második leggyakoribb panasz a be-
társasozós programokkal kapcsolatban ér-
kezett. Ez azokra jelent veszélyt, akik
modemmel csatlakoznak az internetre.
A probléma megoldására az NHH létre-
hoz egy nyilvános adatbázist, ebben azok
a telefonszámok szerepelnek, amelyeket
már „csaló” internetszolgáltatásra hasz-
nálnak vagy használtak fel.

Harmadrészt az ügyben jöttek pana-
szok, hogy a felhasználók nem tudják
egyértelműen eldönteni: a hívott szám
melyik szolgáltatóhoz tartozik, és ezáltal
milyen költségekkel tudnak telefonálni.
Ezt a problémát egy díjmentesen hívható
információs telefonszám és a mobiltele-
fonról küldhető USSD-kód segítségével
orvosolták.

ÁROKSZALLÁSI GÁBOR

TÁVKÖZLÉS

Minden területen növelte forgalmát az eTel

Az eTel Magyarország 2004 első fél-
évében kétszeresére növelte nemzetközi hívásvégződtetési szolgálta-
tásainak forgalmát a megelőző év
azonos időszakához képest.

A társaság közép-európai hálózata
iránt a nagy nemzetközi távbe-
szelő szolgáltatók, valamint számos
magyarországi inkubens és mobil-
szolgáltató is érdeklődik. Az eTel
magyarországi leányvállalatának
wholesale forgalma hatszor több a
cég belső hangszolgáltatásainak forgal-
mánál.

Az eTel Magyarország nemzetközi hí-
vásvégződtetési szolgáltatásait főleg az
európai és tengerentúli távközlési szolgál-
tatók veszik igénybe Magyarországra
irányuló hívások végződtetéseire. A ha-
zai vezetékes és mobilszolgáltatók ugyan
kisebb arányban élnek az eTel által kínált
lehetőségekkel, de a fejlődés üteme igen
gyors. Az eTel nemzetközi hálózatának
lehetőségeire számos olyan hazai, első-
sorban VoIP, vagyis internetes hangátvitel-
tel foglalkozó szolgáltató is támaszko-

dik, amelynek nincs saját távközlési háló-
zata. Az eTel Magyarország egyötödével
növelte ügyfeleinek adott (retail) hang-
szolgáltatás-forgalmát az előző év azonos
időszakához képest. Az idei év első fél-
évében 40 százalékkal nőtt a vállalat in-
ternetes és eDSL-szolgáltatást használó
ügyfeleinek száma az egy évvel korábbi-
hoz képest.

MUNKATÁRSUNKTÓL

KLICK Ha többet akar tudni
www.etal.hu

A külföldi hívás fogadási díjai szolgáltató szerint

Pannon GSM*	103 Ft
T-Mobile	95 Ft
Vodafone**	95 Ft

*Tunéziában 338 Ft + a külföldi szolgáltató által számlázott 0000066 tunéziai dollár

**Az SMS küldés díja is 95 Ft

Forrás: Nemzeti Hírközlési Hatóság

tomatikus, a hívás pedig átalánydíjas – körülbelül 300 forint a percdíj. Ezt általában igényelni kell a szolgáltatóknál.

Akik a legolcsóbb megoldást keresik, azok általában nem kezdeményeznek, csak fogadnak hívásokat, amikor külföldön tartózkodnak. Ilyenkor ugyanis a hívó fél a hívás hazai szakaszát, míg a hívott fél a hívás külföldi szakaszát fizeti. Ezek együtt nem kerülnek annyiba, mint a hazatelefonálás.

Fekete bogycs telefon

Az SK65 készülék a BlackBerry Built-In program segítségével egyedülálló módon e-mail, naptár és adatkezelési szolgáltatásokat kínál. A telefon 144 gramm, belső memóriája 64 megabájt, ebből körülbelül 30 megabájt szabad. A készülék 132x176 pixeles, színes TFT-ki-

jelzője 64 K felbontású. Új elem továbbá az elforgatható „x2type” 37 nyomógombos QWERTY billentyűzet. Az alapkészülék szeptemberben kerül az európai üzletekbe, míg a BlackBerry Built-In programmal felszerelt változatok novemberből lesznek kaphatók.

2004. szeptember 8-10. között kerül megrendezése az

IparSzoft

Ipari Szoftverek, Eszközök és Alkalmazások

KONFERENCIA,

az azonos nevű szakkiallítás keretében.

- ♦ vállalatirányítási rendszerek kis- közép- és nagyvállalatok számára (abas, Axapta, Libra, MFG/PRO, Navision, SAP) ♦ Eu-konform integrált logisztikai informatikai infrastruktúra Magyarországon
- ♦ termékjelölés ♦ elosztási-ellátási logisztikai folyamatok tervezése és irányítása ♦ RF címkés azonosító rendszerek
- ♦ mobil infokommunikációs alkalmazások ♦ PLC-alapú irányítás alkalmazása integrált anyagmozgató rendszerekben
- ♦ költségcsökkentés és hatékonyság szimulációs eszközökkel
- ♦ hatékony gyártás és rövidebb átfutási idők infor:COM rendszerrel
- ♦ CAQ rendszerek a minőségirányításban ♦ konkurens terméktervezés CATIA tervezőrendszerrel ♦ képfeldolgozó rendszerek az ipar különböző területein ♦ Board elemző és döntéselőkészítő rendszer ♦

Helyszín: ORIENT Csarnok Magyar Vasúttörténeti Park
Budapest, XIV. ker. Tatai út 95.

Részletes program és a részvételi lehetőségek
a www.toppoint.hu honlap
Konferencia menüpontja alatt.

HARDVER

SATA tárolási megoldás

A Hitachi Data Systems Corporation bejelentette, hogy új Soros ATA (SATA) Inter-mix opcióival kiterjesztette Application Optimized Storage koncepcióját a Thunder 9500 V moduláris tárolórendszer sorozatára.

Ezzel az opcióval a meglévő Thunder 9500 V rendszer kibővíthető és „egy dobozban” adja a Fibre Channel és a natív SATA kombinált többszintű tárolási lehetőséget. Az új Thunder SATA Intermix opció, amely 107 terabájt kapacitást kínál, a növekvő számú nem változó tartalmú alkalmazásokat

célozza meg, ahol nagy igény van az adatintegritásra és a rendelkezésre állásra, az elérés feltételei azonban kevésbé fontosak, mint az operációs adatoknál. A nem változó tartalmú alkalmazások között van az e-mail archiválás, adatbázis-archiválás, a műsorszóró vagy gyógyászati rendszereknél a digitális archiválás, valamint a merevlemezre való mentés. A Hitachi Data System Application Optimized Storage megoldásai közös kezelő- és szoftverplatformra épülnek.

MUNKATÁRSUNKTÓL

ONLINE

HA TÖBBET AKAR TUDNI
www.hitachi.com

Új szervizt nyitott a HP

Új márkaszervizt nyitott a Hewlett-Packard Budapesten. A cégnél azt ígérik, hogy a javításra szoruló, garanciális vagy garancián túli javításra váró készülékeket az új márkaszervizben hat felvívőhelyen veszik át, így nagymértékben lerövidül a kiszolgálás ideje. Az ügyfél készülékének javítási ideje alatt az új SMS-küldő információs rendszeren vagy e-mailen tájékozódhat

a munka folyamatáról, a várható átvételi időpontról – ehhez csak a munkalapon szereplő azonosító kódot kell használnia. A nem garanciális javítások esetében az árajánlat az esetek legnagyobb részében a HP által kifejlesztett „egységáras javítás” árait tartalmazza. Ez az aránylag alacsonyabb értékű, de magas szervizköltségű készülékeknek lehet előnyös megoldás.

A népszerű Delfin

Kicsi a bors, de erős. Ez a mondás a kis számlázószoftverek kategóriájába tartozó Dolphin Invoice 3.0-ra, az egyik legkedveltebb Dolphin termékre is vonatkozhat. Miben rejlik a szoftver népszerűsége? Miért szeretik a felhasználók?

A válaszhoz sok apró momentumot kell megemlíteni, mivel ezek együtt adják azokat az előnyöket, amelyekért a felhasználók a legkedveltebb szoftverek közé sorolják a programot.

A fejlesztést a cég a felhasználóktól visszaérkező javaslatokra, észrevételekre alapozta, így megszületett a leginkább „kézreálló” program. Azok az igények álltak a középpontban, amelyek leginkább a kis- és induló vállalkozások által kerültek reflektorfénybe, mivel maga a szoftver is ezt a szegmenst célozta meg. A programot megszabadították attól a – néha felesleges – többlettudástól, amelyre ezeknek a vállalkozásoknak nincs szükségük, és előtérbe helyezték azokat a szempontokat (például a használhatóságot és egyszerűséget), amelyekre leginkább igény van.

A számlázónak emellett néhány egye-

di tulajdonsága is van. Ilyen az az öntanuló mechanizmus, amellyel nagymértékben meggyorsítható a munkavégzés, mivel nem kell a különféle törzsek feltöltésével bajlódni. A program a beírt információkat eltárolja, és a későbbiekben már választhatóvá teszi a felhasználó számára.

Meg kell még említeni a felhasználó által saját kezűleg szerkeszthető számlaformátumot is; ezzel egyedi, a saját igényeknek megfelelő, akár céglogóval ellátott számlák is létrehozhatók.

Hasznos lehetőség, hogy a számla kiállításakor Outlook partnerlistából lehet vevőt választani, emellett a számla e-mail címmel is ellátható. Ennek eredményeként a későbbiekben akár értesítő, akár felszólító üzenetek is küldhetők.

A szoftver az átlátható és ötletesen elkészített menük és listák, a felhasználhatóság, a célpiac elvárásaihoz igazított tudás, valamint az ehhez tartozó barátságos ár révén érte el népszerűségét.

Szepesi Zoltán
Dolphin Kft.

www.dolphin.hu

25014

HARDVER

Szkenner automata filmtovábbítóval

EPSON Perfection 2480

Két új síkgyas szkennert dobott piacra az Epson: az EPSON Perfection 2480 és az EPSON Perfection 2580 Photót.

A beépített átvilágítóegység jóvoltából mindkét készülék 2400x4800 pont/hüvelyk felbontással szkennel fotókat, dokumentumokat, valamint filmeket. Az EPSON Perfection 2580 Photo egyik újítása az automata filmtovábbító, amely gyorsabba teszi a 35 milliméteres diák és negatívok szkennelését. A készülékekben alkalmazott szoftverrel a színek helyreállíthatók, valamint eltávolíthatók a porszemcsék. A beszkennelt képek A/3-as méretre is felnagyíthatók.

Az EPSON Perfection 2480 Photo és 2580 Photo szkennereket USB 2.0 csat-

lakozókon át csatlakoztathatjuk a számítógéphez. A szkennerek az ArcSoft PhotoImpression 5 és az ABBY Finereader 5 szoftvereket is tartalmazzák.

BARABÁS BALÁZS

KLIKK Ha többet akar tudni

www.epson.hu
www.szt.hu/cikkek/epsonszkenner

HARDVER

Professzionális kamera

A Canon júliusban bemutatta professzionális, cserélhető objektívű digitális videokameráját, az XL2-t, amely a cég egyik leg-sikeresebb termékét, az XL1-et váltja fel. A professzionális XL2 sorozat készülékeinek három, 800 000 képpont felbontású progresszív CCD-je van, képrögzítése 16:9 formátumú.

Az XL2 – elődje felbontásának több mint kétszeresével – a mini DV-rögzítési szabványon belül professzionális minőséget produkál – mondta a bejelentéskor *Mogens Jensen*, a Canon Consumer Imaging igaz-

gatója. A készülékkel a különleges események operatőreit, a dokumentumfilm-készítőket és a műsorszóró állomások producereit célozták meg. A 3 CCD-re épülő rendszer 16:9 (960x576 képpont) és 4:3 (720x576 képpont) formátumú rögzítést tesz lehetővé. Az XL2 harmadik generációs jelfeldolgozó LSI (nagy bonyolultságú integrált áramkör) javítja a jel/zaj viszonyt, nagyobb felbontást és nagyobb érzékenységet tesz lehetővé, mint az XL1 jelű modell.

MUNKATÁRSUNKTÓL

ONLINE

HA TÖBBET AKAR TUDNI
www.canon.hu

HARDVER

Védett gép, combo, DeskView

A Fujitsu Siemens Computers bemutatta különlegesen könnyű noteszgépét, a LIFEBOOK P-t. Az 1,3 kilogramm tömegű és 19,9x26,1 centiméter méretű LIFEBOOK P7010-es innovatív berendezés combo meghajtóval, többféle szabványt támogató DVD-íróval is felszerelhető. Egy második akkumulátorral az üzemidő 10,5 órára növelhető.

A jogosulatlan hozzáférés megakadályozása érdekében a LIFEBOOK P7010 Fujitsu Siemens Computers jelszóval védett merevlemez-meghajtókkal, BIOS-szal és operációs rendszerekkel látja el gépeit. A LIFEBOOK P7010 mo-

dellt emellett Kensington-zár óvja a tolvajok ellen.

A noteszgép DeskView szoftvere révén a rendszer biztonságosan beilleszthető a vállalati hálózatba, és lehetővé teszi az egyszerű szoftverfrissítést. Az eszköz DVD-film lejátszására és CD/DVD írásra is alkalmas. A csomag tartalmazza a Ghost és Nero alkalmazásokat.

ARÓKSZALLÁSI GÁBOR

KLIKK Ha többet akar tudni

www.fujitsusiemens.com

ÜZLET és kommunikáció

Atlas, új szereplő a színen?

Az amerikai Atlas Telecom Group intenzív közép-kelet-európai terjeszkedésre készül. Románia után vélhetően még az idén megjelenik Magyarországon is. A tervek szerint mintegy 70 millió dolláros befektetésre készül, amelynek egy részét hazai magánemberek finanszírozzák. Debrecenben és Budapesten lép színe a hazai Atlas.

(Cikk a 13. oldalon)

10 000 processzor 1 Linux

A NASA zöld utat adott annak a projektnek, melynek célja a valaha épített legnagyobb teljesítményű szuperszámítógép kifejlesztése. Az aerodinamikai és egyéb szimulációkhoz használandó eszköz alapját a Silicon Graphics 512 processzoros, Linux alapú Altix számítógépei jelentik. A Project Columbia névre hallgató projekt során egy összesen 10 240 processzorból kialakított rendszert építenek ki a NASA Advanced Supercomputing Facility részlegében.

(Forrás: IDG News Service)

Talisma-újdonság

Elsősorban a kereskedelemmel, az ügyfélszolgálatokkal kapcsolatos feladatokat fejlesztette tovább a Talisma most bemutatott CRM-megoldása, a Talisma 6.0. Az alkalmazáscsomag egyaránt használható „házon belülré” telepítetten, illetve a Talismától bérbe vett szolgáltatásként. Az alkalmazáscsomag elérhető WAN-kliens keresztül is.

(Forrás: IDG News Service)

Bankom, bankom, mondd meg nékem

A hazai bankok az elmúlt években jókora összeget fordítottak ügyfélkapcsolat-kezelő rendszerek kifejlesztésére. A partnerek ma még viszonylag keveset érzékelnek a változásokból, szakemberek szerint azonban egy-két éven belül gyökeres reformokra lehet számítani, és egyre több lesz a személyre szabott ajánlat

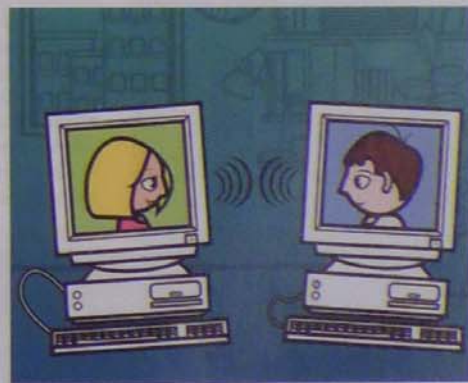
Telítődött a hazai pénzügyi piac. A lakossági bankok árban, bankfiókhálózatban és ajánlatokban sem tudnak már sokkal előbbre lépni. Ha valamelyik bank például új terméket jelent meg a piacon, akkor azt a többiek már néhány nap alatt is lemásolhatják. A lapunk által megkérdezett szakemberek szerint a hitelintézetek egyetlen dologban szerelhetnek versenyelőnyt a vetélytársakkal szemben: az

ügyféltapasztalatban – abban tehát, hogy mennyire ismerik meglévő ügyfeleiket és milyen eredményességgel tudnak nekik újabb és újabb személyre szabott szolgáltatásokat kínálni. Ezt az ügyfelek is egyre inkább elvárják: mind többször mint pénzügyi tanácsadóra tekintenek a bankokra, s testeszezték befektetési, illetve hitelezési ajánlatokat remélnék tőlük.

(Folytatás a 11. oldalon)

Klikkeljen és beszéljen!

A Far Eastern Economic Review helyzetjelentése megállapítja, hogy a világon egyre elterjedtebb az internet alapú telefonálás. Japánban roppant gyors az átállás. A japán hatóságok felmérése szerint a háztartások 7 százaléka már most ezt a távközlési lehetőséget használja: a 100 embernél többet foglalkoztató vállalatok több mint tizede már átállt az új rendszerre, s további 43 százalékuk tervezi az átállást. Az IDC a tavalyi japán internetes telefonpiacot 421,8 millió dollárosra becsülte, s ez az idén megháromszorozódhat, 2008-ra pedig majdnem a hússzorosára nőhet. Az új távközlési formának az ár a legnagyobb erénye. Az internetes hívásokkal kikerülhető a hagyományos rendszerben központi szerepet játszó közvetítő társaság amely gondoskodik a közvetlen kapcsolattól a híváskezdeményező és a fogadó között.

Az új telefónia legnagyobb előmozdítója a hozzá szükséges berendezéseket gyártó informatikai vállalatok: az NEC és a Fujitsu. Az NEC - 35 százalékos piaci részesedése van a telefonos kapcsolóberendezések japán piacán – az idén új részleget hozott létre az internet alapú telefonberendezések előállítására, és az eladás megkönnyítésére különleges bemutatótermet nyitott Tokióban. Egyik legnagyobb ügyfele, a Mitsubishi tavaly 2200 telefonját állította át az új rendszerre.

MUNKATÁRSUNKTÓL

KLIKK Ha többet akar tudni
www.szt.hu/cikkek/szavazol

Jelenleg a vállalatok kommunikációjában fontosság szempontjából az első helyen a vezetékes, majd a mobil, illetve az internetes eszközrendszer áll.

A jövőben az internetes kommunikáció jelentősége változik a legnagyobb mértékben, ezt követi a mobil, majd a vezetékes szerepének átrendeződése – foglalmazza meg a piackutatási eredmények alapján *Sugár Mihály* a Bell Research vezető tanácsadója. A változást több tényező sürgeti. Ezek közül a legfontosabb a mobil

Üzleti lehetőségek és piaci potenciálok a vállalati piacokon címmel átfogó tanulmányt készített a Bell Research. Az elemzés megállapítja, hogy változóban van a vezetékes, mobil és az internetes megoldások jelentősége a vállalati kommunikációban. A teljes anyagot a Magyar Infokommunikációs Jelentés fogja össze

NÖVŐ IDŐ

technológiák fejlődése (például sávszélesség, vállalati megoldások); a hordozható eszközök teljesítményének növekedése és áruk drámai esése; az adatkommunikáció előretörése minden csatornán; a vállalati hatékonyság (takarékoság!) folyamatos növelésének követelménye. Ezt a trendet mindenképpen szem előtt kell tartaniuk a vállalati kommunikációval foglalkozó szolgáltatóknak.

VALTOZÁSOK TELEFÓNIABAN

A faktoranalízis útján elkülönített sajátosságok alapján a vezetékes szolgáltatások iránti igényeknél több ügyfélszegmenst (klasztert) határoz meg a tanulmány.

➤ **Komplex elvárások klaszter:** a beszélgetéseknek az előfizetési díjak fontosak, de a minőségi garanciákról sem mondanak le szívesen. Ennek a csoportnak a prioritásrendszer a legkomplexebb.

➤ **Árérzékeny klaszter:** a beszélgetési díjak és az előfizetési díjak hangsúlyosan fontos szempontok, az univerzális szolgáltató, valamint a minőségi garanciák azonban indifferensek.

➤ **Beszélgetési díjak klaszter:** a csoportba tartozó cégek szolgáltatóválasztását elsődlegesen és kizárólagosan a minőségi garanciák határozzák meg.

A mobilszolgáltatások iránti preferenciák általában nem differenciálhatók ilyen nagy mértékben. A szolgáltatók rendkívül ügyesen vigyáznak arra, hogy gyenge teljesítményt csak ott engedjenek meg maguknak, ahol a versenytársak is kompromisszumot kötnek. Az elmúlt két évben érzékelhető árverseny 2004 tavaszára oda vezetett, hogy gyakorlatilag az árak kiegyenlítették lettek, a társaságok még a hangpiacon elérhető nyereségük kárára is sokat engedtek a tarifáikból, s az árak ma nagyjából azonos szinten vannak.

Ezzel szemben növekszik az értéknövelő szolgáltatások aránya a kínálatban.

A vezetékes és mobil párharcában mindenképpen érdekes fejlemény a virtuális alközpont szolgáltatás bevezetése.

VIRTUALIS ALKÖZPONTOK MOBILIABAN

A felmérésben részt vevő vállalatok és intézmények közül mintegy 40 százalék értesült eddig a virtuális mobil alközponti megoldásokról. Viszont a vállalatoknak csupán 6,3 százaléka, az intézményeknek 4,1 százaléka alkalmazza a virtuális alközpontot, a vezetékes alközpontot teljes egészében senki sem váltotta ki, viszont a vállalatok 8,1 százaléka és az intézmények 11,5 százaléka (!) gondolja, hogy a jövőben jelentős szerepet kap a virtuális alközponti megoldás.

A WLAN és a WiFi szolgáltatások iránti érdeklődés is csak lassú növekedést jelez. Nyugat-Európában a 2003-ban eladott noteszgépek több mint 50 százalékot használnak wireless környezetben is. A vállalati vezeték nélküli hálózati szegmensek is mérsékelt növekedést mutatnak. A szolgáltatások iránti preferenciák jelzik, hogy az internet-hozzáférés iránti igény sem nevezhető ma még túlságosan magasnak. A hazai üzleti szférában internet-hozzáféréssel rendelkező vállalatok száma mindössze 97 ezer. Ezen belül ISDN-adatátviteli megoldást a cégek kb. 45 százaléka, azaz közel 47 ezer vállalkozás használ.

ELŐKÉSZÍTETT DÖNTÉSEK

Az infokommunikációs piac szereplői számára lényeges kérdés, hogy a vállalati

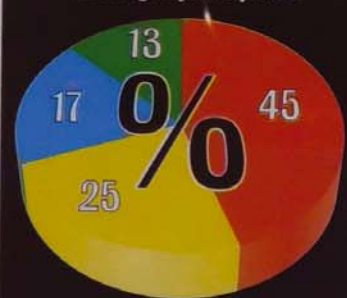
hierarchián belül kik és milyen mérlegelés alapján döntenek az újabb beruházásokról, illetve korszerűsítésekről.

A Bell Research tanulmánya szerint a döntés-előkészítés még mindig főként az IT-részleg hatáskörébe tartozik. Viszont nagymértékben előtérbe kerültek a megtérülési számítások: a kezdeti kiadások mellett megjelentek a hosszabb távra szóló számítások is.

A távközlési feladatok ellátása leggyakrabban az informatikai osztályba integrálódik, de gyakran tartozik a felső vezetés vagy a műszaki-ellátási osztály közvetlen felügyelete alá is. A döntési folyamatokban, különösen a kisebb cégek körében a beruházások pénzügyi oldala dominál, ugyanakkor a cégek hasonló arányánál látszik törekvés a pénzügyi és távközlési követelmények egyensúlyának megteremtésére.

A döntések során – a pénzügyi oldal meghatározó szerepének eredményeképpen – a beruházások megvalósítását a szervezetek mintegy 71 százalékánál megtérülési számítások előzik meg. Az üzleti szférában például mérlegelik a folyamatos üzemi költségeket, a termék várható élettartamát, a kezdeti beruházási költségeket, sőt megvizsgálják azt is, hogy a tervezett investíció milyen hatással lesz az

Vezetékes szolgáltatások iránti igények típusai

- Komplex elvárások
- Árérzékeny
- Beszélgetési díjak
- Minőségi garanciák

Forrás: BellResearch – Magyar infokommunikációs jelentés

ügyfélkapcsolatokra. A vizsgálat során megkérdezett 100 társaságnál – ha a válaszokat 1-től 5-ig skálás sorrendbe tesszük – a legfontosabb szerepet a hatékonyság növelése játssza; ezt követi a költségmegtakarítás, valamint az innovativitás megőrzése. Kisebbségi szerepe van a döntésekben az ügyfél-, illetve versenytárs-kényszernek s még ennél is csekélyebb a jelentősége a beszállítói kényszernek.

BÖHM MARIÁ

(Folytatása következik)

KÉSZÜLÉKIPAR

Videó vezeték nélkül

Az IDC előrejelzése szerint hamarosan az Egyesült Államokban is előretörhet az a technológia, amely Koreában sikerre vitte a vezeték nélküli szolgáltatásokat

2005 végéig a Verizon Wireless az ország majdnem teljes területét le akarja fedni a maga új, gyors átvitelű – az otthoni szélessávú kapcsolatok sávszélességéhez közeli – hálózatával. A vezeték nélküli szolgáltatások feltűnésében vannak az amerikai piacon, főleg amiatt, hogy a mobiltelefonok olcsóbbak és tudásuk is jóval nagyobb, mint néhány éve volt: olyan ütemben fejlődnek, mint a korábbi években a PC-k. A mobiloknak ma már 65

ezer színt megjelenítő kijelzőjük van – a néhány esztendővel ezelőttiek még csak 256 színt tudtak. A nagyobb sebességű hálózatok, a gyorsabb számítógéplapkák és a hatékonyabb tömörítési eljárások jóvoltából a videók várhatóan már az év végén 20 kocka/másodperces frissítéssel vihetők át a vezeték nélküli hálózatokon, s ez már nincs messze a szabványos tévéminőségtől (30 kocka/másodperc).

KLICK Ha többet akar tudni a témáról

www.ictreport.hu
www.bellresearch.com

Bankom, bankom...

(Folytatás a 9. oldalról)

A magyar bankok a nyugat-európai intézetekhez képest 3-5 éves csúszással a 2000. év táján kezdtek ügyfelek jobb megismerése céljából ügyfélkapcsolat-kezelési rendszerek kifejlesztésével foglalkozni. A CRM-szállítóknak nagy tanulság volt ebben, hogy a hazai bankok sehol nem a „dobozos” ügyfélkapcsolat-kezelési megoldások bevezetésével próbálkoztak, hanem rendszerint adattárház, illetve más üzletiintelligencia- és analitikai alkalmazás bevezetésével a maguk igényei szerint tervezték meg a CRM-rendszert.

A GKIE NET ELŐREJELZÉSE

Az elmúlt évek változásait jól érzékeltetik a GKIE Net Kft. előrejelzései, amelyeket a cég két éve készített a magyar CRM-piac 2002 és 2007 közötti fejlődésé-

operatív CRM-rendszert csak akkor érdemes kifejleszteni, ha a bank már pontos képet alkotott az ügyfelekről - magyarázta Schay Krisztina, az egyik vezető üzletiintelligencia-szállító, az ügyfelül a legnagyobb hazai bankokat is megszerző SAS Institute tanácsadója. Mint mondja, a hazai pénzintézetek többsége már működött adattárházait, és elég sok helyen használnak analitikai alkalmazásokat is; más bankok éppen most fejezik be analitikai projektjeiket. A következő lépés a kampánykezelő alkalmazások bevezetése lehet: ezekkel az alkalmazásokkal automatizálni lehet és hatékonyabbá tenni a direkt marketinget.

A tanácsadó úgy véli, hogy noha a bankok az elmúlt években nem kis erőfeszítéseket tettek az ügyfélkapcsolat-kezelő rendszerek kifejlesztése érdekében, az

tavaly év vége, az idei év eleje óta zajlanak természetesen az analitikus és az operatív CRM-re is figyelmet fordítanak. A CRM fejlesztése azonban lényegét tekintve nem számítástechnikai kérdés, a projektterv ugyanis sok témát ölel fel az értékesítési modellektől az ügyintézők motiválásáig - hangsúlyozta Pozsonyi Gábor, a CIB Bank értékesítési és marketingigazgatója. A banknak már korábban is volt SAS-adattárháza, s ahhoz a közelmúltban fejlesztettek analitikai alkalmazást.

A CIB Bank az elemzésekben az angol-szász bankok gyakorlatát tekintette irányadónak, bár az eredményeket nem csak az értékesítésben szeretné felhasználni.

Az operatív CRM terén hamarosan indul a próbaprojekt, és jövőre az ügyintézők már minden fiókban és a call centerben is hozzájuthatnak az ügyfelek történeti adataihoz.

TESTRESZABOTT MODELLEK

A Budapest Bank szintén üzleti oldalról ragadja meg az ügyfélkezelés témakörét, ezért a vezetők már a kezdetekkor úgy határoztak, hogy nem építenek ki integrált CRM-rendszert. Emiatt azután 2001-ben - akkor kezdtek el foglalkozni ezzel a területtel - manuálisan, Excel-táblázatokban számolva végezték el a szükséges elemzéseket. Amikor már látni való volt, hogy az elemzésekkel több bevétel érhető el, akkor több forráshoz is juthattak a cégtől, így már tellett informatikai fejlesztésekre is - tudtuk meg *Fulidu Artemistől*, a Budapest Bank CRM-vezetőjétől.

A CRM-csoport ezért először a kereszt-értékesítési lehetőségeket térképezte fel, illetve proaktív kampányokat indított különböző elemzésekkel, előrejelző modellekkel írják le az ügyfelek viselkedését, és ennek alapján proaktív módon, többnyire a direkt marketing eszközeivel küldenek újabb, személyre szabott ajánlatokat a meglévő ügyfeleknek.

A Budapest Bank CRM-infrastruktúrájának alapját az Oracle adattárház-megoldása adja; ezt 2000 és 2002 között fejlesztették ki - a különböző rendszerekből beérkező adatokból egységes képet alkothatnak vele az ügyfelekről. Korábban csak számlaszinten lehetett kezelni a különféle információkat, de ma már a banknak pontos információik vannak a több számlát fenntartó ügyfelekről is.

A Budapest Bank adatbányászatra az SAS Enterprise Miner megoldását használja, az elemzésekhez szükséges adatokat pedig az anyavállalat, a GE nemzetközi CRM-analitikai központjában kapja. *Fulidu Artemis* megjegyezte, hogy mivel a GE

sok országban működik, azért a Budapest Bank a nemzetközileg összegyűjtött tapasztalatokat, valamint a „legjobb gyakorlatot” is felhasználhatja munkájában. A CRM-fejlesztések sorát az idei év végén már egy kampánykezelő szoftver is gazdagítani fogja. A további tervek szerint a következő 2-3 évben teljes körű operatív CRM-rendszer épül ki.

MOSZIK TIBOR

MIT JELENT?

Analitikus CRM: magában foglalja az integrált adatbázist, az abból nyerhető jelentéseket, elemzéseket és adatbányászati alkalmazásokat.

Adatbányászat: a statisztikán túl rejtett összefüggéseket is feltáró eljárások; beletartoznak a prediktív (becslő) modellezések is

Adattárház: témaközpontú, történeti adatok tárolására is alkalmas, időben folyamatosan bővülő, egységes fogalomhasználatra épülő adatbázis

CRM (Customer Relationship Management) - ügyfélkapcsolat-kezelés: az ügyfelek megismerésén és viselkedésük előrejelzésén alapuló vállalati-

A bankok költenek legtöbbet informatikára

A Bell Research által készített Magyar Infokommunikációs Jelentés szerint 2003-ban a legalább 10 fős hazai cégek 70 százaléka, körülbelül 22 ezer cég használt üzleti alkalmazás(oka)t. Ezen belül az ügyfélkapcsolat-kezelő (CRM-) rendszerek elterjedtsége 13 százalékos, vagyis a legalább 10 fős vállalati körben 9 százalékos a CRM-alkalmazások használatá-

nak részaránya. Az árbevétel arányos informatikai költségek tekintetében a 10 fő feletti szegmensben a pénzügyi szektor áll az első helyen: ezek a vállalatok 2003-ban árbevételeükből a szegmensre jellemző átlagos arálynak megfelelő összegnek több mint négyszeresét fordították információtechnológiai kiadásokra.

ról: 2002-ben a pénzintézetek közül csupán harmadrésnek volt adattárháza, 62 százalékuknak viszont már volt jelentéskészítő alkalmazása, 41 százalékuknak pedig adatbányászati eszköze. Az akkori válaszok szerint 2005-ig a bankok 70 százaléka tervezte adattárház kiépítését, 79 százalékuk jelentéskészítő eszköz, s 72 százalékuk adatbányászati megoldás bevezetését.

A fejlesztések iránti óhaj a pénzintézetek különféle üzleti igényeiből fakad: a felmérésben megkérdezett bankok válaszaiból az látszik, hogy csaknem mindenhol informatikai eszközökkel igyekeznek megerősíteni a termékfejlesztést, az ügyfélszám mérését, illetve az ügyfélszám változásának követését és a termékjövödelmezőség mérését. A válaszok szerint a bankok kétharmada tartotta lényegesnek, hogy a CRM-rendszerrel egységes ügyfélnézetet alakítson ki, illetve feltérképezhesse a különböző ügyfélszegmenseket. A válaszadó pénzintézetek több mint fele tüzte ki célul az elvádlás elemzését, célcsoport-válogatást a direkt marketinghez, illetve informatikai eszközöket az ügyfélleghedgettség méréséhez.

VÁRAKOZÁSOK ELEMZÉSE

A hazai bankokat sikerült a korábbi években elterjedt nézetek ellenében meggyőzni arról, hogy előbb az analitikát kell kiépíteniük, s az ügyfélszolgálati munkatársakat történeti adatokkal ellátó

ügyfelek ebből még viszonylag keveset érzékelhettek. A következő két évben azonban Schay Krisztina szerint fontos változások várhatók ezen a területen is, és a bankok egyre több személyre szabott ajánlattal fordulhatnak az ügyfelekhez.

ELŐTÉRBE A DIREKT MARKETING

A bankok többsége most is folytatja az ügyfélkapcsolatokat kezelő fejlesztéseket, például a legnagyobb hazai pénzintézet, az OTP Bank 2002 óta foglalkozik a termékfejlesztést és értékesítést segítő tranzakciós adattárház létrehozásával. Bár az OTP Bank nem akar nyilatkozni a projekt lezárultáig, tőzsdei cég lévén, a 2003. évi éves jelentésből kiderül, hogy az Oracle által szállított adattárház 2003-ban kezdett el folyamatosan működni. S megkezdődött az adattárházra épülő Mini CRM ki-fejlesztése: ennek a célja, hogy a különféle ügyfelek igényeire igazodó termékaajánlatok mozdítsák előre az értékesítést. A fejlesztések mostani, harmadik ütemében további ügyfelelemzéseket készítenek, kiindulással az értékesítési modellekhez és a kampányokhoz, és elkezdődik a direkt marketing kampányok tervezése, megindítása és mérése is.

A CIB Bank vezetősége két éve hozott határozatot - az új banki stratégia részeként - az ügyfélkapcsolat-kezelő rendszer fejlesztéséről. Az informatikai fejlesztések

ti stratégia és taktika; célja a hosszú távu, az ügyfél teljes életciklusát átfogó hatékony kapcsolattartás és értéknövelés

Együttműködésre támaszkodó CRM: a disztribúciós csatornák egységesítése révén ugyanolyan ügyfélnézettel szolgálnak minden ügyfélkapcsolati ponton

Operatív CRM: az analitikus CRM-re épülő s a tényleges ügyfélkapcsolat-kezelést segítő operatív folyamatok és az azokat támogató eszközök

Termékjövödelmezőség: a termékorientált üzleti szemléletben a termékek, termékcsoportok értékesítéséből származó bevételek és költségek különbségéből képzett mérőszám

Ügyfélérték: az egyedi ügyféljövödelmezőség mérése az ügyfél múltbeli bevételei és költségei alapján. Az analitikus CRM-megoldások az ügyfél teljes életciklusát átfogó jövőbeli értékeit figyelembe véve becsülnék ügyfélpotenciált

Ügyfél-jövödelmezőség: egyedi ügyféljövödelmezőség-mérésből, ügyfélre lebontott bevételek és költségek alapján kiszámított érték. A költségek ügyfél szintű mérésének bonyolultsága miatt rendszerint csak az ügyfélcsoport jövödelmezőségét mérik

Bázei iránytű: merre előre?

A pénzügyi szolgáltató szektorban egyre fontosabb a vállalati kockázatkezelés. A bankok az egyre bonyolultabb üzleti világban integrációs eszközökkel igyekeznek megkönnyíteni a helyes stratégia kidolgozását, elősegíteni a forgalomnövekedést és felkészülni az újabb törvényi szabályozásokra – például

dául a nemzetközi számviteli szabványra (International Accounting Standards – IAS), az európai Bazel II kockázatkezelési irányelvre és a befektetők védelmére hozott amerikai Sarbanes-Oxley-féle törvényre.

HIÁNYZÓ SZABVÁNYOK

A gyakorlatban az ez irányú erőfeszítések eddig nem hoztak sok eredményt: a BearingPoint tanácsadó cég és az Economist Intelligence Unit (EIU) az elmúlt évben összesen 193 pénzügyi szolgáltató vezetőjét kérdezte meg a világ minden részéről. A tanulmány szerint az ágazat fő problémája a nem megfelelő adatintegráció és a túl kevés adatszabvány. Ezek miatt ma az intézmények többsége úgy látja, nem bír a kockázatkezelés feladataival, és párhuzamosan nem tudja pénzügyileg átláthatóvá tenni a működését. „A cégek működésének felépítése és az adatok kezelése a legtöbb pénzügyi intézmény gyakorlatában teljesen ellentétes a kockázatkezelés kívánalmaival” – jelentette ki Christopher Formant, a BearingPoint vezérigazgatója.

KOCKAZATKEZELÉS BÜKKENŐKKEL

A megkérdezettek az új rendszerek beszerzését (53 százalék), a szabványosított adatformátumok hiányát (39 százalék), valamint a cégen belüli döntésképtelenséget (32 százalék) látják a hatékony adatintegrációt gátló fő problémának. S jó néhány pénzügyi intézmény azt is beismerte, hogy

A bankok kinos helyzetben vannak az elégtelen adatintegráció miatt és a megfelelő adatszabványok hiján: ezek a körülmények lerontják az IT-költségvetés hatékonyságát, sőt a kockázatkezelésben is gondot okozhatnak – derül ki a BearingPoint legújabb kutatásából

nincs birtokában az új jogi irányvonalhoz szükséges összes adat. Csak néhány bank csatlakoztatta kockázatkezelési megoldását más, saját monitoringrendszerhez – például az ügyfeleket, a pénzügyi és tranzakciós adatokat felügyelő rendszerekhez. A megkérdezetteknek mindössze 18 százaléka mondta azt, hogy a bank összekötötte kockázatkezelési megoldásait az ügyfélkapcsolat-kezelési (CRM) rendszerrel, és

ONLINE

HA TÖBBET
AKAR TUDNI

[www.szit.hu/cikkek/
kockazat](http://www.szit.hu/cikkek/kockazat)
[www.szit.hu/
cikkek/dss](http://www.szit.hu/cikkek/dss)

a kockázatkezelés csak a szóba került bankok 37 százalékában van közvetlenül kapcsolatban az ügyfelek tárolt adataival.

A szervezetek fele még a számviteli és vezetői információs rendszerekhez sem csatlakoztatta a maga kockázatkezelési rendszerét.

A tanulmány szerint az adatok konvergenciája nem csupán a költségek csökkentése miatt lényeges, hanem azért is,

mert a konvergenciával betarthatóvá válnak az új, a biztonságra és vállalatvezetésre vonatkozó törvényekből és előírásokból adódó műszaki követelmények is. A konvergencia jövőtől nemcsak a már meglévő adatokat lehetne többféle üzleti alkalmazásban is felhasználni, hanem újabb lehetőségek nyílnának az új adatmodellek kifejlesztésében is.

ADATOK INTEGRÁCIÓJA

A BearingPoint szerint az adatkonvergencia szükséges szintjére csak egy, már kipróbált és egymástól elkülönített adat, információ- és kockázatkezelési alkalmazással lehet eljutni. Mivel a Bazel II-ben, az Egyesült Államok Patriot Act-jében és a Sarbanes-Oxley-féle törvényben az adatokra kirótt követelmények nagyon sok tekintetben átfedik egymást, azért a tanácsadó cég azt javasolja, hogy össze kell kapcsolni a már folyamatban levő, CRM-el és kockázatkezeléssel kapcsolatos kezdeményezéseket.

A BearingPoint szerint nyíltan meg kell küzdeni az adatintegráció kényelmetlenségeivel: a költségek csökkentése és a normák betartása végett fell kellene törni a már meglévő információs silókat, és az inkompatibilis rendszerekből összefüggő, integrált adattörzset kell kialakítani.

A pénzügyi intézmények elsődleges érdeke, hogy mielőbb létrehozzák komplex adatbankjaikat a piaci versenyfűtáshoz.

TÖRÖCSIK BALÁZS

A Computerwoche alapján

MEGKÉRDEZTÜK...

Papp Tibor, az IQSYS
Informatikai Rt.
tanácsadója

Az utóbbi időben több sajtóorgánumban vészharangot kongattak: a magyar banki rendszer „le-maradt” a Bazel II egyezményhez szükséges változtatások előkészületeiben.

A valóság viszont az – mondja Papp Tibor, az IQSYS Informatikai Rt. illetékes tanácsadója –, hogy a Bazel II egy, a bankokban alkalmazott kockázatkezelési és mérési módszerek fejlesztéséről szóló szakmai ajánlás. Az már más kérdés, hogy az EU a tőkeegyelemlési direktíva (Capital Adequacy Directive) kibocsátásával megvárta a Bazel II végleges szövegét, és ez a direktíva már kötelező érvényű lesz. De a bankok továbbra is választhatnak egyszerűbb és bonyolultabb módszerek között. Az egyezmény alapszintben való végrehajtására minden ma működő pénzügyi intézmény képes és alkalmas. Ráadásul az új egyezmény nem változtat az eddigi, 8 százalékos tőkeegyelemlési aránnyal számított szabályozói tőkekövetelményen – az csak differenciáltabban oszlik el, s így jobban tükrözi a tényleges kockázatokat.

– Olyan adatok is napvilágot láttak, amelyek szerint az átálláshoz a magyar bankoknak 700 millió forintot kell beruháznuk az információtechnológiába.

– Ez a szám éppen hiteles is lehet, de hadd jegezzem meg, hogy a bankrendszer egészére még 100 millió pontossággal is nagyon nehéz előrejelezni a költségeket. Az új egyezményhez kapcsolódó adatok beszerzése, rendszerezése és feldolgozása, a kockázatmérési modellek megalkotása a kockázatkezelési ismeretek mellett szervezői, programozói munkát is követel, de a feladat maga – és a nagysága – bankonként nagyon eltérő lehet. Egy kisebb intézetben – olyanban, amelyben a portfólió gyakorlatilag egyetlen összetevőből áll, mondjuk, lakossági áruhitel-kínálatból – a fejlett módszer alkalmazásához is csak egyetlen modellel kell kidolgozni. Egy nagy banknak viszont sokkal összetettebb feladat a felkészülés.

– Az adattfeldolgozás szempontjából is nagyok a különbségek?

– Vannak olyan bankok, amelyek már évek óta adattárházban tárolják a szükséges adatokat vagy azok zömét. Másutt ezeket az adatokat közös platformra kell hozni, beépíteni a rendszerbe, s a mostani rendszereket alkalmazásá

kell tenni ezeknek az adatoknak a gyűjtésére. S ez persze tetemesebb költség.

– Ön szerint milyen beruházási költségekre lehet számítani?

– A befektetés szinte teljes egészében szoftveres, legfőképpen fejlesztői költség, s annak a bevétele javarészt a kockázatkezelő és más banki szoftvereket fejlesztő és forgalmazó hazai cégekhez fog majd befolyani. Nem lesz robotanásszerű folyamat, inkább szakaszosan ad majd munkát a következő 3-4 évben. Hardverre csak magának a Bazel II-nek a bevezetése miatt vélhetően senki nem ad ki igazán nagy összegeket; a Bazel II-höz kapcsolódó adattárolási és feldolgozási követelmények önmagukban ezt még nem teszik szükségessé. Hangsúlyoznom kell, hogy a Bazel II egyezmény ajánlásainak érvényesítése nem valamiféle verseny, hanem a kockázatszámításnak és a szabályozói tőkekövetelmény számításának fejlettebb módja, s várhatóan néhány éven belül minden hazai bank áttér majd rá. Az átállás azonban nem kritikus a bankok versenyképessége vagy a profitja szempontjából, s csak valamelyes (bankszinten még bőven finanszírozható) költséggel fog jární. A magyar bankrendszer is stabilabbá teszi az egyezmény végrehajtása.

Az Atlas Group egyáltalán nem olyan erős kampánnyal lép a magyar piacra, mint korábban a TELE 2, pedig az eredeti tervek szerint két városban, Budapesten és Debrecenben még az idén versenyezni kezd a vezetékes és a mobilszolgáltatókkal

MOBIL

Új szereplő a piacon?

Tény, hogy az Atlas Telecom Network közép-európai terjeszkedését Romániában – a hálózat mai központjában – két és fél éves intenzív fejlesztés és tesztelés indította meg a 220 ezer lakosú Nagyváradon. Elképzelhető, hogy próbaprojektekre Magyarországon is nagy gondot fordít, hiszen a térségben teljesen újnak számító technológiával dolgozik. *Pompiliu Tripa*, a cég kelet-európai elnöke szerint az Atlas Telecom mintegy 70 millió eurót fektet be Magyarországon, és tervei szerint minden olyan előfizetőt szeretne megszólítani, akinek legalább ezer forint a havi telefonszámlája.

VIRTUÁLIS HÁLÓZAT

Ehhez együtt kell működnie minden fontos operátorral, hogy az ügyfél valamilyen hálózatba telefonálhasson, és őt is el lehessen érni minden hálózattól. Ez a folyamat azonban – a már piacon lévő al-

ternatív társaságok tanúsága szerint – Magyarországon nem szokott gyorsan lejártszódni.

Az Atlas a DECT-technológiára építő hálózatát (magyarországi partnerének, *Csönyi Sándornak*, az OTP elnök-vezérigazgatójának magánbefektetőként ez az első vállalkozása a távközlési piacon). A DECT (Digital Enhanced Cordless Telephone) voltaképpen olyan vezeték nélküli telefon, amely jóval tágasabb térben használható, mint az általában elterjedt hordozható „vonalas” készülékek. Mivel a központjától túl nagy távolságban már nem működik – ebben eltér a mobiltelefonoktól –, azért főleg városban belül alkalmazható mint hordozható telefon. A készülék továbbíthat SMS-t és MMS-t is. A DECT-technológiának két fő erénye van: az egyik az, hogy nem kell hozzá licen-

gedély – az 1880–1900 megahertz-es szűk spektrumon működik ugyanis –, a másik az, hogy jóval nagyobb az átviteli kapacitása, mint a GSM típusú eljárásoké.

A készülék a mobiltelefonoktól megszokott szolgáltatásokat is kínál: egyebek között hívásvárakoztatást, konferenciabeszélgetést és szélessávú adatátvitelt. Az Atlas azt mondja erről az általa kifejlesztett technológiáról, hogy költséghatékony, magas műszaki színvonalú és minden bizonnyal vetélytársa lesz a hagyományos távközlési szolgáltatásoknak: egyéni és üzleti előfizetők egyaránt jól használhatják. Ebben a szolgáltatásban lehet helyi, távolsági és nemzetközi hívást indítani, adatot továbbítani, faxot küldeni, kijutni az internetre és ingyen SMS-t küldeni.

A DECT-technológia kiépítése meglehetősen olcsó, s az Atlas Telecom azt reméli, hogy olyan helyeket is bevonhat majd szolgáltatási körébe, amelyek fajlagos jelentéktelenségük miatt nem kerültek be a Matáv hálózatába. Tervei szerint előbb Debrecenben, majd Budapesten lép piacra, s később a többi hazai nagyvárosokban terjeszkedik.

KORLÁTOZOTT MOBILITÁS

Azokban a városokban, ahol az Atlas megindítja a DECT-technológiájú szolgáltatást, ezek a korlátozott mobilitású készülékek szinte az egész városban használhatók lesznek. Az Atlas a hírek szerint alacsonyabb árakat szab majd, mint a vezetékes szolgáltatók, és jóval alacsonyabbakat, mint a mobilszolgáltatók. Mivel nincs szükség installációra, sem bekötésre, azért az előfizetés után szinte azonnal használható a szolgáltatás.

A DECT-technológia kiépítése meglehetősen olcsó, s az Atlas Telecom azt reméli, hogy olyan helyeket is bevonhat majd szolgáltatási körébe, amelyek fajlagos jelentéktelenségük miatt nem kerültek be a Matáv hálózatába. Tervei szerint előbb Debrecenben, majd Budapesten lép piacra, s később a többi hazai nagyvárosokban terjeszkedik.

MUNKATÁRSUNKTÓL

KLICK Ha többet akar tudni
www.atlastelecom.com

Megkérdeztük...

Jan Mulder

Jó fél esztendővel a számhordozhatóság meghonosítása után a Nemzeti Hírközlési Hatóság országos összesítése szerint 22 800 vezetékes ügyfél

lért át más társasághoz, s közülük majdnem 20 ezer a PanTel választotta. *Jan Muldert*, a PanTel vezérigazgatóját arról kérdeztük: *minek tulajdonítja a sikert?*

– Nagyon jól felkészültünk az új előfizetők fogadására, s az alternatív társaságok közül először hirdettük meg, milyen előnyöket kínálunk azoknak, akik hozzánk csatlakoznak. A számhordozhatóság a törvény szerint 2004 januárjában lépett életbe, s mi már november végén meghirdettük, hogy aki átigazol hozzánk, attól 30 százalékkal kevesebb előfizetési díjat kérünk, s januártól már a számát is megtarthatja. Erre nagyon sokan előzetesen tudunkra adták, hogy az új esztendőben a PanTel választják. Megítélésünk szerint a 30 százalékkal kisebb előfizetési díj már önmagában akkora eltérés, hogy megfontolásra készítette a vállalkozókat.

– *A PanTel ajánlatai főleg az üzleti előfizetőknek szólnak; a magánfogyasztókért egyelőre nem is szándékoznak szorítóba lépni?*

– Szolgáltatásaink valóban az üzleti körre vannak szabva: csomagjaink nem csupán hangátvitelt kínálnak, hanem a távközlésnek szinte a teljes körét. A PanTel elve más alapról indul, mint a többi alternatív társaság. Hálózatunkat a VoIP-összeköttetésre, az IP- (Internet Protocol) technológiára építettük ki; azt néhány éve még a jövő hálózatának mondták, de ma már szinte valamennyi cég ajánlatai között ott van, korszerű, gyors és megbízható rendszer lévén. Csak idő kérdése, hogy a gerinchálózat mikor lesz teljesen IP alapú. Japánban például már az. Miután a szélessávú összeköttetés uralkodó – legfőképpen az üzleti szférában –, érthető, hogy minden társaság ezt az ajánlatát igyekszik előtérbe állítani.

De a Matáv, a GTS az ADSL-technológiát kínálja, a PanTel meg a korszerűbb optikai szálú összeköttetést, s köztudomású, hogy itt nagyon jó pozícióink vannak. A cégek nem fedezék fel rögtön az általunk kínált előnyöket, de ma már jól láthatóan mind többen szeretnének a legmodernebb eljárásokra támaszkodni. Tavaly 25,9 milliárd volt a forgalmunk, az idén lényegesen jobb eredményre számítunk.

Adattárolás a gyakorlatban – talán így lehetne összefoglalni az EMC Corporation kétnapos rendezvényét. Az információ-tárolási és -felügyeleti rendszereket gyártó világvállalat bostoni székhelyén szóltak a piaci helyzetről, a cég termékeiről és terveiről.

Az adattárolás követelményei és körülményei lényegesen megváltoztak az elmúlt években – mondta *David Goulden*,

VIRTUALIZÁCIÓ minden téren

A tárolás jóval több, mint lemezek egy szekrényben, s a multinacionális vállalatnak jót tesz némi egészséges paranoia

megint más akkor, ha már nincs rá szükség, de egy bizonyos ideig még tárolni kell. Ennek fényében kell az adatot védeni, gyorsan hozzáférhetővé tenni, archiválni, áthelyezni, majd végül megsemmisíteni. Mindezt figyelembe véve dolgozta ki az EMC az információéletciklus-kezelést (Information Lifecycle Management, ILM): egy olyan információstruktúra megtervezését, amely követi az adat változó minőségét és a lehető legkevesebb költséggel jár. Az EMC azt is felismerte, hogy ehhez más cégekre van szüksége, s tavaly 4 milliárd dollárt fordított a Legato, a Documentum és a VmWARE vállalat megvásárlására – ezek a cégek a maguk profiljával segítik ennek a céljának az elérését. Az EMC azóta minden termékcsaládját frissítette, hogy megfeleljen az ILM céljának, egyebek között az AX, a CX, a Celerra, Centera, DMX sorozatot is – mondta *David Goulden*.

Kérdés persze, hogy vajon az ügyfelek is olyan fontosnak tartják-e az ILM-felfogás-módot, mint a gyártó. *Goulden* ezzel kapcsolatban a következőket mondta: „Az EMC legnagyobb 500 ügyfelének kétharmada ILM-megoldást telepített az elmúlt időszakban. Fontos körülmény – tette hozzá –, hogy

az EMC nem csak hardver- és szoftveralapú kínált adattárolási megoldásokat, hanem szolgáltatásként is, a Boston melletti Hosting Solutions Centeren keresztül.”

VALTOZÓ TÁROLÁS

Bill North, az IDC tárolószoftverek üzletvezető kutatója a piac mostani követelményeit és a nekik megfelelő technológiai fejlesztéseket elemezte. A piaci körülmények röviden így jellemezhetők: a tárolás költsége csökken, de gyorsabban nőnek a tárolási kapacitások. A rendszerek egyre

tartozik az EMC tároló-útválasztó (EMC Storage Router). Ennek a SAN alapú vezérlőszoftvernek az egyik legfontosabb tulajdonsága, hogy külön csatornát tart fenn az adatoknak és az utasításoknak, ezenfelül méretezhető, és együttműködik más gyártók infrastruktúrájával is.

Még frissebb újdonság a ControlCenter június 21-én kibocsátott 5.2-es változata. *Mark Lewis* szerint ez az első olyan ControlCenter-verzió, amely megfelel a SMI-S (Storage Management Initiative Specification) protokollcsomagoknak. Az SMI-S révén a tárolókezelő eszközök együttműködnek a különböző gyártók hardvereivel.

Az újdonságok és a világgazdaság bővülése az EMC pénzügyi helyzetét is befolyásolják – mondta *Bill Teuber*, a vállalat pénzügyi vezetője. Az EMC az elmúlt három év recesszióját arra használta fel, hogy átalakítsa struktúráját. 2001 a stabilizáció éve volt, 2002-re esett a megújulás – a termékskála jókora bővítésével és a K+F-ráfordítások növelésével, tavaly pedig megindult a növekedés. Az EMC az idei évre 30 százalékos bevétel-növekedést vár, ami 8,1 milliárd dollárt tesz ki. A cég az Egyesült Államokban lassú és folyamatos növekedésre számít, az EMEA

Joe Tucci, az EMC elnök-vezérigazgatója szerint a gazdaság jobb helyzetben van, mint egy évvel ezelőtt, de a javulás csak fokozatos

az EMC alelnöke. Felgyorsult például a tárolandó információ mennyiségének növekedése: a megkövetelt tárolókapacitás 60 százalékkal növekszik évente. Ezzel arányosan egyre fontosabb szempont az adatok védelme, illetve – szükség esetén – helyreállítása; ma az információtechnológiai kiadások nagy részét biztonsági rendszerekre fordítják. Az is sokat számít, hogy mely adatokat mennyi ideig kell tárolni: ezt a világon összesen 20 ezer törvény szabályozza.

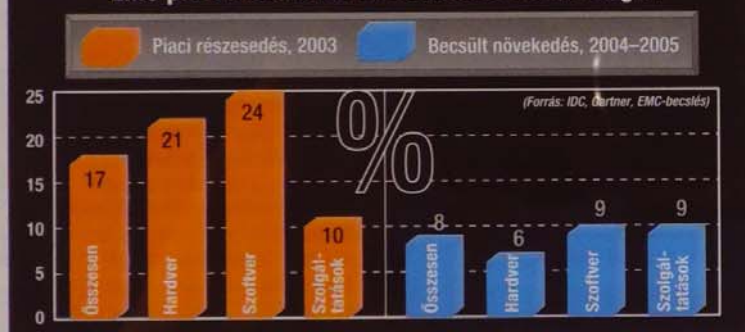
Mindehhez persze egyre bonyolultabb rendszerek keltenek az ügyfelek viszont minél egyszerűbbeket szeretnének, nem kis részben költségmegtakarítási megfontolásokból.

– Hogy még bonyolultabb legyen az adattárolás kérdése – folytatta *Goulden* –, az információ nem statikus, pontosabban szólva értéke változik az időben, s emiatt másként is kell kezelni. Másrészt van ugyanis egy adatnak a létrehozás pillanatában, a felhasználásakor, s

Celerra NS6000 tároló

EMC piaci részesedés és növekedési lehetőségek

összetettebbek, a szoftverköltések emelkednek. Ezzel párhuzamosan a kapacitást optimalizáló tárolás csökkenti a költségeket, és bővíti a rendszerek választékát. A tárolás és a kiszolgálók virtualizációja lehetőséget ad a távoli kezelésre. Ezzel párhuzamosan figyelembe kell azonban venni az ügyfelek igényeit is. A vállalatok általában csak korlátozott erőforrásokat – szakembert és anyagiakat – fordíthatnak a tároláskezelésre. Az üzleti és a jogi követelmények pontosan meghatározzák az adattárolás idejét; ebből az adódik, hogy egyre több adatot kell megőrizni egyre hosszabb ideig, változatlan állapotban és könnyen hozzáférhető módon. Mindezek tükrében az IDC kissé másként határozta meg az ILM-et: az az adatok különböző csoportjainak értékük szerinti áthelyezése a legmegfelelőbb tárolórendszerekbe a költség, teljesítmény, visszakeresési idő és más szempontok alapján. Az ILM – hangsúlyozta *North* – folyamat, és nem termék.

ÚJDONSÁGOK

A mostani EMC-megoldások után az újdonságok következtek *Mark Lewis*nak, a cég alelnökének előadásában. Közéjük

társégekben csekély növekedésre – *Teuber* szavai szerint az EMEA gazdaságai még mindig „nem túl robusztusak”.

Joe Tucci, az EMC elnöke-vezérigazgatója szerint a gazdaság jobb helyzetben van, mint egy évvel ezelőtt, de a javulás csak fokozatos. A korábbi sikerek 1999–2000 táján önelégültté tették a céget, de ez 2001-ben – az általános recesszióval együtt – visszaütközött, 500 millió dolláros veszteség formájában. Ennek az időszaknak fontos tanulsága volt, hogy ha egy cég viszonylag rövid időn belül meghozza a szükséges intézkedéseket, akkor visszanyerheti korábbi hírnevét. Ami az akvizíciókat illeti, elképzelhető, hogy az EMC újabb vállalatokat fog megvásárolni, de pillanatnyilag az eddigi integrációját végzi – mondta *Joe Tucci*.

BARABÁS BALÁZS

IDG REPRÓ

Szolgáltatásaink:

- Mac és PC-n készült PostScript munkák levélgyűjtése (Scitex Dolex 250)
- szkennelés (Crosfield Magnascan 280 I dobszkennér)
- kromalínkésztés (DuPont Europrint)

Továbbá vállalunk teljes nyomdai kivitelezést is!
Anyagot e-mailben is elfogadunk!

1075 Budapest, Madách I. út 13–14 A ép.
Telefon: 577-4333, Fax: 266-4343, E-mail: repro@idg.hu

KLICK Ha többet akar tudni a témáról

www.computerworld.com/hardware/topics/hardware/story/0,10801,93680,00.html
www.szt.hu/cikkek/emctarolo
www.hungary.emc.com
www.legato.com
www.documentum.com

TECHNOLÓGIA

Tizenévesen kaszinózni

Angliában a törvény tiltja a 18 évesnél fiatalabb állampolgárok számára a szerencsejátékok, ám az online kaszinóknál az ellenőrzés gyenge. Egy 16 éves angol lány 37 online kaszinónál próbálkozott, ebből 30 próbálkozás sikeres is volt, mert korának mindenhol 21-et adott meg. (www.solocard.co.uk)

2,75 millió dolláros e-mail

A Philip Morrist a bíróság még 1999 októberében felszólította, hogy minden „dokumentumot és más rekordot” őrizzen meg, amely döntő lehet az ellenük folyó egészségügyi perben. Mivel a cégnél régi hagyomány volt, hogy a 60 napnál régebbi leveleket automatikusan törlik, ezért minden olyan bizonyíték elveszett, amely a vezetők felelősségét alátámaszthatna volna. A „törlés” a cégnek 2,75 millió dollárjába került. (www.tobaccojournal.com)

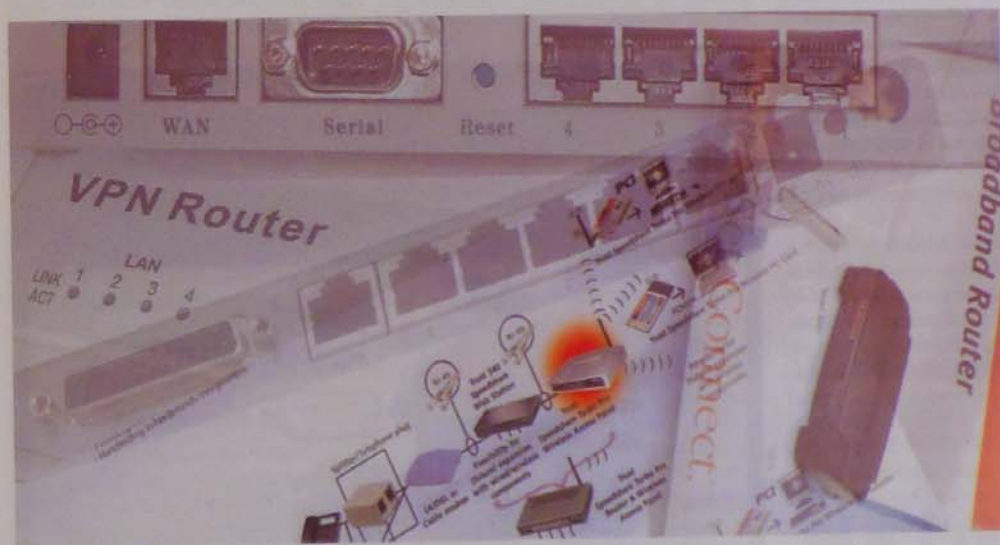
RFID-azonosító emberekben?

A bőr alá ültethető rádiófrekvenciás azonosítók (RFID) már elég olcsók ahhoz, hogy kutyákba is beültessék őket. Sőt sokak tiltakozása ellenére emberekbe is ültettek már ilyen lapkákat: a mexikói jogászok egy csoportját így azonosítják a bűnügyi adatbázishoz való hozzáféréskor. (www.rfidprivacy.org)

Tizenhét ADSL-útválasztó

Az ADSL-útválasztók ma nagyon népszerűek, nem csak az üzletekben van hatalmas választék, a különböző fórumokon, levelezőlistákon is egyre többet találkozunk velük (Cikkünk a 16. oldalon)

Erősödik a Sony Ericsson

Júliusban hozták nyilvánosságra a Sony és az Ericsson közös vállalata, a Sony Ericsson Mobile Communications AB (Sony Ericsson) pénzügyi eredményeit a 2004. június 30-án lezárt második negyedévről. Ezek szerint a második negyedévben eladott darabszám 10,4 millióra nőtt, ez 55 százalékkal több, mint a tavalyi második negyedévben. Az árbevétel 1504 millió euró volt, ami 34 százalékos növekedést jelent a tavalyi év hasonló időszakához képest. Az adózatlan nyereség 113, a

nettó nyereség pedig 89 millió euró volt - 215, illetve 177 millió euróval több, mint a tavalyi év azonos időszakában.

A Sony Ericsson termékek átlagos fogyasztói ára a várakozásoknak megfelelően folyamatosan csökkent, mert nőtt a GSM-telefonok részaránya a termékpalettákban. A Sony Ericsson a korábbi 550 millió darabról 600 millióra módosította világszerte forgalmi előrejelzését.

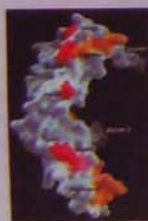
A második negyedév vége felé megkezdtek több új termék szállítást a hálózatzüzemeltetőknek és kiskereskedelmi hálózatoknak. Ilyen új termék a Sony Ericsson első UMTS 3G telefonja, a Z1010, amely jelenleg több mint 12 hálózatzüzemeltetőnél kapható. Ebben a negyedévben kezdtek szállítani a K700 multimédiás GSM-telefont és az apró PDC-moddell, amelyet a japán NTT DoCoMo hálózatában lehet használni.

CSORIAN SANDOR

A Sony Ericsson eredményei

Időszak	2003 II. n.év	2004 I. n.év	2004 II. n.év
Szállított darabszám (mlió)	6,7	8,8	10,4
Árbevétel (mlió euró)	1125	1336	1504
Adózatlan nyereség (mlió euró)	-102	97	113
Nettó nyereség	-88	82	89

Szimulált vírusfejlődés

A University of California kutatói a World Health Organization National Influenza Center at Erasmus Medical Center munkatársaival közösen kifejlesztettek egy olyan számítógépes módszert, amellyel modellezhetik a vírusok evolúciós fejlődési lépéseit. Ettől azt remélik, hogy jobban megértik majd a vírusok terjedését és

a lehetséges védekezési formákat, illetve azt, hogy a ma fellelhető vírusok milyen irányba fejlődhetnek tovább. Így szükség esetén meghozhatók a megfelelő preventív lépések is. Az első nyomon követt vírus az influenza A típusa volt (H3N2) - ezt 1968-tól 2003-ig modellezték végig. Az eredmények szerint a vírus 11 egymáshoz közeli víruscsoportként fejlődött, s az évtizedek alatt egyre inkább észrevehetően vált az emberi immunrendszer számára. Az influenzavírus egyébként olyan gyorsan változik, hogy évről évre meg kell újítani a védőoltásokat. Szakértők úgy vélik, az influenzavírus mellett - amely megközelítőleg minden évben mintegy 500 000 ember halálát követeli - más vírusok természete is jobban megérthető, így többet lehet majd tudni a Hepatitis C és a HIV variánsairól is. „Az együttműködés nagyon érdekes volt, mivel számítógépes szakembereknek és virológusoknak kellett együtt dolgozniuk: egy modell elkészülte után több száz lehetséges kimenetelt teszteltünk végig a laborban, hogy a számítógépes modell minél inkább fedje a valóságot.” - tette hozzá az egyik fejlesztő. (www.news-medical.net)

Többformátumú 16x DVD-író

Bár a 16x írható DVD megjelenése ez év októberére, a 4x-en írható dupla rétegű médiumé pedig 2005 januárjára várható, a Pioneer piacra dobta a DVR-A08XL-t, az első olyan DVD-író, amely képes elérni a tizenhatszoros írási sebességet mind a DVD-R, mind a DVD+R korongokon, emellett négyszeres sebességgel képes a dupla rétegű médiumokra írni. Az eszköz az új korongok megjelenéséig bizonyos 8x DVD-R/+R-eken már tudja teljesíteni a tizenhatszoros írási sebességet, és némely +R 2,4X dupla rétegű médiumon pedig a négyszerest. A DVR-A08XL hét perc alatt ír 4,7 gigabájtot egy egyszer írható korongra. A dupla rétegű médiumokon ugyanakkor 8,5 gigabájtot adat tárolását teszi lehetővé, amely 4 órányi Standard Play (SP) minőségű videónak felel meg.

Tizenhét ADSL-útválasztó

Az árlistákban garmadával találunk ADSL-útválasztót. Rengetegféle tulajdonsággal, szolgáltatással vannak felvértezve. Most 17 készüléket választottunk ki közülük, olyanokat, amelyek eleget tehetnek az otthoni, kirodai szükségleteknek. Lássuk őket – ábécé-sorrendben.

3Com OfficeConnect 3C857

A 3Com OfficeConnect családjának ez a tagja a doboz formájára nézve éppen olyan, mint a többi családtag: a szokásos, klasszikusan számítógépszürke műanyag, az alja azonban fém, két füllel, amin át felerősíthetjük a falra vagy az asztal oldalára. A dobozban a készülék és a tápegység mellé egy CD is került a felhasználói kézikönyvvel, a telepítési útmutatóval és egy alkalmazással, amivel beállíthatjuk a készüléket. A csomagban találunk egy UTP-kábelt is meg egy apróra hajtogatott A/3-as lapot, a telepítés lépéseinek részletes magyarázatával.

A beállítások egyszerűek. Például a DHCP-szerver beállításakor nem kell megadni (nem is lehet), hogy a kiosztott IP-cím meddig maradjon érvényben. A tűzfal

menüpont alatt találjuk a DMZ és virtuális kiszolgáló beállítását. A PC privilegés menüpontban megszabhatjuk, hogy a LAN melyik IP-címéről milyen szolgáltatást lehessen használni – ez is áldozatul esett az egyszerűsítésnek: már közepesen összetett feltételt is nehezen lehet megadni.

Van négy kitüntetett szolgáltatás (web, mail stb.), rájuk egyenként adhatunk engedélyt vagy tiltást, ezután pedig egy megadott kaputartományra meg kell adnunk, hogy rajtuk kívül minden mást tiltunk-e vagy engedélyezünk. Az viszont nagyon hasznos, hogy a beállításokat számítógépre menthetjük és onnan visszatölthetjük, sőt a naplólállomány is lementhető.

☒	A konfigurációs állomány és a napló-állomány elmenthető
☒	Egyszerű használat
☒	Szűkös paraméterezhetőség

BUFFALO AirStation G54 (WBR G54)

A rendhagyó kialakítású kis doboz talán a legjobban elhelyezhető az asztalon: a lekerekített doboz élére van állítva két talppal. A lámpák az elején és az oldalán is megtalálhatók. A készülék 802.11g szabványú vezeték nélküli hálózathoz szolgáló elérési pontot is tartalmaz. Külső antenna nincs hozzá, de egy kis elcsúsztható ablak mögött megtaláljuk a csatlakozóját.

A mellékelt CD-n találjuk a vezeték nélküli modul telepítőprogramját. A beállítóképernyők tagolása szoktalan. Külön be lehet állítani a behatolásdetektálást, bár az itt inkább a különböző szűrők neve. Hogy milyen szolgáltatásokat engedjünk ki, azt az Internetes játékok címszó alatt tehetjük meg. A naplófájl részletes, és megszabható, mit tartalmazzon. Lehetőség van a ping parancs kiadására a készülékről, Syslog szervert használhatunk.

☒	WLAN
☒	Komoly hálózati szolgáltatások
☒	Szokatlan helyen található funkciók

HQT 402EV

Igen különös formájúra szabott készülék: talán inkább üzenetrögzítőre emlékeztet, mintsem útválasztóra, a színe és anyaga pedig a hajdani szocialista ipar háztartási gépeit juttatja az ember eszébe (mondjuk, a levehető ajtajú...). De a sárgás műanyag dobozba nagy belső értéket építettek. A csomagban a trafó mellett még egy CD-t találunk, s azon egyetlen PDF-állományt, de abban minden benne van. A készülék hátán a szokásos csatlakozók mellé soros kaput is tettek: egy hagyományos analóg modemet lehet hozzá csatlakoztatni. Ha az ADSL-vonal valamiért megszakad, akkor át lehet váltani a modemre.

A másik jeles tulajdonsága csak működés közben vehető észre: VPN-szolgáltatást is kezelhet – vagyis olyan helyen is

Üzenetrögzítő vagy ADSL-router?

használható, ahol a bejelentkezéshez virtuális magánhálózat kell.

A kezelőfelülete külsőre egy kicsit elavultnak tetszhet, ám sok mindent tud. A szűrőket a LAN- és WAN-oldalra külön-külön lehet beállítani – ez legalábbis szokatlan. Syslog kiszolgálót is kezelnek, és elektronikus levélben is küldhet figyelmeztetést. Egy menüpontban szűrhető az URL – az ilyen vagy olyan szavakat magukban foglaló nevekhez megtilthatjuk a hozzáférést. Ez és a VPN használata, a Syslog kiszolgáló, a tartalékkapcsolat –

mind arra utal, hogy igényesebb felhasználásra való.

☒	Értékes szolgáltatások
☒	Igénytelen külső és kezelőfelület

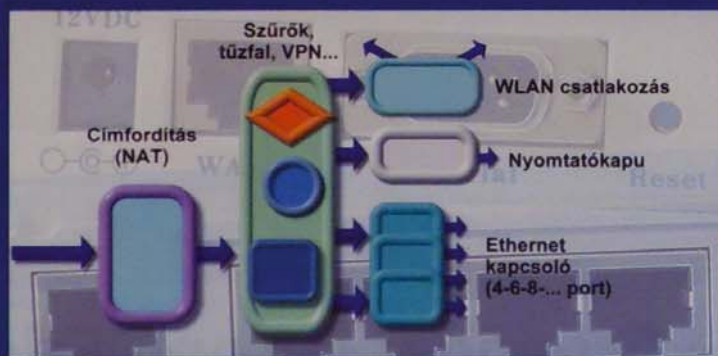
KTI KB-100

Külsejével nem lóg ki a sorból, ám a házból kiépítéskor árulkodik. Elsőre az tűnik fel, hogy van ott egy nyomtatókapu, de az a régi fajta, amelyet párhuzamos kapunak is mondanak. Ezt azok használhatják ki, akik ragaszkodnak régi, jól bevált nyomtatójukhoz, és szeretnék hálózaton is használni. Még egy vonása utal a korára: a kapcsoló részén az 1-es csatlakozó mellett van egy uplink felirattal ellátott kapu is. Erről azt kell tudni, hogy egy másik hálózati kapcsolóval ezen az uplink csatlakozón át kell összekötni, ám ha végpontot (számítógépet) kötünk hozzá, akkor az 1-es felirattal lyukat kell használni. A doboz elég alkalmas formájú, csupa ív, kiemelkedés. Falra sem lehet szerelni, mert az alján nincsen erre szol-

Mit tudnak az ADSL-útválasztók?

Ezek a készülékek rendszerint több hagyományos hálózati eszközt egyesítenek (lásd az ábrán), több funkciót is ellátnak: a) hagyományos forgalomirányító funkció – a számítógéptől

szolgáltatással, hálózati nyomtató használatának lehetőségével, vezeték nélküli hálózathoz való elérési ponttal – néha mindhárommal. Egy ilyen készüléket viszonylag egyszerű beállí-

érkező kéréseket átteszik erre a modemhez csatlakozó hálózatra. b) Beépített hálózati kapcsolókkal több számítógépet is ki tudnak szolgálni, így nem kell állandóan átdugdosni a kábeleket. (A kapcsoló rendszerint igen egyszerű, többnyire négykapus, bár akad 6-8 kapus is.) Az ADSL-útválasztókba a hálózati csatlakozó elé általában beépítenek valamiféle tűzfalat, sokszor csak egy egyszerű csomagszűrőt, olykor azonban tartalomszűrőt is, idő szerinti korlátozással. c) A DHCP-kiszolgáló jóvoltából – amely az ADSL-útválasztó dobozában van – egyszerűbb konfigurálni a csatlakozó gépeket és egyszerűbb bővíteni a hálózatot. d) Beépített webkiszolgáló – a böngészőből beállítva megadhatjuk a működés paramétereit. A különböző gyártók további funkciókkal is meglepik a vásárlókat: virtuális magánhálózathoz szükséges

tani: az IP-jellemzőket úgy szabályozzuk, hogy a számítógép automatikusan keressen IP-címet (DHCP-kiszolgálót). Kapcsoljuk össze a gépet az UTP-kábellel át az ADSL-útválasztó egyik LAN-kapujával, amely pillanatokon belül megtalálja a gépet, és kioszt neki egy IP-címet. Ekkor indítsuk el a böngészőt, írjuk be az ADSL-útválasztó címét (azt a dokumentációból olvashatjuk ki). Erre megjelenik a bejelentkező képernyő, általában kér egy felhasználónév-jelszó párost; azt is a dokumentációból nézhetjük ki. Ezután elvégezhetjük a beállításokat, s ha az ADSL-útválasztó WAN-kapuját összekötöttük az ADSL-modem LAN-kapujával, akkor mindjárt ki is próbálhatjuk őket. Ehhez szükségünk lesz a szolgáltatástól kapott felhasználónév-jelszó párosra, mert ezentúl az ADSL-modem azt fogja használni a bejelentkezéshez.

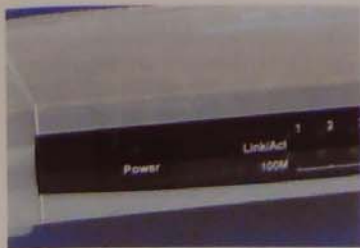
Agenda Age
www.agendaage.hu

BR-401A
SOHO Kábel/ADSL router
és 4 portos switch otthoni
és kisvállalati célokra.

BR-402EV
Kábel/ADSL router és 4
portos switch. Tűzfal,
VPN, FQDNS, Kozon és
kisvállalatok számára.

WL-2204R
SOHO kábel/ADSL router,
wireless access point és
4 portos switch.

Cím: 1086 Budapest, Erdélyi u. 15.
Tel./Fax: 06-1/313-1073
E-Mail: info@agendaage.hu

Elegáns előlap

gáló lyuk, viszont a tetejére lehetne egy másik, ugyanilyen készüléket pattintani. A régi tervezésre utaló jelek miatt még figyelmesebben néztük végig a CD-n a dokumentációt: érdekes, hogy az első oldalon csupa 2001. november-decemberi dátumok olvashatók, de a szövegben annak rendje s módja szerint leírják még az XP-hez való illesztést is.

A beállításokat néhány pontban foglalták össze – de egy-egy ilyen pont kiválasztásakor meglehetősen összetett oldalakat kapunk. A beállítások között meg kell adni a DNS-kiszolgáló címét, noha azt ma már automatikusnak adják meg, főleg a laikusoknak szánt beállításokban. A beállításoknál különös módon előrögzítetten 12-16 lehetséges paraméter van: 16 szűrőfeltételt adhatunk meg, 16 olyan alkalmazást definiálhatunk, amelyet ki kell engedni az internetre... Több nem lehet, ha meg csak egyet adunk meg, akkor is ott a képernyőn a többi, kitöltetlenül.

☒	Nyomatékapu
☒	Igen szűk körű paraméterezhetőség

KTI KB-100L

A készülék igen kicsi, praktikus dobozban van, szinte éppen csak akkora, hogy elférjenek a hátán a csatlakozók. A CD-n rengeteg minden – meghajtó, dokumentáció – van, de éppenséggel olyat, ami ehhez az útválasztóhoz tartozna, nem találtunk. A szoftverrel több készülékben is találkozunk, nyilván ugyanarra a belsőre épülnek. Jól is van így, mivel ez az egyik legjobb, irodáknak és nagyobb igényű felhasználóknak is jó megoldás. A szokásos szabályok mellett (DMZ, kifelé kommunikáló alkalmazások) a szűrőfeltételek működésének időtartama is megadható – az tehát, hogy egy-egy szabály metóddal maradjon érvényben. Például munkaidőn kívül megengedőbb szabályok léphetnek életbe – vagy éppen ellenkezőleg, akkor lehet nagyobb a szigor. A szabályokat megadhatjuk persze MAC-cím szerint is – mert ha DHCP-t használunk, akkor az IP-címek állandóan változnak.

☒	Kicsi méret
☒	Fejlett szoftver
☒	Alapszolgáltatások

KTI KWB-301E

A készülék egy szál CD-vel érkezik, azon található a dokumentáció. A doboz is aprócska. Találunk a csomagban még két antennát is, mivel ennek a készüléknek vezeték nélküli – a 802.11b szabvány szerint működő – hozzáférési pontja is

van. A kezelőfelületen sok minden beállítható, s ha elakadnánk, részletes segítséget kapunk – szerencsére nem az internetről, így akkor is van segítség, ha éppen nem érjük el az internetet.

☒	Fejlett szoftver
☒	WLAN
☒	Csak CD-n van meg a dokumentáció

KTI KWG-400

Ezt a készüléket igen erős ember csomagolhatta, mert behajtogatta szépen a CD-t is; és mivel azon van a dokumentáció, a nélkül kellett boldogulni, bár nem is volt olyan nehéz. Ez egy szolgáltatásokkal alaposan felvértezett ADSL-útválasztó, még virtuális magánhálózat is használható vele: így telephelyeket lehet összekötni vagy otthonról biztonságosan lehet bejelentkezni a munkahelyi hálózatra. A KTI KWG-400 ezenkívül egy vezeték nélküli hálózat hozzáférési pontja is lehet: 802.11g szabványú – tehát a gyorsabb – és kompatibilis a 802.11b-vel. Menüjével részletesen be lehet állítani a működési paramétereket – meg a WLAN-modult –, és egyszerűen kezelhető.

☒	WLAN, VPN
☒	Csak elektronikus dokumentációja van

KTI KVR-500

Ez is egy igen egyszerű műanyag dobozba szerelt készülék, a felirata szerint „broadband security router”. Ez arra utal, hogy VPN-en keresztül is használható. A kezelőfelülete szerint ez a készülék is használható összetettebb feladatokra: SNMP-n keresztül is felügyelhető, de tűzfal-funkciójában nem sokat ajánl fel és szűkszavú. Az Advanced protection pont alatt beállíthatjuk a DoS figyelését, és innen kapcsolható be a tűzfal. Itt tiltható le a Java, az ActiveX és a sütik, s ez nem feltétlenül szerencsés, mert sok szolgáltatáshoz elengedhetetlenek.

A weboldalakkal való hozzáférést külön pontban szabályozhatjuk: 20 kulcsot adhatunk meg – s azt, hogy ezek a kulcsszavak engedélyezve legyenek-e vagy tiltva – és egy olyan IP-címet, amelyre mindez nem vonatkozik. Egy külön pontban megadhatjuk, hogy mikor legyen tiltva a ki- és (vagy) bemenő forgalom, ám csak egyetlen időintervallumot adhatunk meg – ez Keleten talán elfogadható, mert ott reggeltől estig dolgoznak, de másutt, ahol ebédszünet(ek), szieszták is vannak a napi programban, aligha használható.

☒	VPN
☒	Leegyszerűsített beállítások

LINKPRO WEBSURF BR401A

A LinkPro teljesen hagyományos, csak alapfunkciókkal felszerelt készülékét küldött. A csomagban nem volt UTP-kábel, volt viszont hűtőmágnes; a kibontáskor azonban arra a szomorú belátásra jut az ember, hogy az ADSL-modem és az útválasztó összekötésére alkalmasabb egy UTP-kábel. A doboz anyagát és színét jól

Kicsi doboz nagy tudással

eltalálták, ezüst színe minden közegben elfogadható, és nincs amolyan bántó olcsó játék külleme. A szolgáltatáskészlete viszonylag szűkös, ám amit tud, azt részletesen be lehet állítani, például a tűzfalon a szabályokhoz megadható, hogy mikor legyenek érvényben. Igen egyszerű készülék, otthonra, irodába, ahol semmi különös szolgáltatásra nincs szükség, mondhatni, tökéletes.

☒	Részletes beállítások
☒	Szűkebb funkcionális

MINITAR MN54G4R

Ez a készülék meglehetősen furcsa színű, az oldalába „bele vannak gyógyítva” az antennák; a felcsavarozható antenna talán jobb lenne, mert ki lehet cserélni, ha netán eltörik. A hátán a csatlakozók mellett találunk egy USB-kaput is: ehhez nyomtatókat is lehet csatlakoztatni. A készülék

Hogyan teszteltünk?

Az ADSL-útválasztókat csak ADSL-vonalon próbáltuk ki, bár mindegyik együttműködött volna kábelmodemmel is (ezért voltaképpen pontosabb a „szélessávú útválasztó” elnevezés). A távközlési hálózathoz egy Siemens XpressLink ADSL-modemmel kapcsolódunk, PPPoE-n keresztül, vagyis nem rögzített IP-címmel (Lévelezéstükön néhányan arról panaszkodnak, hogy bizonyos szélessávú útválasztók nem működnek együtt bizonyos modemekkel; nekünk csak ez az egy mód-műnk volt, ezzel működtek. Az ilyenféle összerakhatatlanságot a firmware frissítése szokott segíteni, bár ez nem egyszerű feladat, ha az ember nem jut ki az internetre.) A készülékeket Windows XP-n és SUSE Linux 9.1-en is kipróbáltuk; erre később nem térünk ki külön, mert nem tapasztaltunk semmi különbséget: működtek. A telepítés abból áll, hogy a gépet DHCP-ügylélnék állítottuk be, összekapcsoltuk az ADSL-útválasztóval, majd böngészőből beállítottuk az ADSL-elérés jellemzőit.

mellett találunk egy UTP-kábelt, egy angol nyelvű kézikönyvet papírból és CD-n.

Mivel van benne WLAN elérési pont (az 802.11b és g szabvány szerint is használható) meg egy nyomtatókiszolgáló, azért eléggé összetett lett a menüje: összesen

AccessPoint

AccessPoint Kft. 1095 Budapest, Soroksári út 110-112.
Tel.: 219-5345 www.accesspoint.hu info@accesspoint.hu

Professzionális megoldást keres?

Cégünk vállalja komplett hagyományos, vagy vezeték nélküli hálózatok tervezését, kivitelezését, akár több kilométer távolságra is.

NETGEAR

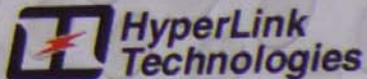
Vezeték nélküli és hagyományos hálózati eszközök, professzionális switchek, routerek.

BUFFALO

Vezeték nélküli hálózati eszközök, USB háttértárcák memóriák.

Professzionális Pont – Pont és Pont – Multipont kapcsolatok, 5,8 GHz-en, teljes kivitelezéssel, HIF engedéllyel, Orinoco termékek teljes választéka.

Professzionális antennák, kiegészítők.

Műszaki adatok

Gyártó	Tipus	WLAN	Nyomatókapu	Más kapu	VPN	Alapbeállítás szerinti IP
3Com	OfficeConnect 3C857	—	—	—	van	192.168.1.1
BuTulo	WBR-G54	802.11g	—	—	—	198.168.1.1
HGT	402EV	—	—	Soros	van	192.168.2.1
KTI	KB-100	—	LPT	—	—	192.168.0.254
KTI	KB-100L	—	—	—	—	192.168.1.1
KTI	KWB-301E	802.11b	—	—	—	192.168.1.1
KTI	KWG-400	802.11g	—	—	van	192.168.1.1
KTI	KVR-500	—	—	—	van	192.168.1.1
LinkPro	WebSurf BR4B1A	—	—	—	—	192.168.1.1
Minitar	MN54G4R	802.11b-g	USB	—	—	192.168.1.253
Netgear	MR814	802.11b	—	—	—	192.168.0.1
Netgear	RP614	—	—	—	—	192.168.0.1
Trust	340 SpeedShare	—	—	—	—	192.168.1.1
Trust	445A SpeedLink	—	—	USB 1.1	—	10.0.0.2
Trust	SpeedShare Turbo Pro	802.11b-g-Turbo	—	—	—	192.168.1.1
U.S. Robotics	USR8003	—	—	—	—	192.168.123.254
U.S.	Robotics USR8054	802.11g	—	—	—	192.168.123.254

36 képernyőn adhatjuk meg a működés paramétereit. A szűrési feltételeket MAC-cím szerint is megszabhatjuk. A tűzfal beállítása kissé már emlékeztet az igaz tűzfalakra: külön szabályokat alkothatunk és azután alkalmazhatjuk őket különböző feltételekben. A Minitar MN54G4R levélben küldhet figyelmeztetést.

- WLAN, USB-nyomató, fejlett tűzfal
- Kezeléséhez nagyobb hozzáértés kell

NETGEAR MR814

Ezüst színű szappantartónak álcázott, ám igen okos eszköz. A kis doboz alján a falra erősítéshez alkalmas lyukakat találunk. A méret miatt a hátán éppen elférnek a csatlakozók és az antenna – beletéve egy 802.11b szerint működő WLAN elérési pontot is. A készülék, a trafo és az UTP-kábel mellé egy kis papírt kapunk, amelyen a telepítési segédlet, több nyelven a kézikönyv (nincs magyarul) és egy Windows alá való tűzfal, a Freedom Personal Firewall.

A beállítóképernyő első bejelentéskor felajánlja a varázsló segítségét. A szokásos beállítások mellett weboldalakat zárhatunk ki kulcsszavak szerint. Egy IP-címet

mentesíthetünk ez alól a szűrés alól. A készülék képes levél küldeni beállított feltételek esetén. A szűrési funkciók ügyesek, ám egy tűzfal több, mint különböző szűrők együttese – ezért is adták mellé. A beállítások képernyője bőséges segítőszöveget tartalmaz, angolul. Képességei alapján otthoni, családi hálózatnak megfelelő, esetleg kisebb irodákba.

- Egyszerű használat
- WLAN
- Minimális tűzfalfunkciók

NETGEAR RP614

Ez a készülék éppen olyan, mint az MR814. A doboza csak annyiban különbözik, hogy nincs rajta a vezeték nélküli hálózat antennája, visszajelző lámpája. A készülék beállítása is ugyanolyan felületen történik, ugyanazokat tudja – természetesen eltekintve a WLAN-jellemzőktől.

- Egyszerű használat
- Minimális tűzfalfunkciók

TRUST 340 SPEEDSHARE

A Trust készülékei véghasználóknak készülnek, ez az ADSL-kapukon is látszott.

A színes dobozon sok információt olvashatunk arról, hogy hogyan és milyen rendszerben alkalmazhatjuk a készüléket. Több könyvet adnak mellé, számtalan nyelven – de emiatt eszméletlenül apró betűs lett a nyomtatás, nehéz elolvasni. Ezt a készüléket végre fémdobozba építették – sokkal esztétikusabb, mint a műanyagok. A CD-n találunk egy varázslót a számítógép és a készülék beállítására, de nem kötelező ezt használni. A készülék nem lép túl a forgalomirányításon, ezért igen egyszerű – de jól parameterezhető – a kezelőfelülete.

- Szép kivitel
- Egyszerű használat
- Kevesebb funkció

TRUST 445A SPEEDLINK

Ez a készülék hagyományos ADSL-útválasztóként használható akkor is, ha számítógépünkben nincs hálózati kártya. A készülék hátán találunk egy USB-csatlakozót. Számítógépből ezen a kapun át is kapcsolható léphetünk vele, s kijuthatunk rajta az internetre. A beállításokat egy igen szellős képernyőn végezhetjük el: a megfelelő számokat egyszerűen kis keretekbe foglalták; ez a ma megszokott, mindent agyoncsicsázó stílus mellett kicsit üresnek, igénytelennek tűnik. Holott igazság szerint egy ilyen eszköz beállításaihoz karakteres felület is elég lenne, de ma már senki nem tud írni, csak egérrel kattintgatni.

A főmenü három részből áll: Status, Config és Admin privilege; érdekes módon a harmadikban találjuk meg a forgalmi adatokat. A naplóállomány itt is elmenthető későbbi elemzések céljára.

- USB-kapun át is használható
- Egyszerűbb funkcionalitás

TRUST SPEEDSHARE TURBO PRO

Ez az ADSL-útválasztó egyszersmind hozzáférési pont is lehet egy vezeték nélküli hálózatban. A háttára antennát csavarhatunk. A készülék a 802.11 b és g szabvány szerint működik, de van SuperG,

más néven Turbo üzemmódja is: ebben 108 megabit/másodperc az átviteli sebessége. Ez az üzemmód alapállapotban ki is van kapcsolva. Ehhez a készülékhez is bőségesen adnak papír alapú dokumentációt – azokkal a remek apró betűkkel. A beállítási lehetőségek nagyon részletesek, például az antenna által kisugárzó energia három lépcsőben állítható. A tűzfal funkcióit a hozzáférés menüben találjuk meg.

A hagyományos szűrések mellett (MAC-cím szerint is szűrhetünk) találunk URL-blokkolást: nem engedi be az olyan URL-eket, amelyekben előfordul valamelyik megadott kulcsszó, s domén név szerint is lehet blokkolni (az más, mint az URL!). A közé a kevés számú készülék közé tartozik, amelyek Syslog kiszolgálóval is együttműködnek: jól használható céges környezetben is.

- Nagyon fejlett beállítási lehetőségek
- WLAN
- Igénytelen külső

U.S. ROBOTICS USR8003

Az U.S. Robotics jó nevű készülékének eléggé rendhagyó az alakja: négy gumitalpon áll, s a tetejébe bele van sülyesztve a márkanév. Vastag angol könyvet adnak hozzá. Egy ADSL-útválasztó alapfunkcióit kínálja, ennek megfelelően beállítási lehetőségei a legfontosabbakra korlátozódnak. A hozzáférés igen különös módon szabályozható: van egy alapértelmezés szerinti csoport – az arra vonatkozó szabályok mindenkire érvényesek – és még három – azokra külön szabályok adhatók meg, és más tagsággal népesíthetők be (IP-cím szerint). Otthoni alkalmazásra, néhány gépes irodába ez tökéletesen elég is.

- Egyszerű kezelés
- Csak alapszolgáltatások

U.S. ROBOTICS USR8054

A gyártónak ezzel a nagyobb készülékével is megismerkedhettünk: jó kéttenyéri alapterületű és éppoly különös formájú, mint a kisebbik. Az ehhez adott trafo is kellemesen keskeny. A készülék vezeték nélküli hálózat elérési pontjaként is használható. Két antennát lehet felcsavarni a háttára és a 802.11g szabvány szerint működik. Érdekes módon ennek a menüjében találunk csak külön lehetőséget az idő beállítására. Helyzetérzékeny a sűgőja és ez is helyből „táplálkozik”: nem kell kimennie az internetre.

- WLAN
- Szűkösebb beállítási lehetőségek

MAKK ATTILA

KTI NETWORKS

1143 Budapest,
Hungária krt. 65.
Tel.: +36-20-9333-KTI
(+36-20-9333-584)
ktinet@ktinet.hu

Termékeinket keresse
forgalmazóinknál:
www.ktinet.hu

Tekintse meg teljes
kínálatunkat az interneten!

www.ktinet.hu

Hálózati kártyák - Switchek - Média konverterek - ADSL routerek
Optikai, gigabites és wireless eszközök - Antennák - Kábelek

KLIKK Ha többet akar tudni

www.usr.com
www.hgt.com.tw
www.linkpro.com
www.ktinet.com
www.ktinet.com.tw
www.3com.com
www.trust.com
www.minitar.com

BIZTONSÁG

VÍRUSHELYZET 2004 – JÚLIUS

A víruskészítők sajnos a nyári hónapokban sem pihennek. Az újabb és újabb kórokozók mellett újabb célponttal is gazdagodott a víruslista: a júniusban megjelent, mobiltelefonokat fertőző vírust júliusban tenyérgepeket támadó vírusok követték

A felhasználók alighanem örülnek annak, ha az információtovábbító és -kezelő készülékeknek egyre nagyobb a tudásuk, s annak is, ha a statikus programrendszereket és alkalmazásokat a nyílt alkalmazások platformjai váltják fel. Ezek valóban széles körben kínálnak szolgáltatásokat, de biztonsági szempontból egyáltalán nem veszélytelenek. A mobiltelefonokat az általuk adott egyik-másik szolgáltatás láttán számítógépnek is mondhatjuk. A mai modern telefonokra játékokat lehet letölteni és futtatni is lehet rajtuk, MP3-formátumú zenét lehet rajtuk lejátszani, s ezek már hasonlítanak a számítógépes szolgáltatásokhoz. Persze a kezdeti mobiltelefonokban is működtek szoftverelemek, de azok a gyártók kezében voltak, s emiatt nehéz lett volna őket módosítani. Az akkori célszoftverek a telefonálási feladatot szolgálták. A fokozatos fejlődéssel megjelentek a partnerek adatbázisát kezelő megoldások, s azok a SIM-kártyán, illetve a készülék memóriájában tárolták a kezdetben néhány száz, később ezernyi partner adatait. A következő lépések jóvoltából a mai többfunkciós készülékek használói már az internetre is csatlakozhatnak, fényképezhet-

nek és MMS-t küldhetnek egymásnak. Az egyre igényesebb kivitelű játékok már „nagy” felbontású színes kijelzőn kápráztatják el a felhasználót. A fejlődésben először a letölthető játékok és alkalmazások megjelenése nyitott utat a vírusoknak. Némely telefon csak Java-alkalmazásokat futtat, de a modernebbek már C nyelven is programozhatók.

SYMBIAN

A Symbian egy mobiltelefon-gyártók alakította, londoni székhelyű egyesülés; a Nokia, a Motorola, a Panasonic, a Sony Ericsson és a Psion alapította 1998-ban; nemrégiben a Siemens is csatlakozott hozzájuk és Symbian-részvényes lett. A Symbian valóban szabványos operációs rendszert akar kifejleszteni a vezeték nélküli eszközökre, például az intelligens telefonokra. Ez a szerveret az egyik legjelentősebb előrevívója a nemzetközi vezeték nélküli iparágban.

A Symbian mobil operációs rendszerből is többféle van. A folyamatos fejlődés jóvoltából különböző tudású telefonok vannak a piacon (és használatban). Ezek a telefonok a vírusok elleni védelem szempontjából is

Új védelmi szoftverek

Júliusban jelentette be a Panda Software a TruPrevent névre hallgató, vírusok és hálózati betolakodók elleni új termékét. A Panda szerint az új szoftverrel elsősorban a megelőzési lehet a biztonsági problémákat. A TruPrevent az olyan férgek, mint a Sasser vagy a MyDoom viselkedésének elemzésével igyekszik megakadályozni a támadásokat a hagyományos antivírusvédelem kiegészítőjeként. A TruPrevent beta-verziója letölthető a <http://www.pandasoftware.com/beta> weboldaltól. Szintén júliusban a Computer Associates két új termékkel bővítette az eTrust védelmi programcsaládját: az eTrust Secure Content Manager Gateway-jel és az eTrust Secure Content Manager Suite alkalmazással. Az eTrust Secure Content Manager Gateway e-mail tartalomvédelemre, spamszűrésre, webtartalomkontrollra és URL-szűrésre képes. Az eTrust Secure Content Manager Suite egyesíti az eTrust Secure Content Manager Gateway funkcióit és az eTrust Antivirus 7.1 alkalmazás által biztosított kiegészítő védelmet a rosszindulatú kódokkal szemben.

különbözőképpen viselkednek. Egy kisebb tudású telefon jóval kevésbé támadható, mint egy széles körű szolgáltatásra alkalmas. Így volt ez a számítógépekkel is: egy mai vírus aligha támadhatja meg egy DOS operációs rendszerrel működő gépet.

SYMBIAN/CABIR.A

Az első mobiltelefon-vírus (olyan vírus tehát, amely mobiltelefonról elküldve közvetlenül megfertőzhet egy másik mobiltelefon) a Symbian operációs rendszerek adta lehetőséget használja ki. A 29A nevű nemzetközi hackercsoport hozta létre; ez a társaság már többször is bebizonyította, hogy teljesen új környezetet is meg lehet fertőzni vírusokkal.

A Symbian/Cabir.A a vezeték nélküli Bluetooth-kapcsolatot használja ki, tehát csak azokat a mobiltelefonokat fertőzheti meg, amelyeknek van Bluetooth-kapcsolatuk, s az be is van kapcsolva, sőt kapcsolatteremtésre alkalmas állapotban van. A Bluetooth-kapcsolaton át egy *caribe.sis* nevű állomány érkezik (beállításól függően egy biztonsági üzenettel kísérve: aszerint a küldő ellenőrizhetetlen, és ez biztonsági problémákhoz vezethet). A telefon operációs rendszere ezután egy dialógusablakban megkérdezi, hogy szeretné-e telepíteni a „*caribe*” nevű programot. Ha igennel válaszolunk, akkor feltelepül a vírus kódja, és erről egy üzenetablakban értesíti a felhasználót. Ezután már a frissen fertőzött telefon is továbbadhatja a fertőzést.

A TENYÉRGÉPEK SEM VÉDTELENEK

Júliusban – szintén a 29A hackercsoport kezéből – megjelent a PDA-ban használt Windows CE operációs rendszerben terjedő első vírus. Ez a WinCE/Duts.A megfertőzheti a Windows CE operációs rendszerekben az EXE kiterjesztésű állományokat. A fertőzött állomány elindításakor a vírus egy dialógusablakban megkérdezi, hogy terjedjen-e. Ha a felhasználó azt mondja, hogy igen, akkor megfertőzi az aktuális könyvtár valamennyi állományát. A WinCE/Duts.A tehát nem rezidens, hanem parazita vírus: a felhasználónak kell elindítania, hogy fertőzzön, s a programok cseréjével átkerülhet egyik PDA-ról a másikra. Sőt olyan mobiltelefonokat is megfertőzhet, amelyek ARM alapú PocketPC-t futtatnak.

LEITOLD FERENC

leitold@antivirus.hu

Microsoft biztonsági frissítések

A Microsoft júliusban is a hagyományoknak megfelelően, a hónap második keddjén adott ki biztonsági frissítéseket. A július havi csomagba hét biztonsági javítás került, s a hétből kettő kritikus minősítésű. Az egyik a Windows 2000 NT és XP operációs rendszereket érinti. A javítás megoldást ad arra a problémára, hogy egy ellenőrzetlen puffer miatt a Feladatütemezővel távoli programot lehet futtatni. A másik kritikus minősítésű probléma a Windows 2000 NT és XP operációs rendszeren kívül a Windows 98-at és Windows Millenniumot is sújtja. A javítás az Internet Explorerben levő biztonsági hibákat küszöböli ki; azokra támaszkodva a külső támadó – ha egy adminisztrátor jogosultsággal felhasználó is be van jelentkezve – átveheti a számítógép irányítását. A többi, nem kritikus javítás az imént említett operációs rendszereken kívül érinti még a Windows Server 2003 operációs rendszert is. A Microsoft által bevezetett rendszeres frissítéseket mindenképpen célszerű figyelemmel kísérni, mert a megjelent javításokkal együtt a biztonsági részek is a nyilvánosság elé kerülnek. A Win32/Witty féreg lét-rehozásához például két nap sem kellett: kevesebb mint 48 óra telt el a működésének alapot adó biztonsági rés bejelentése és a féreg interneten való megjelenése között. Bővebb információ: http://www.microsoft.com/security/bulletins/200407_windows.msp

A Symbian/Cabir.A vírus által megfertőzhető készülékek

A Symbian/Cabir.A vírus elvileg a Symbian operációs rendszerek Series 60 platformjának szolgáltatását adó készülékeket fertőzheti meg. Ilyen készülékek többek között:

BenQ P30	Nokia 7610
Ericsson R380 World Smartphone	Nokia 7650
Ericsson R380e Smartphone	Nokia 7700
Ericsson R380sc Smartphone	Nokia 9210 Communicator
FOMA F2051	Nokia 9290 Communicator
FOMA F2102V	Nokia 9500
FOMA F900i	Nokia N-Gage
FOMA F900iT	Nokia N-Gage OD
Motorola A920	Panasonic X700
Motorola A925	Psion 618C és 618S
Motorola A1000	Psion Revo és Revo Plus
Nokia 3650/3600	Psion Series 5mx
Nokia 3660/3620	Psion Series 7
Nokia 6260	és netBook
Nokia 6600	Samsung SGH-D710
Nokia 6620	Sendo X
Nokia 6630	Siemens SX1
	Sony Ericsson P800
	Sony Ericsson P900

KLICK Ha többet akar tudni

www.antivirus.hu
www.checkvir.hu

FÓKUSZ, a hét témája

HÁROMÉVI MUNKA 17 NAPI JÁTÉKÉRT

Olimpia 2004: IT-maraton

Egy fontos kérdés jellemzi a 2004-es évi olimpiai játékok előzményeit: sikerül-e a görögöknek a nyitóünnepségen megnyitni a küzdőtereket és az athéni infrastruktúrát? A megnyitő augusztus 13-ra, egy pénteki napra esik.

A munkálatok nemzetközi szimbóluma egy 18 ezer tonna tömegű, 70 millió eurós tető, amelyet napi egyméteres előrehaladással húznak az olimpiai stadion fölé. Nemrégiben a szerkezet második fele is a helyére került, s ettől végre érzékelhető kezd lenni az optimizmus a stadionban; ha az új metró nem készülne el időben, akkor legfeljebb majd több busz és taxi lesz az utcákon.

ATHEN (ajf) – Athén még egy építkezésre hasonlít, de az olimpiai IT jól halad. A szolgáltatók már majdnem egy éve tesztelik a rendszereket és alkalmazásokat a legapróbb részletekig. Nemsokára kiderül, hogy sikeres volt-e az erőfeszítésük

cég Nemzetközi Olimpiai Bizottsággal (IOC) kötött szerződését is. A helyszínen nem sokban mutatkozott meg a tranzakció; a dolgozók még mindig a régi belépőkártyákat használják, és többé-kevésbé tudomásul vették a szolgáltatóváltást. Sok idejük nem volt megszokni a megváltozott körülményeket, ugyanis az IT-projekt időterve könnyötelen, és elképzelhetetlenek a más projekteken megszokott csúszások. „Az átadási időpont nem rugalmas” – mondja *Aris Seitanides*, Athén operatív IT-biztosa. A 12 órás műszakokban dolgozó kerekben 170 fős IT-csoportot az év eleje óta nem engedik szabadságra. Ők egy athéni lakónegyedben, a görög szervezőbizottság modern épületében dolgoznak; kétharmaduk már a 2002-es, Salt Lake Cityben megrendezett téli olimpián is jelen volt.

Július közepén, a „forró szakaszban” 320-ra növekedett az Atos-specialisták száma, s ehhez még csatlakozik 3000 fizetetlenbeli segéd, akik nélkül nem lehetne lefolytatni a játékokat. Az önkéntesek többek között a versenyek eredményeiről készült nyomtatványokat juttatják el a lebonyolítókhöz, de a megfelelő kompetenciájuk az IT legmagasabb szintű (First-Level-Support) támogatásáról is gondoskodnak a küzdőtereken.

Az önkéntesek megfelelő kiképzése már önmagában is gigászi feladat, s ezt az Atos Origin – a megnyitőünnepség előtti hetekben – szintén magára vállalta.

Az IT-költségvetés összegét nem nevezik meg. Állítólag a Salt Lake Cityben megrendezett téli játékok energia-, táv-

ONLINE

Az olimpiai játékok hivatalos weblapja

www.athens2004.com

közlési és IT-kiadásai 300 millió dollárra rúgtak (nem tudni, milyen megoszlásban). Bár a küzdelmek itt két-háromszorta nagyobbak lesznek, Athén is ilyesféle összeggel gazdálkodhat, euróban. A hivatalos weboldal ez idő tájt 272 millió euróról tá-

jékozott; ennyit adott össze a 11 nemzetközi szponzor. Az Atos Origin mellett hagyományosan ott van közöttük például

egy gyorséterem-hálózat, egy üdítőitalgyártó és egy hitelkártya-konzern is.

Athén IT-költségvetése azért nem lesz sokkalta nagyobb a Salt Lake Cityben rendezett olimpiánál, mert az alkalmazások és eljárások nagyjából háromnegyedét egyszerűen „átmenték”. Persze ezeket a programokat át kellett állítani a most használatos platformokra, például Windows NT 4-ről Windows 2000-re. Sőt az Atos Originnek bővítenie kellett az alkalmazások funkcióit: a már meglévő francia és az angol mellé fel kellett venniük a görög nyelvet is. Ezután a versenyek protokolljai már automatikusan elküldhetők a hírügynökségeknek.

Bár a költségeket hűmály fedi, éppen az olimpián van a legnagyobb szükség konkrét számokra; azok az athéni Technology Operations Centerben (TOC) gyűlnek össze, és onnan nemcsak az adóállomásoknak küldik majd tovább az adato-

A pontos idő

Egy svájci órákészítő mester, *Heuer* úr, 1916-ban mutatta be Micrographe nevű szerkezetét, amellyel századmásodpercnyi pontossággal lehetett mérni az időközöket. Bár az az évi olimpián még nem használhatták a Micrographot – az első világháború miatt nem rendeztek ugyanis olimpiát –, de 1920-ban, az antwerpeni olimpián már igen. S ezzel kialakult a hivatalos időmérő szerepe: az teszi ugyanis hitelessé a futók időeredményét. A Micrographe több volt afféle luxusórárnál: „A piacon való megjelenésével kialakulhattak a modern sportesemények” – mondja egy órákkal foglalkozó aukciós ház kiadványa, az Antiquorum Online. Időmérésben azóta is a svájciak vannak a csúcson, a nevezetes 1964-es tokiói játékokat leszámítva: akkor mutatta be ugyanis a japán Seiko cég a régi kristályidőmérő nyomába lépő hordozható kvarcórát. A célba érés időpontjának rögzítésére az órát rákötötték egy automata időzítő rendszerre; az kapcsolta össze a startpisztolyt és célfőt-készítő berendezést. Ezt követően a Seiko új fejlesztéseivel ki lehetett szűrni a futók kiugrását, és mérni lehetett a sok eredményt befolyásoló légellenállást. A pár nap múlva induló athéni

olimpián a Swatch Group lesz a hivatalos időmérő. A Swatch fogja lemérni és kijelzeni az olimpiai eredményeket az olaszországi Torinóban (2006) és négy évvel később (2008-ban) Pekingben.

A kínai játékok terveihez a Swatchnak 38,9 millió dollárt kell befektetnie, 500 tonna felszerelést a helyszínre szállítania és 300 mérnököt Svájcából Pekingbe küldenie.

– Úgy gondoljuk, a hatalmas sportrendezvény révén még több embert érhetnek el Kínában, a Swatch Group leggyorsabban növekvő piacán – nyilatkozta ifjabb *George Nicolas Hayek* vezérigazgató nemrégiben a *Shanghai Daily* napilapnak. A Swatch tehát indul az aranyért.

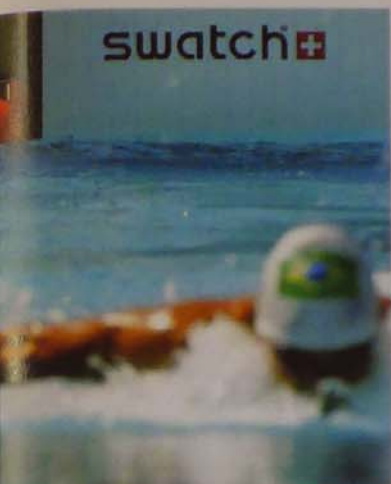

Az Atos Origin francia IT-szolgáltató azonban nem hagyatkozhat semmi efféle. A konzern 2001 szeptembere óta munkálkodik a versenyek infrastruktúráján és az alkalmazásokon. Ez év elején pedig átvette az olimpiát szponzoráló Schlumberger Sema IT-szolgáltatásait és a

kat, hanem a küzdőterekre is, és majd a helyszínen működő 2000 nyomtatóról fogják visszazigazolni őket.

MASOLÁS, ÁTTERÉS, BŐVÍTÉS, TESZTELÉS

A TOC a kapcsolóközpont, amely adattárként és az összesítés utolsó fázisaként szolgál. Egy innen kiinduló vészhelyzet eszkalmazója Seitanides szerint - aki a já-

tékok ideje alatt az IT-központ vezetője lesz - kizárható. Minden kiszolgálónak van legalább egy háttérkiszolgálója, és az adatokat egy külső rendszerbe is tükrözik. A külső rendszer pontos helye nem nyilvános, mindössze annyi tudható róla, hogy „nem ugyanabban a földregiónál óve-

zetben van, mint Athén.” Ahhoz, hogy Görögország új rendszerek bemutatójává váljon, túl fontos követelmény a megbízhatóság.

A több mint 10 ezer munkaállomás Windows 2000 rendszeren fut, amely a projekt tervezésének három évvel ezelőtti megkezdésekor is már bejáratott rendszernek számított. Ebből a tízezerből 4000 számítógép információs állomásként szolgál majd a város számos helyén, hogy a hazaiak és a vendégek követhessék a versenyek eredményeit.

Ezek a terminálok az olimpiai család Info 2004 intranetjén futnak majd.

„A legfontosabb kritérium a szoftver és a hardver stabilitása” - mondja Seitanides. Az adatintegritás döntő tényező a projekt sikerében, s nem csak a versenyekkel összefüggő adatok integritása; meg kell birkózni a versenyzők, lebonyolítók, kísérők, szponzorok és újságírók 200 ezerre becsült akkreditációjával is. Ezek a játékok idejére egyben vízumként is funkcionálnak a nem európai beutazók számára. Erősen össze kellett hangolni a munkát a görög hatóságokkal, de sikerült: ez a platform már egy teljes éve működőképes. Minden résztvevő laminált igazolványokat kap, s arra egyebek között optikailag és vonalkóddal is fel van írva, hogy mire jogosult ezen vagy azon a helyszínen és biztonsági övezetekben. Az intelligens kártyák használatának ötletét Seitanides szerint anyagi okok miatt vetették el.

ONLINE

A Nemzetközi Olimpiai Bizottság weboldja

www.olympic.org

Az olimpiai IT-vidék megoszlik a Windows- és a Sun Solaris-tábor között, mivel az adatházisokat a Microsoft és az Oracle szolgáltatja. A számítógépek az EMC-től és a Suntutól valók, a hálózati technológia a Ciscótól. Egy kis IT-pikantéria: az Athoc, a görög szervezőbizottság nem találta magának hardverszponzort, ezért minden készüléket egy helyi beszállító-konzorciumtól kellett megvásárolnia. Hogy mi lesz a gépek sorsa a játékok után, azt még senki sem tudja. Salt Lake Cityben a Gateway PC-ít iskoláknak adományozták.

MÁRVÁNY HELYETT RIGIPS

Persze nem ment minden az időtényezőt, s ezt be is ismeri a görög IT-irányító. Volt néhány hét csúszás a TOC kiépítése közben: május közepén még nyers Rigips állapotban volt, s az IT-részleg sarkocsiszolók, hegesztők és kábeldobok között végezte munkáját. A kesedelemmel küszködő építkezés miatt nem kell agódnia: Athénban ez mindennapos. Az Atos dolgozóinak a 2003 óta folyó állandó tesztelés jelenti a mindennapi feladatokat. Hetven szakember több mint 200 ezer órát töltött a rendszer gyenge pontjainak keresésével. „Az volt a legfontosabb, hogy összhangba hozzuk az alkalmazásokat a lehetséges kiesési kockázatokkal” - mondta Seitanides.

Az Atos Origin a kárhelyzeteket négy különböző szint szerint csoportosította: kevés embert érint, sok embert érint, befolyásolja a játékok menetét, és végül a

legsúlyosabb esetben: a játékok leállnak. Seitanides elmondása szerint Salt Lake Cityben a versenyek alatt csak az alsó két szinthez sorolható nehézségek fordultak elő, például nyomtatók, kapcsolók, munkaállomások kiesése. Remélhetőleg most sem lesz nagyobb fennakadás.

A rendszerintegrátor azonban egy „árnyékcspattal” már a megnyitás előtt azt próbálgatja, hogy vajon hogyan hatna egy áradás, földrengés vagy egy közlekedési káosz az IT-csapatra. Ide tartoznak a terrorcselekmények következményei is, de ezt a szót lehetőség szerint kerüljük az itteniek. A biztonságot az IT-től függetlenül is kényes kérdés Athénban: a játékok megővése az esetleges támadásoktól összesen több mint egymilliárd euróba kerül a szervezőbizottságnak - háromszor annyiba, mint terveztek, és négyszer annyiba, mint Sydneyben. Még a NATO felderítőgépei is köröznek majd a térségben a játékok ideje alatt.

Szélesben szebb

Várakozással tekintenek a távol-keleti esz-
kögyártók a hamarosan kezdődő olimpiai játékokra. A cégvezetők reményei szerint a sportesemények jelentősen megnövelhetik a széles képernyős LCD- és plazmatelevíziók eladásait. Az eddigi tapasztalatok szerint ugyanis a nagyobb sportesemények, mint amilyen a futball VB és az olimpia is, erősítik a szórakoztatóelektronikai cikkek, legfőképp a televíziók és a képrögzítő eszközök vásárlási kedvét.

Az amikor az NBC Universal megkezdi az athéni nyári olimpiai játékok közvetítését, három műholdas vonalat és három földi kapcsolatot is használhatja vesz majd, hogy a video-, az audio- és az adatközvetítés redundáns legyen.

Az AT&T által felállított hat vonal az AT&T és az NBC illetékesei szerint 99,99 százalékos megbízhatóságú, hetente mindössze 1 percnyi kiesés lehet a működésében. Az NBC egyszerre is használhatja a vonalakat a görögországi élő anyag Egyesült Államokba való átvitelére, de használhatja őket hat különböző adás továbbítására is.

„Egy olimpiai esemény egyszeri és visszahozhatatlan, nem lehet újra venni” - mondta Bob Király, az NBC közlési és távközlési vezetője egy Athénban készült interjúban. - Amit előre megtervezünk hálózatainkkal és athéni főhadiszállásunkkal kapcsolatban, az voltaképpen mind egy katasztrófatervet alapszik. Nem mondhatjuk egy maratoni futónak, hogy fusson még egy kört, mert megszaktad az adás.

Nagyon óvatosnak kell lennünk, hogy hogyan oldjuk meg műsorunk továbbítását, mert ez a mi termékünk - fejezte be Király, aki csak májusban érkezett Athénba, holott a közvetítés hálózati előkészületei már egy éve megkezdődtek. Király és csapata - a csapatlétszámot biztonsági okokból nem mondta meg - 12 órásszerűen dolgozhatnak majd a játékok

kezdetekor, és majdnem 24 órán át a 17 napos rendezvény idején.

Az NBC a tervek szerint augusztus 13-tól 29-ig 1210 órányi anyagot közvetít különféle tévécsatornáin; a fő csatornái mellett az MSNBC-n, a CNBC-n, a Bravón, az USA Networkön és a spanyol nyelvű Telemundón. Ez nagyjából háromszor annyi, mint amennyit a 2002-es sydney-i olimpiáról közvetített. Először láthatnak a nézők több olimpiai rendezvényről is nagy felbontású (HDTV) televíziós adást.

Az AT&T a műholdas és a földi össze-

szereznie arra, hogy használhassa más üzemeltetők, például a British Telecommunications PLC és az athéni székhelyű OTEGlobe hálózatát - Jenner szerint az athéni hálózat kiépítésében ez volt az egyik legnehezebb feladat.

A televíziós közvetítés fogadásához az AT&T-nek Athénban és New Yorkban műholdas és kábelállomásokat is ki kellett építenie.

Király szerint, ha az építkezés fennakadásáról szóló jelentések mást sugallnak is, nem voltak nevezetesebb fennaka-

tetlenné válhat. A Salt Lake Cityben mért riasztásszám alapján Athénban egyetlen nap alatt 200 ezer biztonsággal kapcsolatos riasztásra számíthatnak - s ezeknek a riasztásoknak a többsége vaklármá lesz.

„Ez kezelhetetlen mennyiség; a képernyők egész nap villognának, ezért ki akarjuk szűnni közülük a tényleges bajra utaló 10-50 riasztást.” Ebben az évben az Atos Origin a Computer Associates eTrustját használja a jelentések megadott szabályok szerinti szűrésére.

A gondos szűrés másképpen is a segítségükre lehet, különösen akkor, ha a Windows 2000-engedélyekről van szó. Hogy ne kerüljön semmi rossz kezekbe, Van Noblot biztonsági felelős a NetIQ Corp.-ot választotta biztonsági tanácsadóként.

Ez az elővigyázatosság kiszűrhet néhány, a jelszavak megszerzésére tett kísérletet, de vannak más kiskapuk is. Salt Lake Cityben a kártevők a nyilvános PC-k újraindításával kerültek meg az alkalmazás szintű záratok, s onnan próbálták betörni a hálózatba.

Ha a PC-k valamelyikén az utolsó pillanatban vírusirtó javítócsomagot kellene telepíteni, akkor azt „a hálózaton keresztül utaljuk ki, olyan segédesszövegekkel, mint a Symantec Ghostja”. Mivel a CD-meghajtók le lesznek tiltva, értelmetlen lenne kiküldeni valakit, hogy fusssa végig a 60 helyszínt egy frissítő CD-vel - hacsak az a lakai nem a maratoni futásra készül.

Megoldásszállítók

kötetés megtervezésében, üzembe helyezésében és kezelésében fog megközpontosítani az NBC-nek, amely az AT&T tenger alatt futó szál-optikai kábelein át tartja majd a kapcsolatot a New York-i épületeivel - nyilatkozta Mike Jenner, az AT&T vállalati hálózati szolgáltató részlegének elnökhelyettese.

Az NBC és az AT&T 2000-ben nyolcéves szerződést írt alá az olimpiai játékok közvetítéséről. A szerződés értékét egyikük sem hajlandó felfedni, s azt sem, hogy mennyibe fog kerülni az athéni játékokon használandó hálózat kiépítése és üzemeltetése.

Az NBC-nek gyorsan engedélyt kellett

dások az athéni főhadiszállás kiépítésében. „Ez nagy feladat Athén népének, de meg fognak birkózni vele. Sok vita folyt az építkezésről, de nekünk eddig mindig mindent időben átadtak.”

Az Atos Origin csapat, az olimpiai IT-infrastruktúra kialakításának fő felelőse egyet biztosan tud: azt, hogy a hibákból tanulni kell. Salt Lake Cityben a cég „túl későn kezdte el beágyazni a biztonságot, s az nem is alakult túl jól”.

Az elmaradás nem járt nagyobb bajjal: „Rendeteg támadás érte a rendszert, de biztonságosan végigvittük a játékokat.” A csapat rájött, hogy a generált riasztások száma szoftveres segítség nélkül kezelhe-

Gyorsabb olimpiai hálózat

Minden fali kijelző sötét, az üveg-falú főhadiszállás 135 székéből a legtöbb üres az olimpia kezdete előtt. De rövidesen mindenhol ülni fognak, napi 24 órán keresztül.

Claude Phillips, az Atos Origin SA nagyszabású eseményeinek programirányítója, az olimpiai játékok vezető IT-megbízottja – korábbi munkái közül az egyik a világ első számítógépesített atomerőművet vezérlő rendszer kifejlesztése volt – szeret mindenre felkészülni. „Készen állunk, de még mindig végzünk

teszteteket, mert biztosak akarunk lenni abban, hogy a lehető legképtelenebb dologra is felkészültünk. Ha ez átlagos információtechnológiai projekt lenne, akkor már nyolc hónapja átadhattuk volna a megbízónak az egész alkalmazást. Csakhogy az olimpia egyáltalán nem minden-napi IT-projekt; a határidő kitolhatatlan, és nincs második lehetőség; mindennek működnie kell az augusztusi nyitónnepségtől a rendezvény végéig.”

A csapat két műszaki tesztet végez: az Atos Origin harminc munkatársa végigellenőrzi a teljes hálózatot. A csapat egy egész hetet tölt el a játékok legmozgal-

masabb napjainak szimulálásával. Phillips szerint „minden területen előfordulhatnak örült helyzetek; hálózati problémák, forgalmi dugóba kerül a legénység, támadás éri őket ... bármi megtörténhet”.

Az olimpiai hálózaton futtatandó szoftver két nagy komponensből áll: az egyik, az Atos Origin GMS (Games Management System) egy testreszabott alkalmazáscsomag, az olimpiának, mondhatni, vállalatirányítási rendszere, a másik összetevő az IDS (Information Diffusion System).

A GMS Windows 2000-es kiszolgálókon fut majd Athénban, s ez újdonság a Salt Lake Cityben használt Windows NT 4-hez képest. „Nem a legmenőbb technikát használunk. A cél a kockázat minimalizálása” – mondta a programirányító.

Az IDS összesíti és kézbesíti a helyezéseket és eredményeket.

Néhány sajtóügynökség, például a The Associated Press és a Reuters exkluzív adatfolyamot kap, sőt néhány weblap is. Phillips arra számít, a rendszer által szolgáltatott és a Xerox olimpiai partnercéggel által kinyomtatott jelentések 50 millió oldal tesznek majd ki; ezeket főként azok, az új technológiát kevésbé kedvelő athé-

ni újságírók kapják, akik ma is jobban szeretik a papíron közölt adatokat.

Az IDS a közvetítőket is szolgálja. A tévé- és rádióadóknak élő adással szolgálunk, előben kommentáljuk az eseményeket. Ez egy valós idejű rendszer, s rá támaszkodva a tévé- és rádióadók olyan műsrot adhatnak, mintha riportereik mindentudók lennének.

Phillips azt akarja, hogy az eredmény 0,3 másodperc múlva már a kommentátor képernyőjén legyen, a sportoló(k) összes adatával együtt.

Yan Noblot, az Atos Origin informatikai biztonsági irányítója szerint ennek a redundáns – sőt nagyon redundáns – kiépítés a kulcsa: „Mindent megkettőztünk, mert a játékok ideje alatt 100 százalékosnak kell lennie a megbízhatóságnak.”

Ebbe a mindenbe beleértendő az út-választók, a kapcsolók mindkét oldalon, azután az eredményeket feldolgozó adatközpontok, sőt a vezérlőterem asztalain lévő PC-k is.

Az olimpiai helyszíneket egy 155 megabit/másodperces sebességű SDH (Synchronous Digital Hierarchy) hálózat fogja összekötni, s az a Hellén Távközlési Szervezethez (OTE) tartozó két STM-1 gyűrűből áll. „Csak az egyik gyűrűt fogjuk használni, a másik a redundancia miatt kell” – mondta Noblot.

A 36 versenyszám és a nagyjából 20 egyéb rendezvény helyszínét üvegszálon keresztül csatlakoztatják az SDH-gyűrűhöz. Minden helyszín két különböző útvonalon csatlakozik hozzá, és a forgalmat két különböző távközlési központ szolgálja – tájékoztat bennünket Elpida Trizi, az OTE egyik szóvivője.

„Úgy építettük ki a hálózatunkat, hogy akkor is folytathassuk az adatközlést, ha az egyik útvonal megsérül” – közli megnyugtatóan.

A sporteredményeket és a GMS-ből származó adatokat két, az OTE által felügyelt adatközpontban tárolják; azok is együttműködnek az SDH-hálózattal. A fő adatközpont Marousiban, az OTE székhelyének közelében van, a stadion mellett húzóó autópályá másik oldalán, a másik több száz mérföldnyi távolságban, szintén Görögország területén, de egy másik földregiónál övezetben.

Az adatközpontok közvetlenül csatlakoznak az SDH-gyűrűhöz. „Ennek az az egyik oka, hogy valós idejű lehessen a replikáció az elsődleges és a másodlagos adatközpontok között” – mondta Noblot.

A közvetlen összeköttetés két Cisco Systems 7200-as útválasztón fut át. „A redundancia kedvéért mindegyikből legalább kettő van, s úgy vannak konfigurálva, hogy automatikusan átirányítsák az adatforgalmat. Ezek alatt két Catalyst 6513 layer-3 hálózati kapcsoló futtat szolgáltatásokat, amelyeket VLAN-útválasztásra alkalmazunk. Úgyanebben a vázban vannak a tűzfalaink és behatoláserzékelő rendszereink.”

Az Alcatel szállít az OTE-nak

Augusztus 13-tól két héten át Athénra figyel majd a világ. Mindenfelől érkeznek ide újságírók és közvetítők, ezért a legkorszerűbb multimédiás és adattovábbító eszközökre lesz szükség a helyszínen. Jöcskán megvár majd a város és a környező területek távközlési forgalma. Hogy az OTE, Görögország legnagyobb hang alapú telefonszolgáltatója megbirkózhasson ezzel a feladattal, a francia Alcatel jó néhány magas szintű megoldást helyezett üzembe a helyszínen; többek között földi és víz alatti optikai átviteli rendszereket, párhuzamos szolgáltatást kínáló adathálózati platformokat, DSL alapú szélessávú kapcsolathoz szükséges eszközöket, mikrohullámú adó-vevőket és IP-PBX rendszereket. Mivel az egész tervezet meglehetősen bonyolult, azért az Alcatel szakembereket és tanácsot is ad a görög cégnek. A két vállalat már régóta jó üzleti kapcsolatban van egymással, amint azt Dany Bitton, az Alcatel görögországi kirendeltségének vezetője is megerősíti: „Az olimpiai projekt izgalmas és gyümölcsöző vállalkozás volt minden résztvevőnek. Megerősíti az Alcatel és az OTE között hosszú ideje fennálló kapcsolatot és a korábbi sikeres közös vállalkozásokban gyökerező bizalmat.”

Minden helyszínen egy elérési szolgáló útválasztó pár van – a helyszín nagyságától függ, hogy milyen típusúak – és mögöttük egy kapcsolópár; az a forgalommal kapcsolatos összes adatot elküldi a behatoláserzékelő rendszernek. Ezután következik a hálózati réteg, egy pár kapcsoló a VLAN-oknak és a VLAN-ok közötti útvonalválasztásra. „A legutolsó réteg az elérési réteg; ott Cisco kapcsolók csatlakoznak közvetlenül a kiszolgálókhoz és a PC-khez.”

Az Atos azért használ VLAN-okat, hogy egyszerűsítse a hibajavítást, és hogy gátat szabjon az esetleges behatolás okozta károknak. Külön VLAN-ja van a kommentátori információs rendszernek, az információelosztó rendszernek és a GMS-nek is. A műszaki szolgálatok, a könyvtárak, a felügyelet, a vezetői és a helyszíni eredményrendszer mind külön VLAN-nal dolgoznak, helyszínenként néha többel is, ugyanakkor a feladatnak az elvégzésére.” A szoftvereloszlásról és az elosztás biztonságáról is a VLAN gondoskodik. Az Atos a Symantec Ghostját és a LANDesk termékeit használja a PC-k szerverrel való távoli feltöltésére.

S ezt Noblot egy görög próbán történt incidens óta mindig észben tartja. „Éppen az egyik heggyikerékpáros eseményre készültünk, s hardverhiba támadt. Úgy gondoltuk: csak felküldünk innem valakit néhány pótkatrésszel. A fickó, akit megbíztunk a feladattal, nemsokára visszahívott nekünk telefonon: „Őrültek vagytok?! Az két kilométer, hegynek fölfele!” Az olimpiai játékokat az teszi különlegessé, hogy ha a kiszolgáló netán leáll is, egy biztos: a show nem állhat le.

ÖSSZEÁLLITOTTA: TRAUTMANN BALÁZS

Forrás: IDG News Service

ONLINE

A Magyar Olimpiai Bizottság weblapja

www.mob.hu

Pre Sales System Engineer based in the Cisco Budapest Office

Cisco Systems, Inc. is the worldwide leader in networking for the Internet. Cisco hardware, software, and service offerings are used to create Internet solutions that allow individuals, companies and countries to increase productivity, improve customer satisfaction and strengthen competitive advantage. At Cisco, our vision is to change the way people work, live, play and learn.

Working as part of a European team with a primary focus on Hungary and other Eastern European countries (Poland, Czech, Slovakia, Balkans & Adriatic), the candidate will have excellent technical skills combined with a working knowledge of Cisco Advanced Technologies. The candidate must have excellent communication skills with the ability to influence and sell both remotely by telephone or web collaboration tools and also through face to face meetings and solution demonstrations. Working in the Commercial market, the role requires five years of technical experience and a minimum of two years pre-sales experience. Business English is required. Role requires BS/BA (EE/CS) or equivalent. Salary is related to the experience, skills and abilities of the individual.

Summary of Duties and Responsibilities:

Assisting the Inside Sales team selling Cisco products in the areas of telephony, wireless, security, core routing and switching products. In this position, the SE will be supporting the Inside Sales team with requests for support on solution design, product selection, capabilities, specifications, configuration and during the sales process to help close deals. There will be a high volume of these requests for support and they will vary in technical complexity. Occasional travel to other countries may be required.

Primary duties and responsibilities:

- Provide networking product support to Inside Sales team and VAR's
- Work with Inside Sales team to help deliver territorial sales quotas.
- Assist sales team with the development of formal sales plans, proposals and network designs.
- Provide technical coaching to continually educate the sales team on Cisco solutions and products.
- Keep own knowledge updated on the current Cisco products and features and solutions.
- Provide the sales team with competitive knowledge (in area of specialization) including solution technology and product offerings.

For further details please visit <http://www.cisco.com/jobs/> and search for positions located in Hungary-Budapest Please submit your CV and relevant details to hungary-info@cisco.com

Cisco Systems is an Equal Opportunity Employer

THIS IS THE POWER OF THE NETWORK. NOW

INFORMÁCIÓ és társadalom

Kétmillió kötet egy lemezen

A Gracban kifejlesztett minilemez révén az osztrák nemzeti könyvtár egész gyűjteménye elfér egy DIN A/4-es méretű lemezen. A jövő írásmódja: egy igen vékony sugárral (kerülete kisebb, mint egy hajszál ezredrésze) írásjeleket gravíroznak különböző anyagokba. Egy betű körülbelül 0,04 milliomodnyi négyzetmilliméter helyet foglal el. Szakemberek szerint ezzel a módszerrel a könyvtár kétmillió kötetét 25-ször 25 centiméternyi felületre lehet ráírni, amely éppen egy DIN A/4-es lemeznek felel meg. **(Die Presse)**

High-tech lovaglás

Nagy-Britannia olimpiai lovascsapata videokamerákat és noteszgépeket használ az edzéseiken. Így azonnal megnézhetik az elvégzett gyakorlatokat és javíthatják a hibákat. Korábban az egész napos edzéseket csak este nézheték meg. Most az is lehetővé vált, hogy a gyakorlatokat több szögből is láthassák. „Ezzel jóval hatékonyabbá váltak az edzések” – nyilatkozta az olimpiai csapat egyik tagja. **(BBC News)**

Netírók

A jelek szerint az írók nem félnek attól, hogy a net miatt az emberek egyre kevesebb könyvet olvasnának. Ellenkezőleg. Sok író imádja a netet, sőt van köztük olyan, aki csak a világhálón teszi közzé műveit. Kihasználva a flash, a hyperlinkek és a programozási lehetőségek kínáta megoldásokat. A probléma, hogy kevés az üzleti modell az irodalmi művek kiadására, illetve, hogy az írók nem ismerik fel az új média által adott lehetőségeket – vagy inkább nem érdekli őket. **(The Guardian)**

Enciklopédia nyílt forrásból

Bár az Encyclopedia Britannica az egyik legtekintélyesebb nemzetközi tudástár, van egy másik, amelyet gyakrabban keresnek fel a webszűrőzők: a Wikipédia. Az ingyenes enciklopédia elérte a 300 ezer címszót, háromszor többet, mint a Britannica. Utóbbi ellen szól a fizetős hozzáférés is (50 euró évente), a Britannica azonban megbízhatóbb. A Wikipédiát ugyanis önkéntes alapon, ingyenesen gyarapítják lelkes netizenek, s ez azt jelenti, hogy nem kimondottan tudományos alapon és módszerekkel kerül be egy-egy információ. A jelek szerint a látogatókat ez nemigen zavarja: júniusban átlagosan 8,7 millió napi letöltést regisztráltak.

A projektet Jimmy Wales indította három évvel ezelőtt. Wales nem tart fenn szerkesztőséget a Wikipedia irányítására, hanem a felhasználókra bízta a hibák kijavítását. Az új bejegyzéseket és a módosításokat körülbelül 1200 önkéntes szerkesztő figyeli. Bár a konkurens Britannica (EB) csak 100 főállású szerkesztőt foglalkoztat és a fizetett szerzők száma is kevés, a wikipedia.org leszögezi: „Nem kérdés, hogy pillanatnyilag az EB összehasonlíthatatlanul átfogóbb és pontosabb a Wikipédiánál.”

A lényeg, hogy pillanatnyilag, Wales szerint ugyanis a honlapot szerkesztők száma idővel eléri azt a kritikus tömeget, amellyel az esetleges hibák csak kis ideig maradhatnak az oldalakon. Azt is tervezik, hogy a minőség érdekében formálisabbá válik a szerkesztés: például egy szakértői bizottság jóváhagyása kell majd az egyes címszavak közzétételéhez.

Szintén távlati terv, hogy az egyes címszavak önállóvá válhatnak, és létrejönnek a Wikikönyvek (Wikibooks). Ezekhez már pénzért lehetne hozzájutni, de minimális áron, és szerzői is önkéntes alapon írnának olyan köteteket, mint például a *Bevezetés a filozófiába* vagy *Mezopotámia mocsarai*. Wales reményei szerint ezeket a könyveket olcsó nyomtatott változatban is ki lehetne adni, ezzel is segítve a fejlődő országok oktatási intézményeit.

(Financial Times)

A fordítógépek lélektana

Mikor érdemes gépi fordítást használni?
Hogyan működnek a fordítógépek? **(Cikkünk a 24. oldalon)**

A fordítógépek...

A fordítógépek használata hosszú múltra tekint vissza és már számos területen sikerrel alkalmaznak őket. Az időjárás-jelentéseket Kana-dában már több mint 27 éve számítógéppel fordítják le franciáról angolra, illetve angolról franciára. Ez a METEO rendszer már közel 80 000 szót tud lefordítani. A fordítógépek alkalmazási köre ma azonban még elég behatárolt, és csak bizonyos esetekben érdemes használni őket.

INTERNETEZÉS FORDÍTÓGÉPPEL

Gábor Kata, az MTA Nyelvtudományi Intézet Korpusznyelviszeti Osztályának tudományos munkatársa szerint a gépi fordítás használati utasítások, kézikönyvek fordításához nagyon jól használható, mivel az ilyen technikai jellegű szakszövegek esetében a különböző nyelvi szakki-fejezések könnyen megellelthetők egymásnak, és így sok szótárazástól kimélhetjük meg magunkat. A gépi fordításokkal foglalkozó kutató elmondta: akkor is érdemes fordítógépet használni, ha valaki nem beszél egy adott idegen nyelven, de szeretné tudni, hogy mondjuk, egy angol nyelvű honlapon nagyjából miről van szó. Egyre több fejlesztő foglalkozik azzal, hogy weblapok fordítására képes programokat készít, segítve ezzel az internethasználatot. Bár valószínűleg az ilyen fordítások nem lesznek nagyon pontosak, de ha valaki egyáltalán nem tud angolul, legalább azt eldöntheti, hogy érdemes-e tovább foglalkoznia az oldallal.

Az MTA munkatársa elmondta, hogy a gépi fordítások pontossága nagymértékben függ a szöveg jellegétől. Az általános szókincsű szövegek esetén sokkal több a hibalehetőség, mint egy szakszövegnél, mert nagyobb a valószínűségük a többértelmű szavaknak.

A szakszövegeknél nehézséget okozhat, hogy több bonyolult mondatot és olyan nyelvi szerkezeteket használnak,

amelyek eltérnek a köznapi beszédtől. Egy másik szempont: olyan internetes oldalon, ahol fórum is van, a felhasználók helyesírás hibáival is számolni kell, ezért a pontosság nehezen felbecsülhető. Ez szövegenként változhat, de általában olyan 90 százalék körüli pontosságot

Egyre több fejlesztő foglalkozik azzal, hogy weblapok fordítására képes programokat készít, segítve ezzel az internethasználatot.

szoktak emlegetni. A szakértő szerint azonban egy jogi szöveg vagy a mostanában aktuális hatalmas mennyiségű EU-s joganyag lefordítása mindenképpen emberi fordítást igényelt, tekintettel arra, hogy ezeket a szövegeket hivatalos iratként használják, vagyis minden szónak jelentősége lehet.

A FORDÍTÓGÉPEK MŰKÖDÉSE

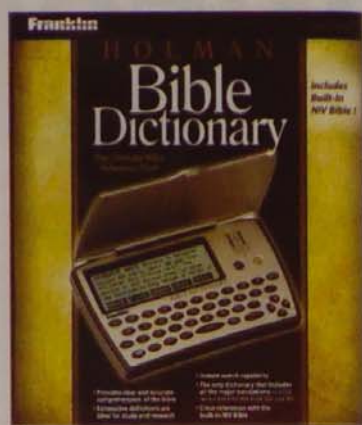
Gábor Kata az emberi és a gépi fordítás különbségeiről is beszélt. A fordításnál általában a szótárazás vesz el sok időt az embertől, míg egy fordítógépnek – a benne lévő szótár jóvoltából – ez nem probléma. A gépnek azonban nehéz megtanítani a nyelvtant és a nyelvtani szerkezeteket, amelyeket az emberi agy pillanatok alatt felismer. Egy másik fontos különbség: az ember azért is ért meg jobban egy mondatot, mert világismerete, amely nem csak a nyelvtanhoz kapcsolódó tudás, segíti a megértésben. Például egy többértelmű szó esetén az emberek gyakran észre sem veszik, hogy egy szónak lehet másik jelentése is, mivel a szövegtörzset egyértelműen megadja a helyes értel-

mezést. Ez a fordítógépnek rendkívül nehéz feladat, mert például az angol file szót egy informatikai szövegben fájlként kell fordítani, de egy általánosabb szövegben jelenthet aktát is. Ezen a problémán segíthet, ha előre tudjuk, hogy a szöveg milyen jellegű lesz, és ennek alapján választunk szótárt a gépnek.

A fordítógépek szótári része azonban általában csak egy része a teljes alkalmazásnak. Az MTA szakértője szerint vannak olyan gépek is, amelyek csak szószintű fordításokat végeznek, de ezek csak nagyon közeli rokonnyelvek esetén működhetnek. Ha azonban például angolról magyarra akarunk fordítani, akkor ezek a gépek egyáltalán nem adnak értelmezhető fordítást, és mindenképpen egy olyan fordítógépre van szükség, amely mondatelemző modul is tartalmaz.

A MTA Nyelvtudományi Intézet 2000 és 2002 között részt vett az Európai Unió által támogatott projektben, amelynek célja, hogy minél több nyelven – így magyarul és lengyelül is – hozzá lehessen férni gépi fordítású rendszerekhez. Ebben a MATCHPAD (Machine Translation for the Czech, Polish and Hungarian Public Administration) nevű gépi fordítási projektben az MTA kutatói angol-magyar és magyar-francia nyelvpárral foglalkoztak. Gábor Kata arról tájékoztatott, hogy az elkészült program csak egy prototípus volt, és nem nyilvánosan is elérhető alkalmazás, de terveik között szerepel egy továbbfejlesztett, kész termék elkészítése is; ennek folyamatosan keresik a lehetőségeit.

Az MTA munkatársa elmagyarázta, hogy a szoftver működése három modulon alapszik: a forrásnyelvi, a transzferés és a célnyelvi modulon. A forrásnyelvi és a transzfermodul tartalmazza a kétnyelvű szótárakat és a leképező szabályokat, míg a célnyelvi modulban található a szóalakítási és mondattani elemzéshez szükséges programrész. Ha a távoli nyelvpárokat szeretnénk fordítani, még egy olyan szoftver is elképzelhető, amely egy közvetítőnyelv – általában egy mesterséges nyelv – segítségével is igénybe veszi. Ilyenkor a forrásnyelvi modul először erre a mesterséges nyelvre képezi le a fordítan-

dó szöveget, és utána történik a célnyelvre való fordítás.

Ami pedig a gépi fordítás jövőjét illeti: kevésbé valószínű, hogy egy gép a közeljövőben megközelítse egy jó műfordítás színvonalát.

NYELVI KORPUSZ

A gépi nyelvészetet ugyanakkor még jócskán lehet fontos információkkal bővíteni. Ezt a célt követi a 2003 márciusában indított *Szósablya* projekt. Létrehozói szeretnék megalkotni a Magyar Webkorpust, azaz szöveggyűjteményt. Ennek alapján készül a *Szósablya Gyakorisági Szótára*, a szabadon elérhető *hunmorph* morfológiai elemző, a *hunstem* szótóvező és a *hunspell* helyesírás-ellenőrző, valamint a programok által használt *hunlex* magyar helyesírás és morfológiai szótár.

A projekt lezárása után nemcsak a kifejlesztett szoftvereket, hanem a szótárakat/korpuszokat is szabadon hozzáférhetővé teszik. A projekt résztvevőinek indoklása szerint egy szabadon módosítható és bővíthető morfológiai elemző nélkülözhetetlen a magyar nyelv életképességének megőrzéséhez a digitális korszakban, a magyar nyelvű digitális archívumok hosszú távú fenntartásához, a digitális kultúra lehetőségeinek kihasználásához, az intelligens kereső és navigációs szolgáltatások továbbfejlesztéséhez.

MILHOFER TAMÁS

Ország és Halász

Két szoftverújdonásgot mutatott be nemrég a MorphoLogic.

Az új MoBiMouse Plus két, már ismert szótársorozatot ötvöz. Az egyik a MoBiMouse, a „fordító egér”, a másik a multiszótár, „fixablakos” MoBiDic szótári rendszer.

A szoftver a cég szótársomagjaival működik együtt: ezek az angol-magyar tematikus gazdasági szókincstár, az angol-magyar és magyar-angol középszótár és a felújított Ország és Halász Akadémiai Nagyszótárak. Előkészületben van még az angol-magyar informatikai nagyszótár, a magyar kifejezéstár, a felújított üzleti nagyszótárak és a hivatalos EU-terminológia. Emellett a sorozat része az angol-magyar, magyar-angol alapszótár. Ezt

csak az internetről lehet letölteni, majd aktiválni kell.

A MoBiMouse sorozat tagjai egymással kompatibilisek és a számuk folyamatosan bővül. Ha több szótársomagot is telepítettünk a gépünkre, kiválaszthatjuk, hogy éppen melyik legyenek aktívak. Az aktív szótársomagok egyidejűleg egymástól függetlenül, egymás alatt megjelenítve értelmezik azt a szót, amelyre az egérrel rámutatunk. Az is meghatározható, hogy értelmezéskor a szavak milyen sorrendben legyenek.

Lehetőség van MoBiDic üzemmódban is használni a programot. Itt egy adott szóra szövegtörzset alapján is rá lehet keresni, például a „lő”-hoz több mint 300 kifejezés tartozik.

A MoBiDic is képes az egér mozgása alapján változtatni a tartalmát, de kézzel is be lehet írni a kívánt kifejezést: ilyenkor a program minden beírt betűre dinamikusan reagálva halad a szótárban. A fel nem ismert kifejezéseket a program egy log file-ban tárolja, ezeket a felhasználó elküldheti a fejlesztőknek.

A MoBiCat angol-magyar mondat szintű fordítóprogram teljes angol mondatokat olvas le a képernyőről és fordítja le őket magyarra. A szoftver első verziója nem kapható dobozos változatban; az internetről ingyenesen lehet letölteni az ügyfélprogramot, amelyhez egy hónapos, negyedéves, illetve éves használati jogot lehet vásárolni. A használati jog átruházható, a programot a jogtulajdonos egyidejűleg

egy helyen, de bárhol tudja használni. A szolgáltatást dinamikusan fejlesztik. Bármilyen hibás vagy pontatlan fordítás esetén a felhasználó egy erre a célra szolgáló gomb segítségével felhívhatja a fejlesztők figyelmét a problémára, amit MorphoLogic a lehető legrövidebb időn belül kijavít. A programnak mobiltelefonról használható WAP-os változata is van. A MorphoLogic bemutatta új nyelvhelyességi programjait is. Elkészült a Helyesek 2003 teljes magyar nyelvhelyességi csomag az új Microsoft Office változatokhoz és a Helyes-e? magyar helyesírás-ellenőrző és elválasztó program a Macintosh Office-hoz, a Quark Xpress 6-hoz és az Adobe InDesignba gyárilag beépítve.

Digitális Egyiptom

Azok, akik növelni szeretnék az internetfelhasználók számát, gyakran panaszkodnak arra, hogy kevés a vonzó tartalom a neten. Állításuk szerint ez is hozzájárul ahhoz, hogy nincs elegendő új felhasználó. A egyiptomi kulturális örökséget megőrkítő weboldal egyike az üdítő kivételeknek

A www.eternegypt.org című weboldal kivitelezői az egyiptomi kulturális örökségért felelős hivatal és az IBM. A munka három évig tartott, s az IBM 2,5 millió dollár értékű technológiával és szakértői tudással vett részt a ferveben. Ahhoz, hogy elkészítsék a weboldalt és a hozzá kapcsolódó szolgáltatásokat – mint például PDA-ra, mobiltelefonra letölthető múzeumi idegenvezetés – egy új rendszert, a Content Management System (CMS) kellett kidolgozni. A rendszer fejlesztésénél két alapelvet vettek figyelembe: az első, hogy az emberek

gigolvashatjuk vagy végighallgathatjuk az előttünk álló piramis történetét. Az oldal tippeket ad, hogy merre is folytassuk tovább utazásunkat a valós térben, illetve szükség esetén térképpel is szolgál.

INFORMÁCIÓK TÖMEGE

A rendszer másik alkotóeleme, amit a legtöbb igénybe tudnak venni, az angol, francia és arab nyelvű www.eternegypt.org weboldal. A nyelv kiválasztása után a felhasználó több vonalon elindulva nézheti át a gazdag tartal-

mat: egy-egy műtárgy, történelmi alak vagy hely alapján. Ha mondjuk, a látogató jobban ismeri Egyiptomot, akkor a felkínált, interaktív és kattintható térkép alapján kezdhet nézelődni. Válogathat a híres tájak és múzeumok között, vagy kronológiai sorrendben haladhat egy idővonal mentén. A Connections menüpont az egyes tárgyakat a közöttük lévő kapcsolat alapján mutatja be. A multimédia menüpont a legérdekesebb (és a leglassabban betöltődő): négy virtuális környezet járható be (így Tutankhamon sírja), 42 tárgyat forgathatunk három dimenzióban, 17 egyiptomi helyszínt járhatunk körbe, 12 animációt nézhetünk meg, 4 különböző helyszínekre elhelyezett webkamera képeit tekinthetjük meg, 1756 képet pedig kinagyíthatunk. A My Collection menüpont regisztráció után használható, itt gyűjthetjük össze virtuális kincseinket.

HÁROM DIMENZIÓ

Ahhoz, hogy a szakértők megalkossák egy tárgy háromdimenziós képét, olyan

információra van szükség, amely leírja a tárgy alakját és felszínének tulajdonságait. Ezen információk megszerzéséhez egy keretre erősített távolsági szkennert, digitális fényképezőgépet és lámpakészletet használnak. A kis tárgyakat egy forgó asztalra helyezik, és forgatva letapogatják. A nagy tárgyak esetében a keretre erősített gépeket forgatják körbe-körbe. Kisebb tárgyak háromdimenziós leképezéséhez általában tíz-tizenkét nézőpont rögzítése elegendő; nyolc fotózott vagy szkennelre beolvasott kép készül az asztalon forgó tárgyról, egy-egy felülről és alulról, és további képeket kell készíteni, ha a tárgyon bemélyedések, lyukak vannak. Az életnagyságú szobrok leképezésére 130 nézőpontra volt szükség. A különböző megvilágításokkal készített képeket és szkenneléseket egy speciális algorit-

mus gyűrja össze a végső háromdimenziós képpé. Ez a modell további lehetőségeket is ad: szimulálni lehet a tárgy újjáépítésének folyamatát, vagy egy helyszín esetében bemutatható, hogy az hogyan változott időben.

VIRTUÁLIS ERMITÁZS

Az IBM és a szentpétervári Ermitázs közös projektje büszkélkedhet a Világ Legjobb Online Múzeuma címmel, s ezt lehet az Eternal Egypt előzményének tekinteni. A www.hermitagemuseum.org címen virtuálisan sétálhatunk a cári Oroszország gyöngyszemében, végigsétálhatunk a termeken, elidőzhetünk egy-egy műtárgy előtt. Az oldalon 4500 nagy felbontású kép látható, de az a cél, hogy az Ermitázs minden műtárgya, összesen hárommillió darab, felkerüljön az internetre. Az IBM kétfélmillió dollárral támogatta a projektet.

VASS ENIKŐ

jobban megjegyzik az egybefüggő történeteket, mint a különálló információdarabkákat, a második pedig, hogy alkalmazkodni kell a felhasználók igényéhez, vagyis ahhoz, hogy igazi élményben legyen részük. A weboldal a CMS segítségével képekkel, multimédiás tartalommal és hanggal gazdagított, egyénre szabott történeteket mesél el. A CMS-ben a Text-to-Speech technológiával a számítógép emberi beavatkozás nélkül, gépi hangon felolvassa a szöveget. Ezt a technológiát főleg a múzeumi idegenvezetésben használják: a kairói egyiptomi múzeumban a látogatók kéziszámitógépről hallgathatják meg (vagy igény szerint olvashatják el) az épp megtekintett kiállításokkal kapcsolatos információkat, s ezt például animációkkal egészíthetik ki.

IDEGENVEZETÉS MOBILON

A nagyszabású terv egyik eleme a digitális idegenvezetés. Ezt a múzeumokban és – megfelelő, internetezésre alkalmas mobilkészülék birtokában – terepen is igénybe lehet venni. A weboldal megalkotói a kisképernyős mobilkészülékek tulajdonosaira is gondoltak, és nekik külön weboldalt dolgoztak ki digitális idegenvezetéssel. A gs.eternegypt.org oldalon a szöveg elrendezése kisméretű, ablakos formátumú, a képeket kattintással lehet letölteni. Így például, ha a gízai piramisok előtt állunk, mobiltelefonunk segítségével az említett weboldaltól kiválasztjuk a bennünket érdeklő információt, és vé-

Szép művészet itthon

Az idén februárban felújított www.hungart.hu weboldal a magyar képzőművészetet akarja bemutatni a kezdetektől a XX. század közepéig. A honlapon a művészek neve vagy az alkotások címe alapján kereshetünk, tizenhárom virtuális tárlatot nézhetünk meg. A honlap érdekessége az ikerablak nézet: egyik ablakban például megjelenik a művész életrajza, a másikban pedig műveinek listája. Kedvenc műalkotásunkat képeslap formájában oszthatjuk meg barátainkkal, vagy a kislexikonban bongészve megismerhetjük a művészettel kapcsolatos fontosabb fogalmakat.

SZÁMITÁSTECHNIKA

Alapítva: 1979 Megjelenik minden kedden
 HU ISSN: 0237-7837
 Kiadja az IDG Magyarországi Lapkiadó Kft.
 Feltétlenül kiadja: Hír- és Információs Szolgálatok – hiroinf@idg.hu

- Főszerkesztő:** Lukács Márta – lm@idg.hu
Lapozatszerkesztő: Barabás Balázs – barabasi@idg.hu
Egyet. Zsolt: – ezsolt@idg.hu
Főszerkesztő: Vancsa László – vancsa.laszlo@idg.hu
Számítástechnika Testület:
Műk. Árt.: – mak.art@idg.hu
Munkatársak:
Bólym Márta: – mbolym@idg.hu
Csőrös Sándor: – scsors@idg.hu
Horváth Ádám: – ahorvat@idg.hu
Musák Tibor: – tmusak@idg.hu
Tóth Tamás: – ttoth@idg.hu
Van Emőke: – evan@idg.hu

Tipográfia, hirdetésgrafika: Balázs István – balazs@idg.hu
Varga László: – lvarga@idg.hu, Vigh Ágnes – avigh@idg.hu
Fotóillusztráció: Főstner Tamás
Korrekció: Sz. Erdős Judit – jerdos@idg.hu

Szerkesztési ügyelet:
Nickó Judit: – jnicko@idg.hu
Szerkesztőség: 1075 Budapest, Malaché Imre út 13-14.
Postacím: 1374 Budapest 5. Pf. 578
Telefon: 577-4374; telefax: 266-4195
Internet: <http://www.szamitastechnika.hu>
 Szerkesztőségünk a kéziratos levelezéssel szembe fordítja, de nem vállalja azok visszaküldését, megőrzését. A *Computerworld* Számítástechnika és Média kiadványai megjelenésüktől kezdve (emlékalbum vagy feliratos) minden megjelenés képet, táblázatot stb. szerzői jog nélkül, bármilyen más kiadványban, nyilvános vagy üzleti felhasználáshoz kizárólag a kiadó előzetes engedélyével közzétehető.

Lapigazgató: Szegvári József – joseg@idg.hu

Hirdetésfelvétel:
IDG Kereskedelmi Iroda – kerinf@idg.hu
Hirdetésigazgató: Pócs Ernő – ernop@idg.hu
 1075 Budapest, Malaché Imre út 13-14.
Levél cím: 1374 Budapest 5. Pf. 578
Telefon: 577-4316; telefax: 266-4274
 A hirdetések a Kiadó a legnagyobb körletelőkészítéssel, de tartalmukért nem vállalhat felelősséget.

Terjesztés:
Terjesztési menedzser: Babinecz Mária – terjeszt@idg.hu
 1075 Budapest, Malaché Imre út 13-14.
Postacím: 1374 Budapest 5. Pf. 578
Telefon: 577-4301; telefax: 266-4243
 A lapot a LAPKER Rt. alternatív terjesztők, egyes számítástechnikai szaküzletek terjesztik; megvásárolható az újságárúknál is.
 Egyes számkok ára 350 forint.

Előfizethető a kiadó terjesztési osztályán, a postai kézbesítéssel, az ország bármely postáján, Budapestén a Hírlap Ügyfélszolgálati Irodájában és a Képzési Hírlap Centrumnál (Bp., VIII. ker. Orczy úti 1., tel.: 06-1-477-6300). További információ: 06-80-444-444; hirlap@idg.hu; post@idg.hu. Előfizetésben terjesztő: Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletig. Előfizetési díj egy évre (14 040 forint, 60 évet 7020 forint, negyedévre 3510 forint).

Műszaki vezető: Birks Imre – ibirks@idg.hu
 Telefon: 577-4333

Nyomja: a MESTERPRINT Kft.
 1191 Budapest, Vék Bottyán út 30-32/B
 (04 0450)
Feladás vezető: Losonczy György

A *Computerworld*-Számítástechnika az IDG Communications, a világ legnagyobb számítástechnikai kiadóháza kapcsolódó, amely 68 országban több mint 280 kiadóházzal jelenik meg, ezeket havonta több mint 50 millióan olvassák. Belső hírszolgálatunk az IDG News Service információ az IDG tagvállalatok folyamatosan frissítik. Lapunkat a MATESS osztályja

A szerkesztési anyagok vírusmentesítését az

F-Secure Anti-Virus
 programmal végezzük, továbbá biztonságos a **Kaspersky Anti-Virus** programmal is.
 A szerkesztési anyagok vírusmentesítését az **F-Secure Anti-Virus** programmal végezzük, továbbá biztonságos a **Kaspersky Anti-Virus** programmal is.

F-Secure
 Partner a biztonságért

2000 Számítástechnikai és Szolgáltató Kft.
 Cím: 1015 Bp., Helyiút 65. Tel.: 481 7700 Fax: 481 7700
 Web: <http://www.21.hu> E-mail: info@21.hu

A hárombetűs napi csoda

Minden új nap egy újabb technológiai csodát rejt magában: hárombetűs rövidítésbe (HBR) burkolva igéri a friss, laboratóriumból alig szabadult felfedezés a teljes kényelmet és a több, magáncélra fordítható szabad időt. Az ember csak kapkodja a fejét és próbálja megfejteni, hogy mondjuk, az EDR, USB, ACC, GPS, UMTS, 3G rövidítések mit is takarnak, próbálja kihámozni, hogy ezek közül melyik a hozzá szóló, amivel kezdeni tudna valamit.

Vegyük a legelterjedtebb és a legnépszerűbb technikai eszközt, a mobiltelefont. Az első ilyen készülékem - viszonylag későn csatlakoztam a mobilosok táborához - már ismert egy HBR-funkciót: WAP-ozni tudtam vele, az SMS írása pedig már magától értetődő volt. Több technológiai lépcsőt és HBR nevű funkciót át-

folytatásához. Ismert olyan telefon is, ahol a billentyűket összevissza, vagyis a hagyományosan megszokott sorrendtől eltérően, mondjuk körbe-körbe vagy oldalt helyezték el a készüléken. Vagy van olyan készülék is, amelyen zenét hallgathatunk, videót nézhetünk - a telefon funkció szinte már csak arra szolgál, hogy legyen egy sok pénzbe kerülő csatorna, amelyen a legfrissebb slágert letöltjük, megvásároljuk. De készítettek olyan telefont is, amelyet inkább kézisámítógépnek lehet nevezni - már ha nagyobb lenne a képernyője és használhatóbbak lennének a szoftverek is. Vagy létezik olyan telefon, amelyben GPS, vagyis Global Positioning System is van, így ha azt egy kisgyermek nyakába akasztják, kész az elektronikus bilincs: az aggó szülő percről percre nyomon tudja követni csemetéje hollétét, hogy iskolába érkezőkor biztos fellelőzhesse. De szívritmusunkat és pulzusunkat nyomon követő készülék is van már. Csúpnán a fantázia szab határt a technológiai kavarodásnak.

Közelednek a másik irányból is: a jó kézisámítógépbe a telefon

funkcióit is megpróbálják becsúfolni. Az eredmény általában egy nem túl jó telefon, amit középszerű kézisámítógépbe kényszerítettek. Még az is elképzelhető, hogy a játékkonzolok kézisámítógépek akarnak lenni, ha megnőnek...

Egy biztos: a mobilokat gyártó vállalkozások sem tudják, milyen készüléket adnak a fogyasztónak: zenelejátszós telefont vagy telefonos játékkonzolt, kézisámítógépként használható mobilt, vagy mobilos kézisámítógépet. A technológiai fejlődés irányát az idő hivatott eldönteni, az életképtelen készülékek pedig egy múzeumi múzeumban kötnek majd ki.

Jut eszembe, hogy is tudunk meglenni ezelőtt mindezen technológiai csodák nélkül? Hősök vagyunk - állt egy levelezőlistákon terjedő e-mailben - hiszen a mi generációnk képes volt saját erejéből felnőni műanyag pelenka nélkül, autós gyermekülés nélkül, bicajozáskor nem volt könyök- és térdvédőnk, csapvizet ittunk, zsíros kenyert ettünk, hírből ismertük ugyan a videót, de szó sem volt PlayStationról, Nintendóról, X-Boxról, 64 tévécsatornáról, műholdról és kábeltévérről, DVD-ről, Surround Soundról, internetről vagy nyakba akasztható mobiltelefonról... Vagy akár hárombetűs rövidítésekről...

VASS ENIKŐ

Ha a jövőt nézzük, és mondjuk fél évtizednyi távlatban gondolkodunk, akkor - függetlenül a kontinentális viszonyoktól - jelentős változás várható.

evass@idg.hu

ugorva (emlékszik-e valaki az EMS-re, ami elméletileg az SMS magasabb szintű változata akart lenni?), a következő mobil már olyan lett, amely a legtöbb HBR-t ismerte, tudta, nyújtotta és támogatta (az MP3-lejátszót azért kispórolták belőle).

Az átlagos fogyasztókból megélt mobilszolgáltató cégek szerencsére rájöttek arra, hogy a technológiai misztifikáció taszítja és nem vonzza az újabb ügyfeleket, ezért a magyar ember számára közzétett nevekkel illették a bizonyos technológián alapuló szolgáltatásokat: például Live vagy Juice. A tréfát félretéve, a fogyasztónak teljesen mindegy, hogy GPS-ER-en keresztül vagy a WAP protokoll segítségével kapcsolódik arra a helyre, ahonnan letöltheti a legutóbbi játékot, számára (és a mobilszolgáltató számára is) az a fontos, hogy letöltse.

De térjünk vissza eszmefuttatásunk tárgyához, a mobiltelefonhoz. Hiába a sok HBR-es misztifikálás, a mobiltelefon már rég kitalálták, jól működik, és minden további új funkció vagy formaváltás egy újabb, telefon jellegű elvesztő készülék kitalálása felé mutat. Ismert az a mobiltelefon-gyártó cég, amely kitalálta, olyan játékkonzolt készíti, amely a Lara Croft legújabb kalandjainak játszása mellett arra is alkalmas, hogy felhívjuk nagymamánkat, és tippet kérjünk tőle a játék

Olvasói levelek

A minap az online hírek között olvastam olyat, hogy „dzseki MP3 lejátszóval mobiltelefonnal”. Ezzel kapcsolatban rögtön eszembe is jutott egy kérdés, ami szerintem másokat is érdekelhet. Mi van akkor, ha koszos lesz? Hogyan lehet tisztítani?

Köszönettel: Fehér Tivadarné

A mindennapi életben gyakran használók különböző keresőoldalt, sokféle próbaverziós programot töltök le kipróbálásra. Egyre több esetben, minden erre utaló jel nélkül illegális oldalak jönnek fel, ahol gyakran a teljes verzió is fent van az adott programból. Az ilyen oldalakon egy esetleges letöltés milyen veszélyekkel jár?

K. Barnabás

Nemrég újra kellett installálnom a Windowst, mert a különböző internetes oldalakról származó kórokozók használhatatlanná tették. Erre felraktam a ZoneAlarm tűzfalat. A program statisztikái szerint egy hónap alatt ezernél is több támadást intéztek a gépem ellen. Hogyan találják meg ennyien a gépemet?

Várom válaszukat: Fás Kázmér

Elhatároztam, hogy a közeljövőben megismerkedem a Linux operációs rendszerrel. De döntenem kell, hogy melyikkel kezdjem (Suse, Uhu, Red Hat). Önök szerint melyik az, amellyel - pillanatnyilag csak ismerkedési céllal - érdemes kezdenem?

M. Antal

Kissé nehezen ugyan, de végigolvastam 31. lapszámunkban az Üzlet és kommunikáció összeállítást. Mivel nem vagyok nagyon jár-

tas a távközlésben, nemigen értem, hogy miért is lenne (lesz) jó nekünk a 3G mobilszolgáltatás (rendszer?). Mi újat hoz a GSM-hez képest? Hangtovábitáshoz nekem teljesen jó a GSM. Esetleg olcsóbb lesz a 3G-vel? Vagy jóval gyorsabb adattovábbítást nyújt? És hogyan (ha egyáltalán) kapcsolódik az UMTS-hez? Talán nem ártana Dióhéjban-szerű cikkben áttekintést adni minderről, hogy tudjuk, miről olvasunk.

Barabás Péter

Nemrég beruháztam egy LG Combo meghajtóra (CD/DVD). Windows XP alatt tökéletesen működik, Windows 98SE alatt viszont a használata rendszerleállást eredményez. Már többször is újrainstalláltam a Windowst (installálás közben minden rendben működik), de ez sem segített a problémán - CD-olvasás közben továbbra is elsötétedik a képernyő (néha zöld csíkok is megjelennek) és lefagy a rendszer. Mit tegyek?

Székely Szabolcs

Pár perce olvastam, hogy a Magyar Televízió kísérleti digitális adást indít hamarosan, M3 néven. Ha lehet, szeretnék többet tudni erről: miért jobb, mint a mostani, mennyibe kerül egy digitális készülék? Korábban olvastam a Microsoft Media Center számítógépéről. Izgalmasnak tűnik, szeretnék többet megtudni róla.

Ágoston Endre

KLICK Várjuk véleményét
www.sztl.hu/forum.php

AKTUÁLIS ÜZLET TECHNOLÓGIA INFORMÁCIÓ

Következő számunk tartalmából

EDR-tender szeptemberben
Tíz év javadás után ősszel kiírják az egységes digitális rádió-távközlő rendszerről szóló tendert (EDR).

Összeállította: Mozsik Tibor-Vass Enikő

64 bites HP-technológia

A HP EVA 3000 legalább 8 és legfeljebb 56 lemezmeghajtót fogad, a maximális nyers tárolókapacitása 14 terabájt, s abból 11,2 terabájt használható ki.

Csórián Sándor

Teljes körű dokumentumkezelés

A másolóberendezések gyártói az éles versenyhelyzet miatt teljes körű dokumentumkezelési megoldásokat kínálnak az ügyfeleiknek, másrészt magukat és eszközeiket egyre inkább az értéknövelt szolgáltatásokkal különböztetik meg a piac többi szereplőjétől.

Összeállította: Mozsik Tibor

Tisztelt Olvasóink!

Következő lapszámunk augusztus 24-én jelenik meg.

E SZÁMUNK HIRDETÉSEI (ADS' INDEX)

AccessPoint	17. oldal
Agenda Age	16. oldal
Cisco Systems álláshirdetés	22. oldal
Dolphin Computer	8. oldal
Előfizetési akció	2. oldal
LogiCom	14. oldal

OKI Systems	5. oldal
SMS Apró	6. oldal
Számítástechnika Online	5. oldal
Tematikus hírcikkek	28. oldal
Tippek&Trükkök	27. oldal
Top-Point	7. oldal

**A leghasznosabb
tippek és ötletek
a digitális képek világából!**

PCWORLD

TIPPEK & TRÜKKÖK

II. ÉVFOLYAM 2. SZÁM ÁRA: 1296 FT

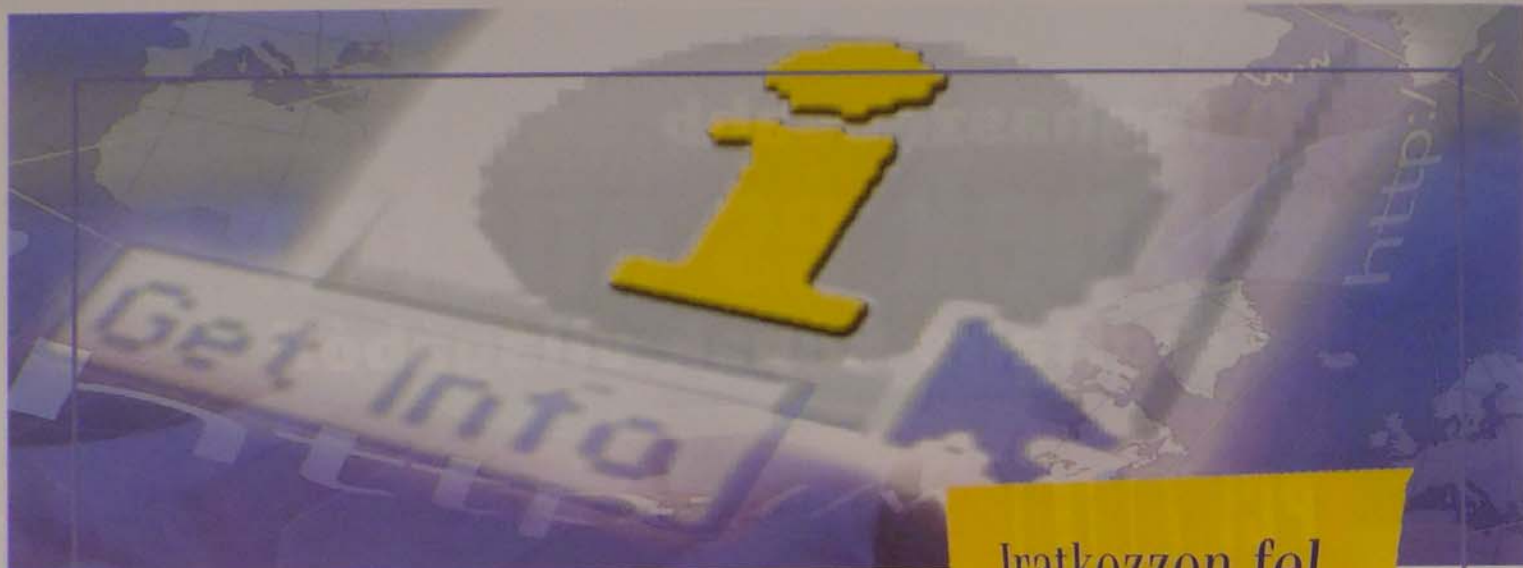
AJÁNDÉK PROGRAMOK A CD-N!

DIGITÁLIS KÉPALKOTÁS

> FOTÓZÁSI TANÁCSOK

Keresse az újságárusoknál!

Mindent célzottan az ICT-ről egy kattintással!

Iratkozzon fel
ingyenes,
tematikus
hírleveleinkre!

CW-Számítástechnika hírlevél

Az elmúlt 24 óra híreit tartalmazza a CW-Számítástechnika Online adatbázisából.

Hardver hírlevél

Egy hét hardverújdonságairól, technológiai és új termékekkel kapcsolatos híreiről tudósít.

Biztonság hírlevél

Egy hét biztonsággal, spammal és vírusokkal kapcsolatos híreit tartalmazza.

Távközlés hírlevél

Egy hét távközléssel, mobilszolgáltatókkal és a legújabb mobiltermékekkel kapcsolatos híreit foglalja össze.

Feliratkozás: www.szt.hu/hirlevel.php

COMPUTERWORLD
SZÁMÍTÁSTECHNIKA

Információ első kézből